

1 / 2020

RAPPORT

2020

Studiebarometeret 2019: Hovedtendenser

Kjersti Stabell Wiggen, Kristoffer Fretland Øygarden,
Pål Bakken og Lars Fredrik Pedersen

Forord

Den nasjonale studentundersøkelsen Studiebarometeret og arbeidet med nettportalen www.studiebarometeret.no utføres av NOKUT på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Undersøkelsen ble gjennomført for syvende gang høsten 2019. Nesten 32 000 studenter svarte på undersøkelsen, noe som utgjør en svarprosent på 49. Undersøkelsen dekker så godt som alle norske universiteter og høyskoler og totalt inngår 1 790 studieprogrammer.

Studiebarometeret.no skal gi enkel og brukervennlig informasjon om opplevd studiekvalitet på studieprogrammer som tilbys av norske høyere utdanningsinstitusjoner. Informasjonen skal bidra til å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning og gi informasjon om studenters syn på studiekvalitet. Portalen er nyttig for studiesøkere, studenter, tilsatte ved høyskoler eller universiteter og andre med interesse for høyere utdanning. Oppdaterte resultater publiseres i portalen i februar hvert år.

Undersøkelsen spør om studentenes oppfatninger om kvalitet i studieprogrammer ved norske høyskoler og universiteter. Formålet med Studiebarometeret er å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning og gi nyttig informasjon om studiekvalitet. NOKUT formidler årlig data, i form av grafiske rapporter og anonymiserte rådata, til høyskoler og universiteter. Institusjonene er en vesentlig brukergruppe og bidrar også i stort monn i arbeidet med å motivere studenter til å besvare spørreskjemaet og til å utvikle spørreskjemaet.

I denne rapporten presenteres hovedresultatene fra Studiebarometeret 2019. Vi bruker mest plass på spørsmål som var nye i 2019. I tillegg viser vi tidsserier for de andre spørsmålene. Vi ser også på forskjeller mellom utdanningstyper.

Sammendrag

Studiebarometeret ble gjennomført for sjuende gang høsten 2019, og nesten 32 000 studenter besvarte spørreskjemaet. Undersøkelsen dekker så godt som alle norske universiteter og høyskoler, og totalt inngår nesten 1 800 studieprogrammer.

Norske studenter er fornøyde

Studenter ved norske høyere utdanningsinstitusjoner er godt fornøyd med kvaliteten på studieprogrammene de går på. Årets resultater samsvarer i stor grad med resultatene fra tidligere år. Variasjonen i overordnet tilfredshet mellom utdanningstypene er små selv om noen skiller seg ut. På studieprogramnivå er variasjonen større selv om de fleste programmene ligger nær det nasjonale gjennomsnittet på 4,1 (på en skala fra 1 til 5, der 5 er mest positiv).

Praksis

De studentene som har vært i praksis ser ut til å være generelt mer tilfreds med aspektene knyttet til selve praksisen/praksisplassen og mindre tilfreds med de aspektene institusjonene har ansvar for. De er svært tilfreds med hvordan de blir tatt imot ved praksisstedet og både omfang og kvalitet på veiledningen de får i praksis. Studentene opplever at veilederne er tilgjengelige underveis i praksisperioden. Spørsmålene som handler om det institusjonen gjør, blant annet i forbindelse med tilrettelegging og organisering av praksisoppholdene, scorer jevnt over noe lavere, selv om scorene også her i hovedsak er nokså høye sammenlignet med andre spørsmål i Studiebarometeret. Studentene gir forholdsvis høy score på tilfredsheten med prosessen med å skaffe praksisplass og i hvilken grad de opplever at studentenes erfaringer fra praksis tas inn i undervisningen i etterkant av oppholdet. De fremstår imidlertid som noe mindre tilfreds med informasjonen de får i forkant av praksisoppholdet, samt hvordan de opplevde at institusjonen forberedte dem på praksis. Sistnevnte er det aspektet ved praksis studentene er minst tilfreds med.

Tilknytningen til arbeidslivet

Spørsmålene om tilknytning til arbeidslivet dreier seg om i hvilken grad studentene opplever at de får informasjon og at det legges til rette for ulike arbeidslivsrettede aktiviteter og muligheter – ikke bare på studieprogrammet men på institusjonen generelt. Mange opplever å få god informasjon om hvordan kompetansen kan brukes i arbeidslivet og hvilke yrker/bransjer som er relevante for dem. Noen får også mulighet til å møte potensielle arbeidsgivere gjennom karrieredager, bedriftsbesøk, praksis, etc., og at representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere/kursholdere). Studentene opplever i mindre grad å få innføring i hvordan de kan formidle sin egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere og at det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet. Indeksen for tilknytning til arbeidslivet er den indeksen med lavest verdi i Studiebarometeret. En årsak til dette kan være at batteriet inkluderer flere spørsmål om tiltak som sannsynligvis er lite utbredt på en del institusjoner og studieprogrammer.

Stort sett høy tilfredshet med vurdering og eksamen

Studentene svarer jevnt over positivt på spørsmålene om vurdering og eksamen. De fleste mener at vurdering og eksamen har handlet om sentrale deler av pensum, at det har krevd forståelse og resonnement, gjort det mulig å bruke det man har lært i studiene sine og at det har bidratt til egen faglig utvikling. Studentene svarer mindre positivt på spørsmålet om det har vært tydelige kriterier for vurdering. Mangel på tydelige kriterier trekkes også ofte frem i fritekstsvarene.

Lav tilfredshet med tilbakemelding og veiledning og muligheter til medvirkning

Noe av det studentene er minst fornøyde med i hele undersøkelsen er tilbakemeldinger og veiledning. Det gjelder både antall tilbakemeldinger de får fra faglig ansatte på arbeidet sitt, men også innholdet i tilbakemeldingene: Bare om lag halvparten av studentene er tilfreds med de faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på eget arbeid og faglige diskusjoner og veiledning med faglig ansatte.

Studentene opplever også i mindre grad å ha muligheter til medvirkning. Det gjelder spesielt hvordan studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen samt muligheter til å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet.

Forventninger fra de faglig ansatte, motivasjon og studieinnsats

Klare krav og forventninger fra de faglig ansatte kan føre til mer og bedre motivasjon og læring. De aller fleste studentene mener det blir stilt klare krav og forventninger. Egen motivasjon er også svært viktig for studieinnsatsen. Studentene oppgir i stor grad at de er motiverte for studieinnsats og at de opplever egen studieinnsatsen som høy. Samtidig er de ærlige nok til å innrømme at de ikke er godt forberedt til undervisningen. De aller fleste opplever at studieprogrammet er faglig utfordrende, men bare noe over halvparten mener at studieprogrammet bidrar til egen motivasjon for studieinnsats.

Tid brukt på studier

I 2019 oppgir norske heltidsstudenter at de bruker om lag 34 timer i uken på studiene sine, men variasjonene mellom utdanningstyper er stor. Tidsbruken har vært stabil over tid både på overordnet nivå og på alle utdanningstyper.

Undervisning og studentaktive læringsformer

Studentene er stort sett fornøyde med undervisningen. Innen dette temaet er studentene mest fornøyd med hvordan undervisningen dekker studieprogrammets pensum. De fleste mener også at undervisningen er engasjerende og at lærestoffet formidles på en forståelig måte. Bare halvparten av studentene mener at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt. Her er et ganske stort mindretall uenig i påstanden. Dette samsvarer svært godt med at mange studenter mener digitale verktøy ikke brukes på en slik måte at de blir aktivt involvert i undervisningen.

Bruk av digitale verktøy

Om lag halvparten av studentene opplever at digitale verktøy brukes på en slik måte at de blir aktivt involvert i undervisningen, at de faglig ansatte har nødvendig kompetanse i å bruke digitale verktøy i undervisningen og at læringsplattformen fungerer godt. Noe færre opplever å få opplæring i relevante digitale verktøy: Her er 30 prosent uenige.

Organisering av studieprogrammet og læringsmiljø

Vi kartlegger også hvordan studentene opplever den administrative og faglige organiseringen av programmet. Noe over halvparten av studentene er tilfreds med organiseringen av studieprogrammet. Men det er også en stor andel, cirka 15 prosent, som ikke er tilfreds.

Når det gjelder studie- og læringsmiljø, er studentene jevnt over tilfredse. Spesielt tilfreds er de med bibliotek og bibliotekstjenester. Flertallet er også svært tilfreds med sosialt og faglig miljø blant studenter på programmet. Litt mindre tilfreds er de med miljøet mellom faglig ansatte og studenter. Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid er det enkeltspørsmålet innenfor dette området der studentene er minst fornøyde.

Innhold

1	Generelt om Studiebarometeret	1
1.1	Om endringer og testing av nye spørsmål	2
1.2	Indeksene i Studiebarometeret.....	2
2	Praksis.....	4
2.1	Fakta om praksis i Studiebarometeret	5
2.2	Tilfredshet med praksis	12
3	Tilknytning til arbeidslivet.....	16
4	Overordnet tilfredshet	21
4.1	Overordnet tilfredshet fordelt på utdanningstyper og studieprogram	23
4.1	Endringer over tid i overordnet tilfredshet per studieprogram	24
4.2	Jeg går på det programmet jeg helst vil gå på	25
5	Undervisning	26
6	Tilbakemelding og veiledning	27
7	Organisering av studieprogrammet	29
8	Læringsmiljø	31
9	Vurdering og eksamen.....	33
10	Bruk av digitale verktøy	39
11	Medvirkning	41
12	Eget engasjement.....	43
13	Inspirasjon	45
14	Forventninger	46
15	Læringsutbytte	48
16	Varslingssystemer for trakassering	51
17	Tidsbruk.....	54
18	Avsluttende kommentarer	58
Vedlegg 1	Fordeling på utdanningstyper	60
Vedlegg 2	Indeksverdier etter utdanningstype – Studiebarometeret 2019	61
Vedlegg 3	Total faglig tidsbruk etter utdanningstype.....	62
Vedlegg 4	Tidsbruk blant studenter på heltidsprogrammer i 2019.....	63
Vedlegg 5	Overordnet tilfredshet etter utdanningstype 2013–2019	64

1 Generelt om Studiebarometeret

NOKUT gjennomfører Studiebarometeret på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Oppdraget består i å gjennomføre en spørreundersøkelse og legge ut resultater fra undersøkelsen på studieprogramnivå i en nettportal.

Den syvende runden av Studiebarometeret ble gjennomført høsten 2019. En lenke til spørreskjemaet ble sendt til 2. års bachelorstudenter, 2. års masterstudenter og 5. års studenter på mastergradsutdanninger som er 5 år eller lengre¹.

Totalt inngår 65 120 studenter fra 40 institusjoner og 1 790 studieprogrammer i populasjonen. Så og si samtlige universiteter og høyskoler deltar i undersøkelsen. I 2019 besvarte 31 927 studenter Studiebarometeret, noe som tilsvarer 49 prosent av populasjonen. Detaljer om gjennomføringen av spørreundersøkelsen beskrives i en egen dokumentasjonsrapport². Resultatene for hvert studieprogram³ publiseres på www.studiebarometeret.no i slutten av januar 2020.

Det samme skjemaet sendes til alle studenter, uavhengig av type studieprogram. Spørreskjemaet består både av spørsmål og påstander. I denne rapporten bruker vi primært begrepet spørsmål for å referere til begge. Spørreskjemaet består totalt av om lag 100 spørsmål, som primært handler om studentenes opplevelse av studiekvaliteten på studieprogrammet sitt. Spørreskjemaet er organisert etter tema og de fleste spørsmålene inngår i et spørsmålsbatteri. Vi spør blant annet om synspunkter på studie- og læringsmiljø, undervisning, tilbakemelding og veiledning, læringsutbytte og tilknytning til arbeidslivet. I tillegg dekker vi temaene engasjement og involvering ved at studentene får en del spørsmål om medvirkning, motivasjon, studieinnsats og forventninger.

I 2019 har vi et utvidet spørsmålsbatteri om praksis og tilknytning til arbeidslivet. Fordypningen i disse temaene ble gjort på grunn av NOKUTs egen satsing på praksis og arbeidslivsrelevans gjennom prosjektet Operasjon Praksis⁴ samt for å kunne bidra inn i den kommende stortingsmeldingen om arbeidslivsrelevans⁵.

Spørsmålene besvares ved hjelp av en fem-delt skala (fra «Ikke tilfreds» til «Svært tilfreds», fra «Ikke enig» til «Helt enig» eller fra «I liten grad» til «I stor grad»), i tillegg til en «Vet ikke»-kategori. Det er noen få unntak, for eksempel spørsmålene om studieinnsats, der et timetall skrives inn. I tillegg er det noen ja/nei-spørsmål. I 2019 var det også en del faktaspørsmål om praksis, og disse spørsmålene skilte seg ut ved å ha andre svarkategorier enn skala og ja/nei.

Denne rapporten omhandler de overordnede resultatene fra Studiebarometeret 2019. Den inneholder sammenligninger med resultater fra de foregående undersøkelsene og ser på forskjeller mellom ulike delgrupper av populasjonen, primært utdanningstyper⁶.

---

¹ Dette inkluderer 5- og 6-årige profesjonsutdanninger som grunnskolelærer, lektor, sivilingeniør, medisin, odontologi med flere.

² Wiggen (2020): Studiebarometeret: Dokumentasjonsrapport. NOKUT Rapport 2-2020

³ Nettportalen viser bare svardata på studieprogram som tilfredsstillers terskelverdiene våre for svarprosent og antall svarende, som er satt ut fra krav til robusthet og anonymitet. Mer detaljer finnes under fanen *Terskelverdier og sammenslåing av resultater* på <http://studiebarometeret.no/no/artikkel/2>

⁴ <https://www.nokut.no/prosjekter-i-nokut/operasjon-praksis-20182020/>

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/innsikt/arbeidsrelevansmeldingen/id2638891/>

⁶ Grupperingen «utdanningstyper» er en kategorisering av studieprogram NOKUT har utviklet for analyseformål. Se mer i vedlegg 1.

1.1 Om endringer og testing av nye spørsmål

NOKUT har kontinuerlig fokus på å forbedre spørsmålene i spørreskjemaet. Samtidig ønsker vi å beholde de fleste spørsmålene uendret fra år til år, slik at det blir mulig å sammenligne resultatene over tid. Omtrent tre fjerdedeler av spørsmålene og batteriene gjentas hvert år, noe som sikrer gode tidsserier. Den siste fjerdedelen av spørreskjemaet er satt av til alternerende tema. Det betyr at denne delen kan byttes ut fra år til år og brukes til å dekke et særlig aktuelt tema på en grundig måte. I 2017 ble denne delen av spørreskjemaet brukt til å dekke temaet internasjonalisering, mens overgangen fra videregående opplæring til høyere utdanning samt varslingsystemer for trakassering ble dekket i 2018. I 2019 var det praksis og arbeidslivsrelevans som var fordypningstema. Dette systemet innebærer også at slike alternerende tema kan gjentas i spørreskjemaet med noen års mellomrom.

I tillegg til at det er hele temaer som tas inn og ut av skjemaet, gjøres det også større eller mindre endringer i de andre spørsmålbatteriene. Endringene er gjort på bakgrunn av egne vurderinger, innspill fra institusjonene og innspill fra Studiebarometerets referansegruppe.⁷

Nye spørsmål og endringer i eksisterende spørsmål blir testet både kvalitativt og kvantitativt. Den kvalitative testingen består av fokusgruppeintervjuer med studenter fra ulike fagområder. Dette gir oss svar på hvordan ulike spørsmålsformuleringer blir forstått og tolket, og hva studentene legger vekt på når de svarer. Den kvantitative testingen gjennomføres som en spørreundersøkelse til en stor gruppe av studenter, der spørreskjemaet består av de nye spørsmålene vi ønsker å teste. Resultatene fra den kvantitative testingen brukes blant annet til statistiske analyser for å se på svarfordelingen og for å vurdere hvorvidt et spørsmålbatteri egner seg til å lage en indeks. I den kvantitative testingen er det også fritekstfelt hvor respondentene bl.a. kan svare på hvordan de forsto spørsmålet, noe som også gir oss nyttig informasjon. I sum er dette svært verdifullt når vi utvikler spørreskjemaet.

De fleste spørsmålene er uendret i 2019, men utviklingen av spørreskjemaet har likevel medført at noen spørsmål er fjernet, noen er endret og nye spørsmål er lagt til. Dette gjelder i hovedsak batteriene om praksis og tilknytning til arbeidslivet. Som en konsekvens av dette vil ikke alle spørsmålene i Studiebarometeret ha tidsserier fra 2019 og tilbake i tid.

1.2 Indeksene i Studiebarometeret

Studiebarometerets spørreskjema består i hovedsak av tematisk grupperte spørsmål (spørsmålbatterier) som er ment å dekke ulike sider av et tema. I de fleste tilfeller brukes disse spørsmålbatteriene til å konstruere en indeks. Hensikten med dette er å få et bedre mål på studentenes oppfattelse av kvaliteten i studieprogrammene når det gjelder for eksempel undervisning, tilbakemelding og veiledning, tilknytning til arbeidslivet, praksis og så videre.

I hvert tilfelle gjør vi en evaluering av hvorvidt spørsmålene egner seg til å konstruere en indeks. Det første trinnet i denne evalueringen består av en kvalitativ vurdering av hvorvidt spørsmålene er relevante og dekkende for det overordnede temaet. Det andre trinnet består av kvantitative analyser. Her undersøker vi om spørsmålene henger godt nok sammen (korrelasjon), om spørsmålene har en

---

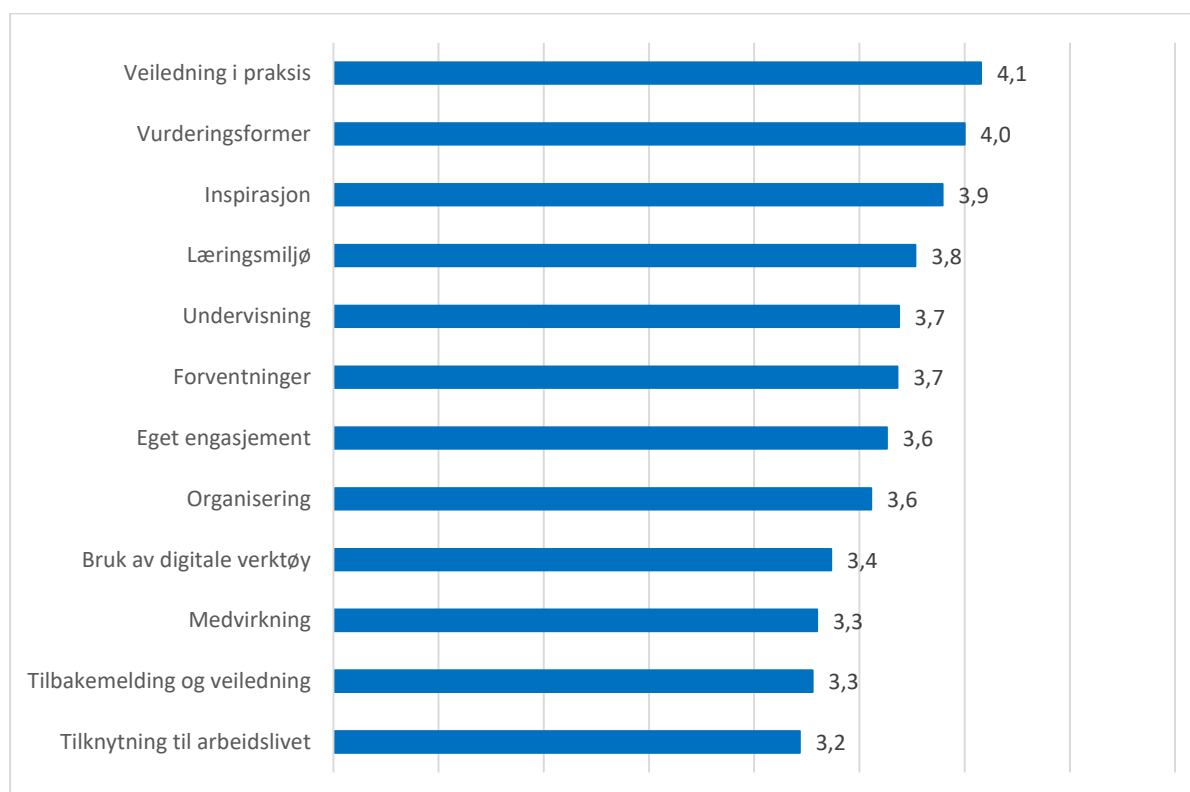
⁷ Referansegruppen består av representanter fra Kunnskapsdepartementet (KD), Universitets- og høyskolerådet (UHR), Norsk studentorganisasjon (NSO), Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), Statistisk sentralbyrå (SSB), Rådgiverforum Norge, Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) og Senter for profesjonsstudier (SPS) ved OsloMet. Referansegruppen kommer med råd til blant annet utvikling av skjema.

høy nok indre konsistens (Cronbach's Alpha) og hvorvidt alle spørsmålene er relatert til den samme underliggende dimensjonen (faktoranalyse). Resultatet av de kvantitative analysene gjengis i dokumentasjonsrapporten for Studiebarometeret 2019⁸.

For å se de ulike indeksene litt i perspektiv kan vi se på gjennomsnittsverdiene for alle indeksene i Studiebarometeret 2019. Skalaen på de fleste spørsmålene i Studiebarometeret går fra 1 til 5, der 5 er det mest positive svaralternativet. Denne svarkategorien er benevnt med «I stor grad», «Helt enig» eller «Svært tilfreds». Den midterste verdien er dermed 3,0 og kan sies å være en middels verdi. I realiteten ser vi at svært få respondenter i Studiebarometeret angir verdien 1 på spørsmålene (mest negativt), og det er bare et lite fåtall av spørsmålene i hele undersøkelsen som har gjennomsnittsverdier på under 3,0 i resultatene på nasjonalt nivå. De nasjonale snittverdiene på spørsmålene i Studiebarometeret 2019 ligger stort sett i intervallet 3,5–4,0. Dette gjelder for godt over halvparten av spørsmålene, mens bare rundt en fjerdedel har snitt lavere enn 3,5. Spørsmålene med score over 4,0 utgjør omtrent 15 prosent av spørsmålene.

Figur 1.1 Gjennomsnittsverdier på indekser i Studiebarometeret 2019.

Indeksen for veiledning i praksis har høyest gjennomsnittsverdi sammenlignet med de andre indeksene i Studiebarometeret, mens tilbakemelding og veiledning i studieprogrammet og tilknytning til arbeidslivet har lavest gjennomsnittsverdi (figur 1.1). Samtidig kan ikke verdiene på de ulike indeksene sammenlignes direkte i alle tilfeller. Noen av indeksene bygger på spørsmål om tilfredshet, for eksempel hvor tilfreds studentene er når det gjelder tilbakemelding og veiledning, mens noen av

⁸ Wiggen (2020): Studiebarometeret: Dokumentasjonsrapport. NOKUT Rapport 2-2020

indeksene inneholder spørsmål om i hvilken grad visse ting forekommer, for eksempel når det gjelder kontakt med arbeidslivet. Her er det altså ulike typer spørsmål, og det kan tenkes at dette påvirker hvordan studentene svarer selv om alle spørsmålene har en skala fra 1 til 5.

2 Praksis

Spørsmålene i praksisbatteriet tar sikte på å kartlegge tilfredshet med praksisopplæringen for studenter som har gjennomført praksis som en del av studieprogrammet. Batteriet blir kun gitt til studenter som svarer ja på spørsmålet «Har du hatt praksisperiode som en del av studieprogrammet ditt?».

Vi spør altså studentene selv om de har hatt praksis. Et alternativ ville vært å bruke registerdata om praksis som rapporteres til DBH. Denne rapporteringen tar imidlertid ikke høyde for når i studieløpet studentene er ute i praksis, noe som ville medført at en god del studenter som ikke ennå har hatt praksis ville fått disse spørsmålene.

DBH-dataene omfatter kun obligatorisk praksis, mens vi i Studiebarometeret også ønsker å dekke praksis som ikke er obligatorisk, men som bare en del av studentgruppa har erfaringer fra.

Det at vi spør studentene selv om de har hatt praksis, gjør at det er en risiko for at studenter som har hatt praksis som ikke er en del av studieprogrammet også svarer ja på inngangsspørsmålet om praksis. For å sile ut disse studentene når vi regner ut snittverdier og viser verdier i nettportalen, bruker vi følgende kriterium for at svar på praksisspørsmålene skal gjelde: Minst seks respondenter på et studieprogram må ha svart på minst tre av 12 praksisspørsmål, og disse må utgjøre minst 49,5 prosent av respondentene på programmet. Dette regnes ut per studieår for fem- eller seksårige studier slik at hvis studentene på ett av kullene oppfyller krav til praksisvisning, vises tallene for dette kullet. Hvis begge kull oppfyller krav til praksisvisning, vises resultater for begge kullene samlet. I år er det fjernet resultater på bakgrunn av denne regelen for totalt 1531 respondenter, eller 14 prosent av dem som har svart at de har hatt praksis. Dette omfatter totalt 524 studieprogrammer. Senere analyser vil inkludere alle respondentene som har svart at de har praksis. I hovedrapporten benytter vi imidlertid kun resultatene for de respondentene/studieprogrammene som oppfyller kravene til visning i nettportalen.

Spørsmålene om praksis ble først inkludert i studentundersøkelsen i 2014 og har vært med hvert år siden da, uten betydelige endringer. I 2018 fjernet vi et spørsmål om tilfredshet med praksisopplæringen generelt og la til et spørsmål om organiseringen av praksis. Som nevnt i kapittel 1 ble praksis og tilknytning til arbeidslivet valgt som fordypningstema i Studiebarometeret i 2019, og det ble gjort utvidelser i disse spørsmålsbatteriene.

Nytt for i år er at vi har inkludert en del såkalte faktaspørsmål om praksis, i tillegg til spørsmål som måler studentenes tilfredshet med ulike aspekter ved praksis (som har vært inkludert tidligere, men i litt mindre omfang). Tilfredshetsspørsmålene er mer like spørsmålene fra tidligere år og har svarkategorier på en fem-delt Likert-skala. Disse spørsmålene er imidlertid utvidet betraktelig i år og er delt inn i tre batterier ut fra tema: Organisering av praksis, veiledning i praksis og kobling mellom teori og praksis.

For samtlige spørsmål om praksis, med unntak av inngangsspørsmålene, ber vi studentene svare for den praksisperioden de hadde *sist* (ev. *nåværende periode* for de som er i praksis når de svarer). For de

studentene som har allerede har hatt flere praksisperioder på svartidspunktet vil resultatene dermed ikke være representative for all praksisen de har hatt på studieprogrammet.

2.1 Fakta om praksis i Studiebarometeret

I denne delen går vi gjennom inngangsspørsmålene samt faktaspørsmålene om praksis. Målet med de nye faktaspørsmålene var å kartlegge aspekter ved praksis vi ikke har gjort tidligere – blant annet en del spørsmål som først og fremst er tenkt å brukes som bakgrunnsvariabler i analyser. Vi viser derfor kun resultater for et utvalg av disse spørsmålene, i flere tilfeller bare med tekst og ikke figurer. En mer grundig analyse av praksisspørsmålene i Studiebarometeret vil bli gjennomført i løpet av 2020.

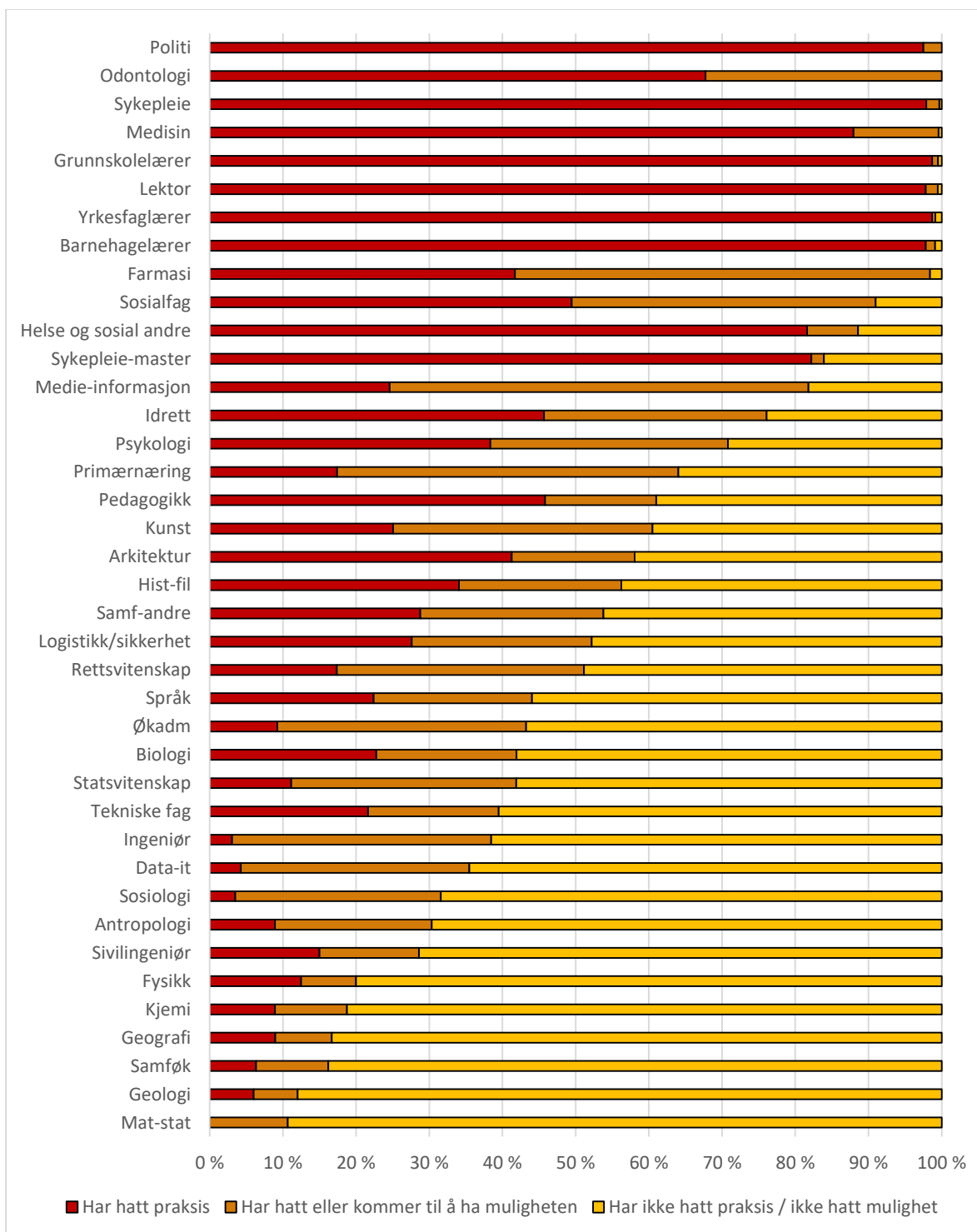
Inngangsspørsmålene: Hvem har praksis?

Formuleringen på inngangsspørsmålet om praksis ble i år endret fra «Har du hatt praksisperiode organisert av studieprogrammet ditt?» til «Har du hatt praksis som en del av studieprogrammet ditt?». Årsaken var at NOKUT fikk innspill om at det også forekommer tilfeller der praksis organiseres andre steder enn på studieprogrammet, for eksempel på fakultetsnivå. For å fange opp også disse tilfellene valgte vi å endre spørsmålsformuleringen.

Ca. 42 prosent av respondentene svarer at de har hatt praksis som en del av studieprogrammet sitt. Dette er en litt høyere andel enn fjoråret (38 prosent). Nytt for i år er at de som svarer «nei» på inngangsspørsmålet om de har hatt praksis, får spørsmål om de har hatt mulighet eller kommer til å ha mulighet til å ha praksis som en del av studieprogrammet sitt. Tidspunktet for gjennomføring av Studiebarometeret gjør at det er en del studenter som ikke har rukket å ha praksis ennå. Med dette oppfølgingsspørsmålet får vi kunnskap om studenter som kommer til å ha praksis på et senere tidspunkt i studiet.

Blant dem som sa de ikke hadde hatt praksis svarte 29 prosent (4 408 respondenter) at de hadde hatt eller kom til å få muligheten til å ha praksis. Figur 2.1 viser andelen av respondentene på hver utdanningstype som svarer at de enten har hatt praksis, kommer til å ha (eller har hatt) muligheten til å ha praksis, eller at de ikke har hatt praksis og heller ikke kommer til å ha (eller ikke har hatt) muligheten.

Figur 2.1 Andel som har hatt praksis, har hatt eller kommer til å ha muligheten til å ha praksis, eller har verken hatt praksis eller mulighet til praksis. Etter utdanningstype. Studiebarometeret 2019.

Ut fra figur 2.1 kan vi se hvordan praksisstudentene fordeler seg på ulike utdanningstyper. I den ene enden ser vi utdanningstypene der samtlige har hatt eller kommer til å ha muligheten til å ha praksis. Denne omfatter naturligvis de rammeplanstyrte utdanningene med obligatorisk praksis (sykepleie,

grunnskolelærer, lektor og de fleste helse- og sosialfagutdanningene), men også ikke-rammeplanstyrte utdanninger med obligatorisk praksis (odontologi, politi, medisin og farmasi). Resultatene gir også noen indikasjoner på når studentene på de ulike utdanningstypene typisk er ute i praksis. På f.eks. politiutdanningen har nesten samtlige av studentene allerede vært ute i praksis (97 prosent) når de svarer på undersøkelsen (3. semester)⁹. På odontologi ser vi imidlertid at en større andel ikke har hatt praksis innen de svarer på undersøkelsen (34 prosent).

I den andre enden ser vi blant annet de matematisk-statistiske fagene der ingen av respondentene svarer at de har hatt praksis, og kun 11 prosent av de resterende (8 respondenter) svarer at de har hatt eller kommer til å få muligheten. Ikke overraskende ser vi at disiplinifagene er de med færrest andel som har hatt eller kommer til å ha muligheten til å ha praksis. Det er imidlertid verdt å merke seg at de aller fleste (98 prosent) som oppgir at de har hatt praksis også svarer at praksisen var obligatorisk. Dette indikerer at flere studier innen disiplinifag også har obligatorisk praksis som en del av studieprogrammet. I tallgrunnlaget ser vi at flere har uttrykt at de har obligatorisk praksis på studieprogram innenfor for eksempel psykologi (5 studieprogram), idrett (9 studieprogram) og kunst (9 studieprogram).

Studentene som svarte at de *har hatt* praksis fikk både faktaspørsmål om praksis i tillegg til tilfredshetsspørsmålene (se neste delkapittel).¹⁰ Under går vi gjennom resultatene for et utvalg av disse spørsmålene. Med unntak av spørsmålene om hvor mange praksisperioder man har hatt i løpet av studieprogrammet, ble studentene bedt om å tenke på den praksisperioden de hadde *sist* eller eventuelt *nåværende* praksisperiode dersom de er i praksis når de svarer. Årsaken til at vi presiserte denne begrensningen var for å sikre mest mulig valide og presise data om studentenes erfaringer.

Inngangsspørsmålene: Antall praksisperioder

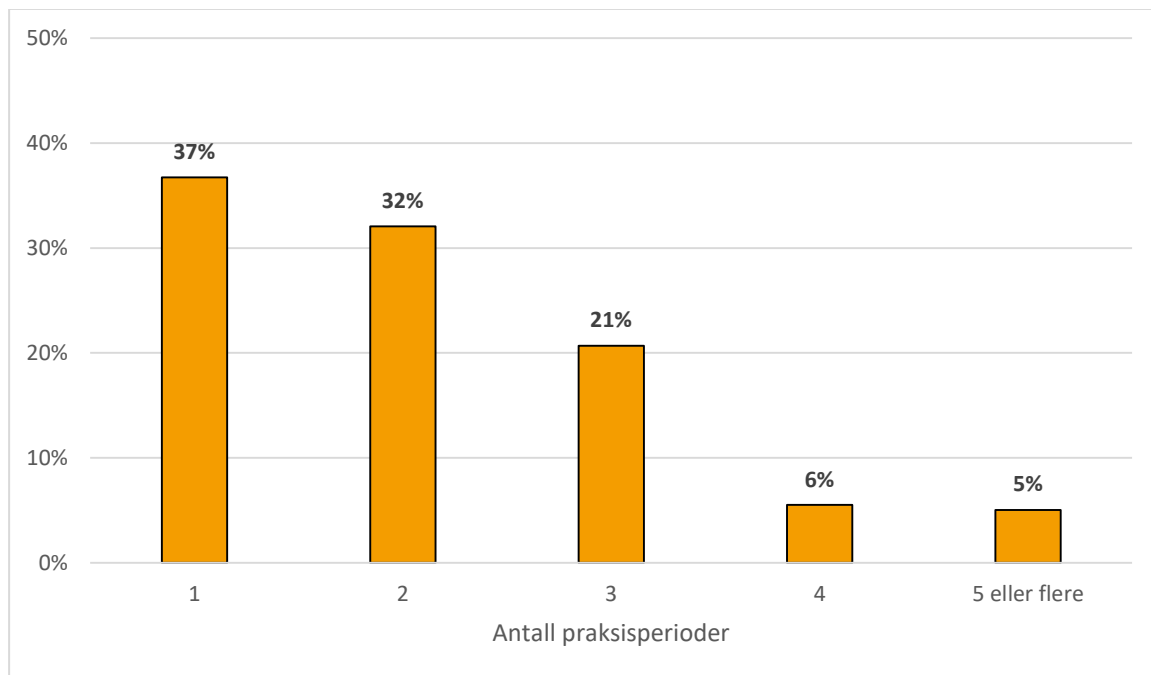
Det varierer hvor mange praksisperioder den enkelte student har – noen har ett lengre praksisopphold, andre har flere kortere opphold. Vi har kartlagt hvor mange praksisperioder respondentene har hatt *hittil* på studieprogrammet. Resultatene er dermed ikke representative for studiet som helhet, men må ses i lys av tidspunktet for undersøkelsen. Figur 2.2 viser hvor stor andel som har hatt et visst antall praksisperioder. Studentene kunne velge mellom kategoriene 1, 2, 3, 4, eller «5 eller flere» praksisperioder.

---

⁹ Hele 2. studieår i politiutdanningen er praksisår. Politistudentene er dermed ute i praksis når de besvarer undersøkelsen.

¹⁰ Merk at når vi refererer til «andel respondenter som har svart A», så sikter vi her til andelen av studentene som har svart *at de har hatt praksis*, ikke til hele utvalget som har svart på Studiebarometeret.

Figur 2.2 Svarfordeling på spørsmålet «Hvor mange praksisperioder har du hatt hittil i løpet av studieprogrammet?». Studiebarometeret 2019.

Vi ser at de fleste respondentene (omtrent 90 prosent) rapporterer at de har hatt mellom 1 og 3 praksisperioder. Omtrent 5 prosent har hatt henholdsvis 4 og 5 eller flere praksisperioder. Bryter vi ned svarene på noen av de største utdanningstypene med praksis, ser vi også noe variasjon. For eksempel ser vi at innenfor helse og sosial og sykepleie har respondentene i hovedsak hatt en eller to praksisperioder. Innenfor barnehage- og grunnskolelærerutdanningene har imidlertid flest respondenter opplyst at de har hatt tre eller to praksisperioder (i den rekkefølgen).

Tildeling av praksisplass

De fleste av dem som hadde hatt praksis (89 prosent) oppga at de hadde fått praksisplass via høyskolen/universitetet – et mindretall av studentene oppga at de hadde måttet finne praksisplass helt på egen hånd uten hjelp fra institusjonen (6 prosent). Andelen studenter som måtte finne praksisplass selv varierer imidlertid betydelig mellom utdanningstyper. Innenfor medisin, grunnskolelærer og helse- og sosialutdanninger (andre) måtte mellom 4 og 10 prosent av respondentene finne plass selv. For studentene på utdanningstypene pedagogikk, sosialfag og idrett er andelen mellom 14 og 20 prosent, og for studentene innenfor henholdsvis tekniske fag og arkitektur er andelen hele 64 og 90 prosent.

En mindre andel (3 prosent) svarte at de hadde fått tilbud om praksisplass fra institusjonen, men at de heller valgte å finne alternativ plass selv.

Ekstern eller intern praksisplass

Vi ser også at den store majoriteten som har vært i praksis har hatt dette på en ekstern arbeidsplass (privat eller offentlig virksomhet, f.eks. bedrift, sykehus eller skole). Kun i underkant av 5 prosent av de som rapporterte å ha hatt praksis hadde intern praksis – altså praksis på selve høyskolen/ universitetet.

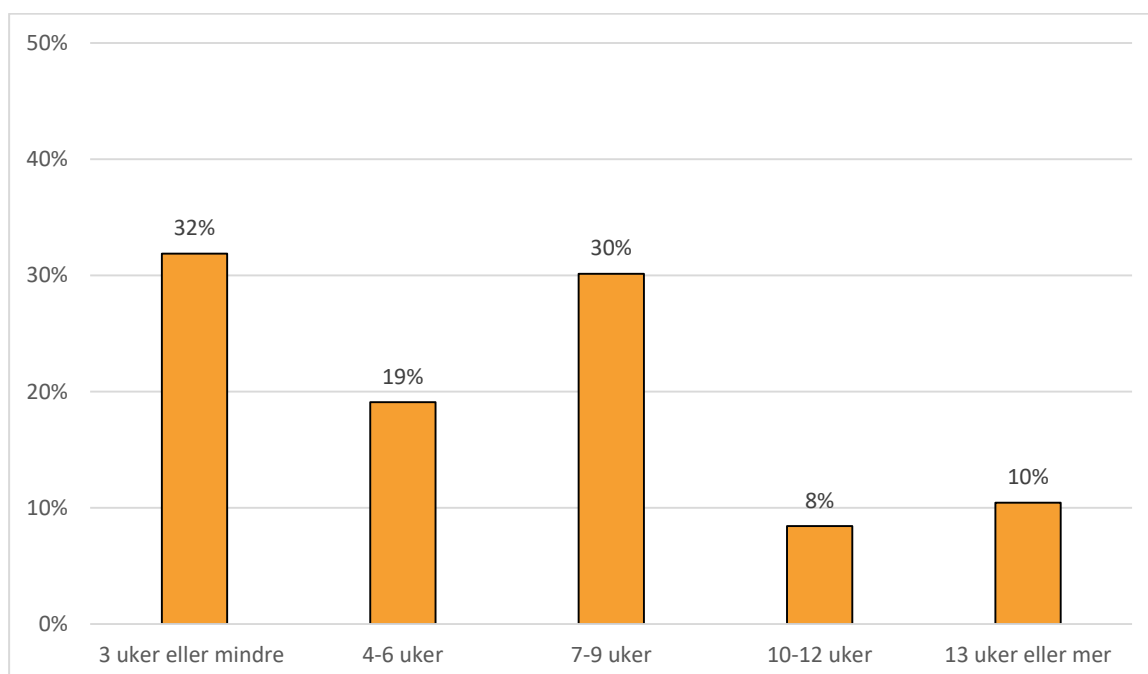
Veiledning

I overkant av 95 prosent av respondentene som hadde hatt praksis svarte at de hadde mottatt veiledning i løpet av praksisperioden. Kun 4 prosent svarte at de ikke hadde mottatt veiledning, mens 1 prosent svarte «vet ikke». I hovedsak mottok respondentene veiledning kun fra ansatt fra praksisstedet (ca. 38 prosent) eller både ansatt fra høyskolen/universitetet og ansatt fra praksisstedet (52 prosent). Et fåtall mottok veiledning kun fra ansatt ved høyskolen/universitetet (ca. 5 prosent eller rett i overkant av 400 studenter). Blant disse var litt over halvparten i praksis på en ekstern arbeidsplass og hadde dermed ikke veileder fra praksisstedet.

Lengden på praksisperioden

Lengden på studentenes praksisperioder varierer også betydelig. Studentene kunne svare på spørsmålet «Omtrent hvor lenge varte praksisperioden» ved hjelp av intervaller. Figur 2.3 viser hvor stor andel av respondentene som valgte hvert intervall.

Figur 2.3 Svarfordeling på spørsmålet «Omtrent hvor lenge varte praksisperioden». Studiebarometeret 2019.

Figuren viser at de fleste studentene (ca. 80 prosent) hadde en praksisperiode på mellom 3 og 9 uker. De mest vanlige lengdene er på 3 uker eller mindre eller 7–9 uker.¹¹ Ser vi nærmere på de fire største utdanningstypene med praksis, ser vi at barnehagelærerstudentene i hovedsak har praksisperioder opp til 9 uker, da de fleste velger de tre første kategoriene. Studentene på grunnskolelærerutdanningene har stort sett praksisperioder på 3 uker eller mindre (74 prosent av respondentene), med noe forekomst av perioder 4–6 uker (21 prosent). Studentene i sykepleieutdanningene har i all hovedsak praksisperioder på 7–9 uker, mens vi ser en del varierte lengder på praksisperiodene for de øvrige helse- og sosialfagutdanningene, men med en overvekt på perioder inntil 9 uker.

Praksis alene eller med andre

De aller fleste av respondentene oppga at de hadde vært på praksisstedet sammen med andre studenter (77 prosent eller ca. 7 000 respondenter). Blant disse samarbeidet de fleste med de andre studentene underveis i praksisoppholdet (86 prosent). Det varierer hvorvidt studentene mottok veiledning individuelt (17 prosent), i grupper (23 prosent) eller både individuelt og i grupper (60 prosent).

Ekstraavgifter

Rett under halvparten av respondentene svarte at praksisoppholdet hadde medført ekstra utgifter for dem som *ikke* ble dekket av institusjonen eller praksisstedet. På spørsmålet om ekstra utgifter som ikke ble dekket var det mulig å velge svaralternativ etter hva man hadde hatt ekstra utgift til: I all hovedsak var det her snakk om ekstra utgifter knyttet til transport (46 prosent valgte dette alternativet), men også utgifter rundt klær/utstyr (9,5 prosent) og bolig (6,8 prosent).

Kontakt med utdanningsinstitusjonen

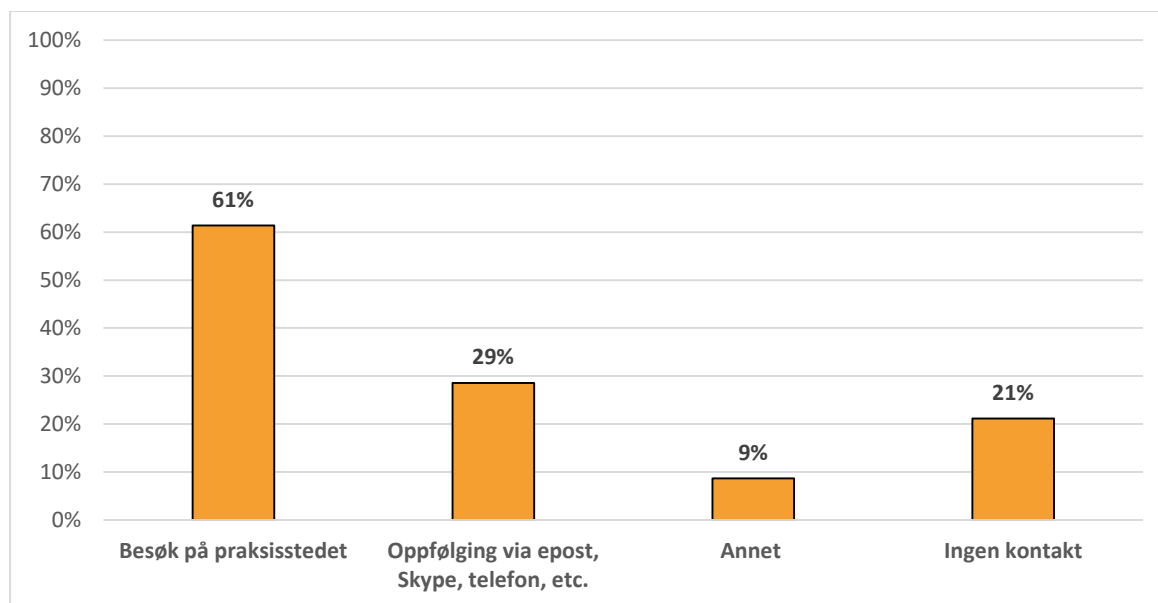
Praksisstudentene fikk også spørsmålet «Hva slags kontakt med faglig ansatte fra studieprogrammet ditt hadde du i løpet av praksisperioden?» med mulighet for å velge flere svarkategorier. Figur 2.4 viser andelen av de som svarte på spørsmålet som krysset av for hver kategori.

---

¹¹ Merk at siden studentene svarer for den praksisperioden de hadde sist, kan vi ikke utelukke at noen studenter har hatt lengre (eller kortere) praksisperioder tidligere

Figur 2.4 Type kontakt med ansatte fra høyskolen /universitetet underveis i praksis. Studiebarometeret 2019.

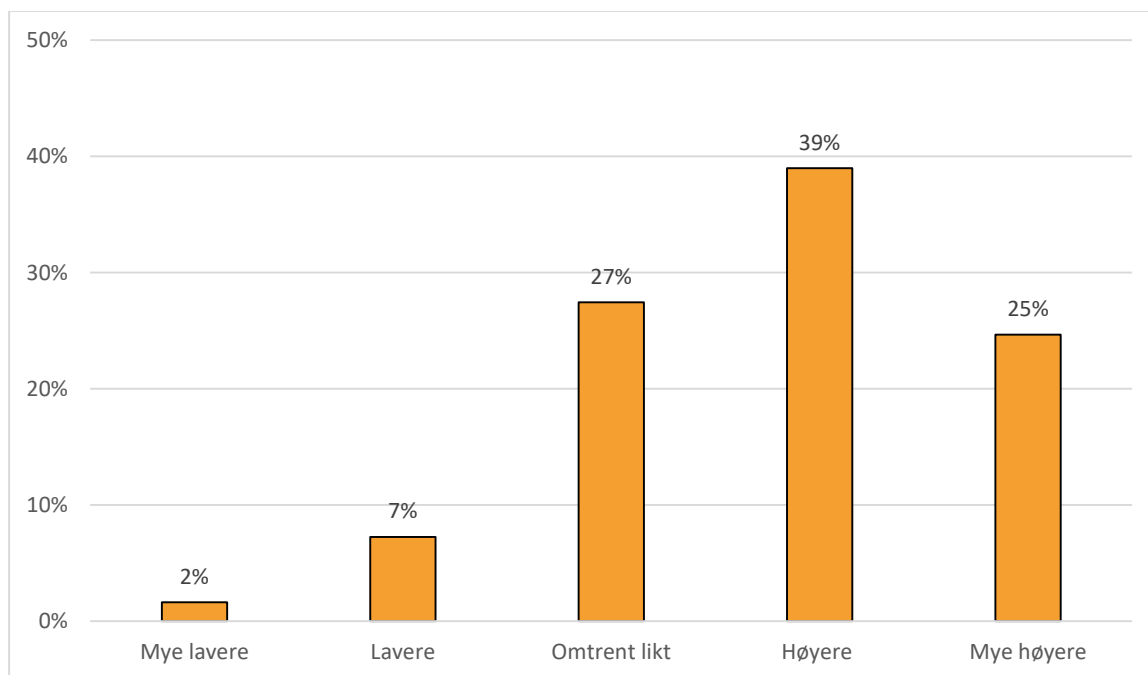
Omtrent 21 prosent av respondentene svarte at de ikke hadde hatt noen form for kontakt. Rundt 60 prosent hadde opplevd at ansatte fra studiestedet kom til praksisstedet i løpet av perioden, og rundt 28 prosent svarte at de hadde hatt kontakt gjennom e-post, Skype, telefon eller lignende. På dette spørsmålet var det også en «annet»-kategori med mulighet for presisering. Denne kategorien ble valgt av omtrent 9 prosent av respondentene. Andre former for kontakt med ansatte fra institusjonen som ble nevnt inkluderer veiledning og tilbakemelding, undervisning og gruppemøter, evalueringer og kontakt gjennom læringsplattformer (f.eks. Canvas).

Hele 60 prosent av respondentene opplevde også å ha samtaler eller veiledning underveis der både faglig ansatt fra studieprogrammet og veileder fra praksisstedet var til stede. Det var også et eget spørsmål om undervisning underveis i praksis. Omtrent en tredjedel av studentene (ca. 32 prosent) svarte at de hadde hatt undervisning på studieprogrammet underveis i praksisperioden.

Arbeidsbelastning

Vi spurte om hvordan studentene opplevde den totale arbeidsmengden mens de var i praksis sammenlignet med når de ikke hadde praksis. Resultatene vises i figur 2.5.

Figur 2.5 Svarfordeling på spørsmål om total arbeidsmengde i praksis sammenlignet med perioder uten praksis. Studiebarometeret 2019.

Et flertall av studentene (64 prosent) ga uttrykk for at den totale arbeidsmengden var høyere eller mye høyere i perioder med praksis, mens kun 9 prosent gav uttrykk for at arbeidsmengden var lavere eller mye lavere. Det er i størst grad studenter innenfor grunnskole- og barnehagelærerutdanninger som rapporterer høyere arbeidsmengde når de er i praksis. Medisinstudenter rapporterer i liten grad at de opplever økt arbeidsmengde når de er i praksis.

2.2 Tilfredshet med praksis

Årets spørreskjema består av tre sett med «tilfredshetsspørsmål» om praksis (altså spørsmål med en fem-delt Likert-skala). Det første batteriet handler om organiseringen av praksis, det andre om veiledning i praksis og det tredje om det faglige innholdet i praksis og sammenhengen med studieprogrammet. Samtlige spørsmål er enten nye eller endret fra fjoråret. Det ble gjort kun små justeringer av spørsmålene om hvordan institusjonen forberedte studentene på praksis, de faglige utfordringene i praksis og hvordan erfaringene fra praksis brukes i undervisningen. Disse er nærmest identiske som i fjorårets skjema. Se årets dokumentasjonsrapport for en fullstendig gjennomgang av endringene i praksisspørsmålene fra fjoråret.¹²

Respondentene kunne svare ut fra en fem-delt skala i alle spørsmålsbatteriene. Det første og andre batteriet hadde svarskalaen «1 – Ikke tilfreds» til «5 – Svært tilfreds». Det tredje batteriet hadde svarskalaen «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad». I tillegg kunne de svare «Vet ikke/ikke relevant». Andelen «Vet ikke/ikke relevant» varierer mellom spørsmålsbatteriene samt enkeltspørsmål i hvert batteri. De fleste spørsmålene om organisering av praksis har svært lav «Vet ikke/ikke relevant»-

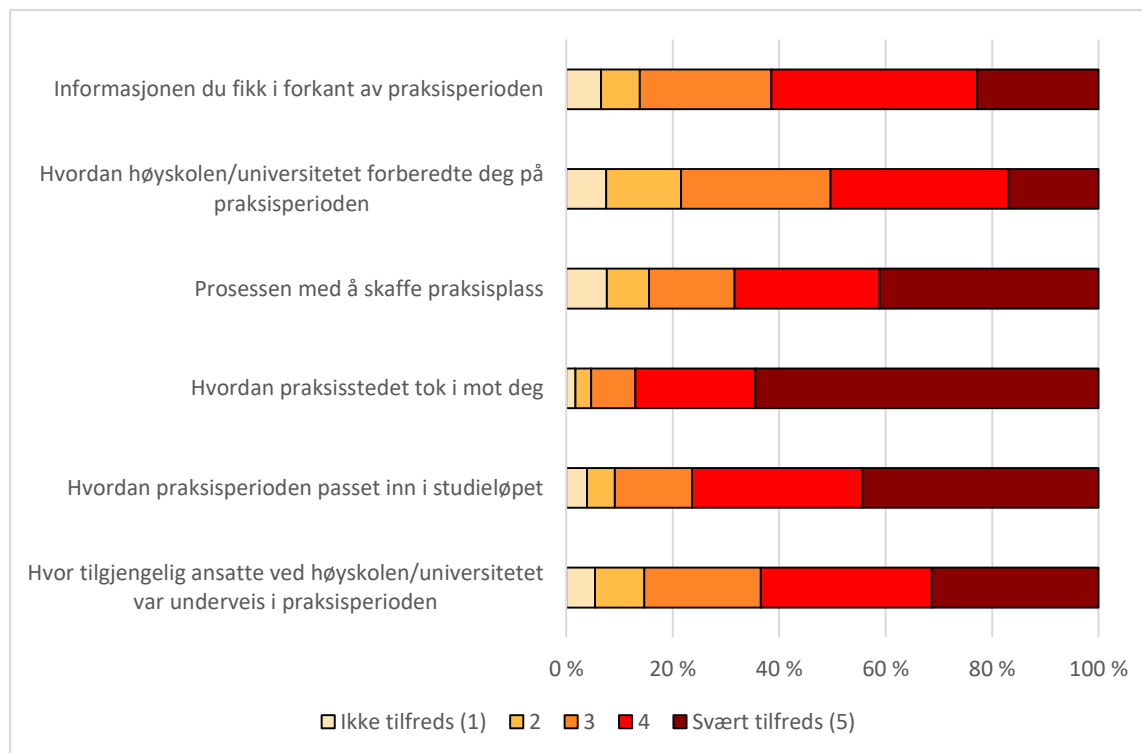
¹² Wiggen (2020): Studiebarometeret: Dokumentasjonsrapport. NOKUT Rapport 2-2020

andel, ca. 1 prosent, med unntak av spørsmålene om prosessen med å skaffe praksisplass og om tilgjengeligheten til faglig ansatte ved institusjonen underveis i praksis. Disse har en «Vet ikke/ikke relevant»-andel på henholdsvis 13 og 19 prosent, noe som er høyt i Studiebarometer-sammenheng. Spørsmålene om veiledning i praksis har en moderat høy «Vet ikke/ikke relevant»-andel, på rundt 5–6 prosent. Til slutt har spørsmålene om faglig innhold og sammenhengen i praksis lav «Vet ikke/ikke relevant»-andel (ca.1 prosent), med unntak av spørsmålet om erfaringer fra praksis blir brukt som diskusjonsgrunnlag i undervisningen (8 prosent).

Figur 2.6–2.8 viser svarfordelingen på tilfredshetsspørsmålene om praksis. «Vet ikke/ikke relevant»-svarene er ikke inkludert i svarfordelingene. Tabell 2.1–2.3 viser nasjonal gjennomsnittscore for spørsmålene i de tre batteriene om praksis. Siden ingen av spørsmålene er helt identiske med tidligere spørsmål i Studiebarometeret, viser vi ikke tidsserier.¹³

Test av intern konsistens indikerer at kun spørsmålsbatteriet om veiledning i praksis egner seg til å lage indeksvariabel¹⁴.

Figur 2.6 Svarfordeling på spørsmål om organisering av praksis. Studiebarometeret 2019.

¹³ Et par spørsmål er *nesten* identiske med tidligere spørsmål. Dette gjelder spørsmålene «Hvordan høyskolen/universitetet forberedte deg på praksisperioden» (endret fra «praksisopplæringen» i 2018), og «Studentenes erfaringer fra praksis brukes som grunnlag for diskusjon/refleksjon i undervisningen» (dette spørsmålet var formulert som et tilfredshetsspørsmål i 2018 og presiserte ikke at det var snakk om «studentenes erfaringer»).

¹⁴ Se Wiggen (2020): Studiebarometeret: Dokumentasjonsrapport. NOKUT Rapport 2-2020 for mer info om indeksene.

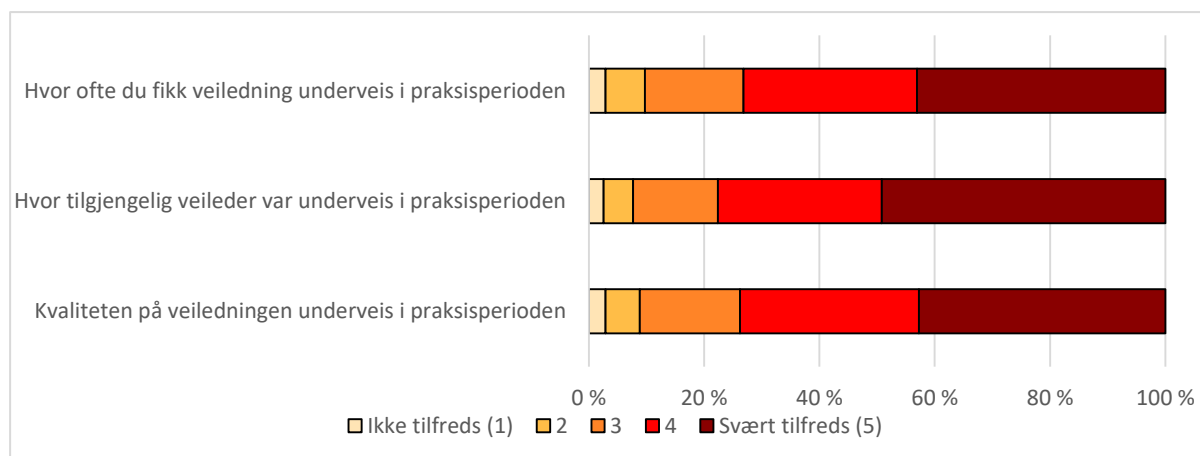
Tabell 2.1 Gjennomsnittsverdier, organisering av praksis. Studiebarometeret 2019.

Hvor tilfreds er du med:	Gjennomsnitt 2019	Antall svarende
Informasjonen du fikk i forkant av praksisperioden	3,6	7 711
Hvordan høyskolen/universitetet forberedte deg på praksisperioden	3,4	8 930
Prosessen med å skaffe praksisplass	3,9	7 824
Hvordan praksisstedet tok imot deg	4,5	8 895
Hvordan praksisperioden passet inn i studieløpet	4,1	8 923
Hvor tilgjengelig ansatte ved høyskolen/universitetet var underveis i praksisperioden	3,7	7 312

Respondentene er mest positive til «Hvordan praksisstedet tok imot deg». Her svarte hele 87 prosent svaralternativet 4 eller 5, noe som er svært høyt i Studiebarometer-sammenheng. Dette reflekteres også i den høye gjennomsnittscoren (4,5). Respondentene gir også generelt positive svar på de fleste spørsmålene i batteriet – mellom 60 og 70 prosent svarer høyt (4 eller 5). Den laveste tilfredsheten ser vi for hvordan institusjonen forberedte studentene på praksisperioden. Her svarte rundt halvparten 4 eller 5.

Det er verdt å merke seg at vi allerede her ser et mønster som går igjen i spørsmålene om praksis, også for tidligere år, der studentene ser ut til å være generelt mer tilfreds med aspektene knyttet til selve praksisen/praksisplassen og mindre tilfreds med de aspektene institusjonene har ansvar for.

Figur 2.7 Svarfordeling på spørsmål om veiledning i praksis. Studiebarometeret 2019.

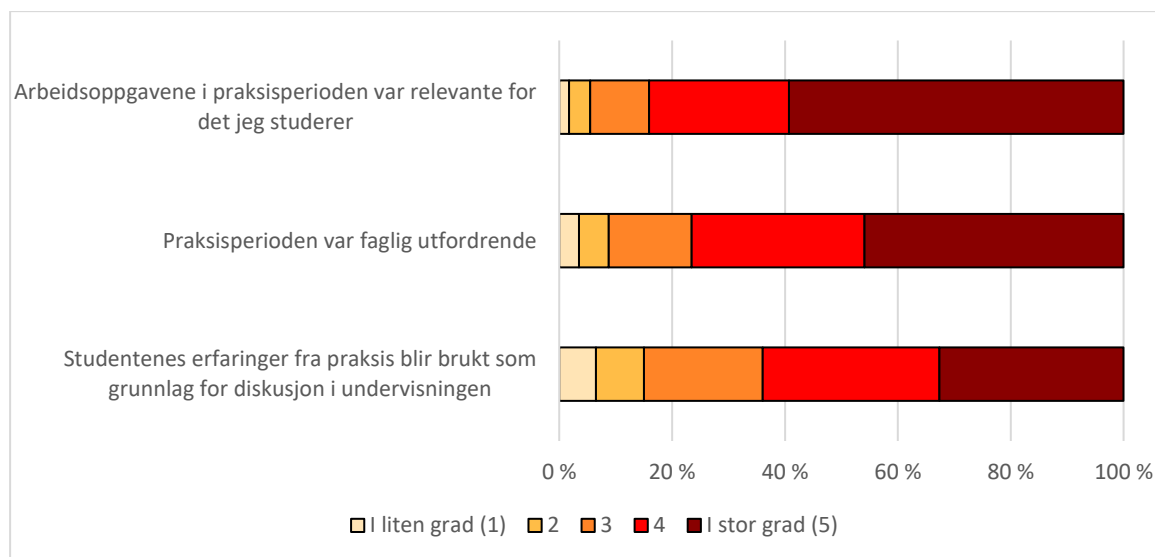

Tabell 2.2 Gjennomsnittsverdier, veiledning i praksis. Studiebarometeret 2019.

Hvor tilfreds er du med:	Gjennomsnitt 2019	Antall svarende
Hvor ofte du fikk veiledning underveis i praksisperioden	4,0	8 111
Hvor tilgjengelig veileder var underveis i praksisperioden	4,2	8 111
Kvaliteten på veiledningen underveis i praksisperioden	4,0	8 164
Indeksverdi – Veiledning i praksis	4,1	8 329

Studentene gir uttrykk for at de generelt sett er svært tilfredse med veiledningen i praksisen. Jevnt over svarer mellom 70 og 80 prosent svarkategori 4 eller 5, med en snittscore på 4 eller høyere. Svarene indikerer at både omfanget av og kvaliteten på veiledningen er god, og at studentene opplever at veilederne er tilgjengelige underveis i praksisperioden.

Figur 2.8 Svarfordeling på spørsmål om faglig innhold og sammenheng med studieprogrammet i praksis. Studiebarometeret 2019.

Tabell 2.3 Gjennomsnittsverdier, faglig innhold og sammenheng med studieprogrammet i praksis. Studiebarometeret 2019.

I hvilken grad opplevde du følgende:	Gjennomsnitt 2019	Antall svarende
Arbeidsoppgavene i praksisperioden var relevante for det jeg studerer	4,4	8 954
Praksisperioden var faglig utfordrende	4,1	8 935
Studentenes erfaringer fra praksis blir brukt som grunnlag for diskusjon i undervisningen	3,8	8 317

Respondentene er også i all hovedsak enige i at arbeidsoppgavene i praksis var relevante og at praksisperioden var utfordrende. Henholdsvis 84 og 77 prosent svarte 4 eller 5 på disse spørsmålene. De er noe mindre enige i at studentenes erfaringer brukes i undervisningen. Her svarer 64 prosent svarkategori 4 eller 5.

Vi anser en gjennomsnittscore på 4 og over som en høy score i Studiebarometer-sammenheng. Ut fra resultatene ser vi at samtlige spørsmål som handler om selve praksisen/praksisperioden scorer 4 eller høyere. Dette inkluderer spørsmålene om hvordan studentene opplevde å bli tatt imot på praksisstedet, omfang og kvalitet på veiledningen de mottok, hvorvidt arbeidsoppgavene de fikk i praksisperioden ble oppfattet som relevante for faget og om studentene opplevde at praksisperioden var faglig

utfordrende. Respondentene i Studiebarometeret har med andre ord jevnt over svært positive erfaringer med praksisoppholdene sine.

Spørsmålene som handler om det institusjonen gjør, blant annet i forbindelse med tilrettelegging og organisering av praksisoppholdene, scorer jevnt over noe lavere selv om scorene også her i hovedsak er nokså høye sammenlignet med andre spørsmål i Studiebarometeret. Respondentene gir forholdsvis høy score på tilfredsheten med prosessen med å skaffe praksisplass og i hvilken grad de opplever at studentenes erfaringer fra praksis tas inn i undervisningen i etterkant av oppholdet (henholdsvis 3,9 og 3,8). De fremstår som noe mindre tilfreds med informasjonen de fikk i forkant av praksisoppholdet (3,6) samt hvordan de opplevde at institusjonen forberedte dem på praksis (3,4). Sistnevnte er en relativt lav score i Studiebarometer-sammenheng og er det aspektet ved praksis studentene er minst tilfredse med.

For indeksverdien for veiledning i praksis ser vi noe variasjon på tvers av utdanningstyper. Her ligger politi, odontologi, kunst og logistikk og sikkerhetsfag på topp med henholdsvis 4,7, 4,5, 4,4 og 4,3 i gjennomsnitt. Her er det imidlertid verdt å påpeke at svært mange av utdanningstypene scorer høyt: For over halvparten av utdanningstypene (med 20 eller flere svarende) er gjennomsnittscoren 4 eller høyere. Utdanningstypene som skiller seg ut med forholdsvis lav gjennomsnittscore på spørsmålet er økonomi og administrasjon og arkitektur, som begge har 3,4 i snitt på indeksen. Her er det imidlertid få svarende (henholdsvis 38 og 23 svarende), noe som gjør at resultatene må tolkes med varsomhet. Dette gjelder også for utdanningstyper i den andre enden av skalaen, for eksempel odontologi (45 svarende). Indeksverdi for utdanningstypene vises i vedlegg 2.

Spørsmålet om tilfredshet med hvordan høyskolen/universitetet forberedte studentene på praksisperioden har lavest score blant alle spørsmålene om praksis. Når vi bryter resultatene ned på de største utdanningstypene hvor praksis er utbredt, ser vi at gjennomsnittscorene er forholdsvis like også her: Helse og sosial (andre) og sykepleie har en snittscore på rundt 3,5, mens barnehage- og grunnskolelærerutdanningene har et noe lavere snitt på 3,2. Det er imidlertid betydelig variasjon på tvers av studieprogrammene innenfor utdanningstypene. På helse og sosialfagene (andre) og barnehage er spredningen forholdsvis stor med snittscorer fra henholdsvis 1,7 til 4,4 og 2,4 til 4,7. Det er også spredning på programmene innenfor sykepleie og grunnskolelærer, men her er snittscorene noe mer samlet – henholdsvis mellom 2,7 og 4,0, og 2,7 og 4,1. På tross av at den nasjonale snittscoren er lav på studentenes tilfredshet med hvordan de ble forberedt på praksis, ser det også ut til å være eksempler på studieprogrammer der dette gjennomføres på en god måte.

3 Tilknytning til arbeidslivet

Flere av spørsmålene om tilknytning til arbeidslivet er nye i årets skjema. Der vi i tidligere år har hatt flere spørsmål om studentenes fremtidige situasjon på arbeidsmarkedet, ble spørsmålsbatteriet endret i 2018 til primært å handle om hva studentene opplever på studieprogrammet sitt. Vi ønsket også å unngå spørsmål som går direkte på jobbmuligheter ettersom jobbmuligheter kan påvirkes av flere faktorer som er uavhengige av kvaliteten på studieprogrammet, som f.eks. konjunkturrendringer. I 2019 ble det gjort ytterligere endringer i spørsmålsbatteriet.

På grunnlag av blant annet innspill fra referansegruppa ble spørsmålet «Jeg får kompetanse som er viktig i arbeidslivet» fjernet fra batteriet. Hovedargumentet for fjerningen er at dette er noe som

studentene har svake forutsetninger for å kunne svare på og er i tråd med endringene som ble gjort i 2018. Det ble også lagt til et spørsmål om studentene får innføring i hvordan de kan formidle egen kompetanse ovenfor potensielle *arbeidsgivere*. Dette aspektet har ikke blitt dekket i Studiebarometeret tidligere.

Spørsmålet «Det legges godt til rette for at jeg kan knytte kontakter i arbeidslivet» ble erstattet med tre relaterte og mer spesifikke spørsmål om muligheten for å møte potensielle arbeidsgivere (gjennom bl.a. praksis), hvorvidt representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen og muligheter til å jobbe med prosjekter eller oppgaver i samarbeid med arbeidslivet.

Spørsmålsbatteriet inkluderer en hjelpetekst som sier at spørsmålene ikke kun handler om hva studieprogrammet gjør, men mer generelt om hva studentene opplever. Hjelpeteksten ble inkludert fordi det tidligere har kommet frem at det mange steder er andre aktører på institusjonene enn selve studieprogrammet som legger til rette for at studentene får kontakt med, og informasjon om, arbeidslivet. Hjelpeteksten og det fullstendige spørsmålsbatteriet er vist under:

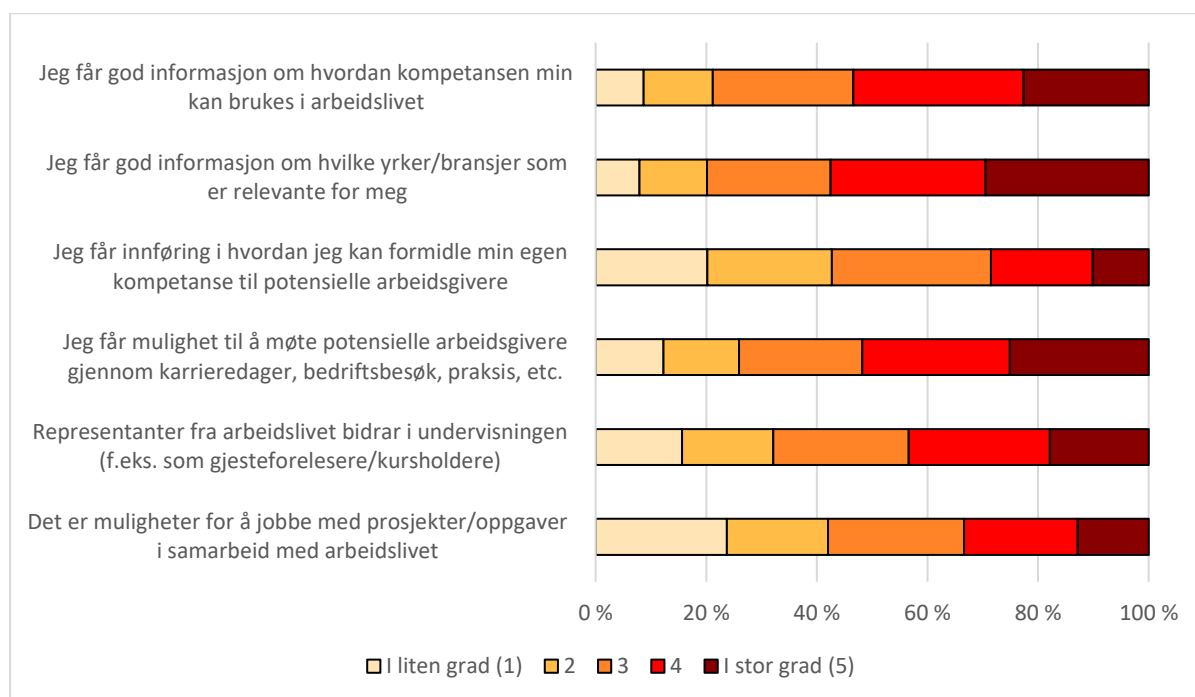
«Her ønsker vi at du tenker på den informasjonen og de mulighetene du får via både studieprogrammet ditt og andre aktører på institusjonen, som for eksempel karrieresenter og studentforeninger.

I hvilken grad opplever du det følgende:

- Jeg får god informasjon om hvordan kompetansen min kan brukes i arbeidslivet
- Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg
- Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere
- Jeg får mulighet til å møte potensielle arbeidsgivere gjennom karrieredager, bedriftsbesøk, praksis, etc.
- Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere/kursholdere)
- Det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet»

Det første og andre spørsmålet er uendret fra fjoråret, mens de andre spørsmålene er nye. Skalaen er den samme som før, fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», i tillegg til «Vet ikke/ikke relevant». Om lag 19 prosent av respondentene (av de som startet å svare på skjemaet) valgte å ikke svare på disse spørsmålene. Andelen «Vet ikke/ikke relevant» varierer mellom spørsmålene. For de to første spørsmålene er «Vet ikke/ikke relevant»-andelen forholdsvis lav (henholdsvis 3 og 4 prosent). For det siste spørsmålet er andelen svært høy (18 prosent). En mulig forklaring er at dette er noe som forekommer forholdsvis sjelden på studieprogrammene og som studentene dermed har lite kunnskap om. For de resterende spørsmålene ligger «Vet ikke/ikke relevant»-andelen mellom 4,5 og 7,5 prosent. Disse er utelatt fra beregning av svarfordeling og gjennomsnitt. Svarfordeling for spørsmålene om tilknytning til arbeidslivet vises i figur 3.1.

Figur 3.1 Svarfordeling for spørsmål om tilknytning til arbeidslivet. Studiebarometeret 2019.

Om lag halvparten av studentene svarer 4 eller 5 på spørsmålene om de får god informasjon om hvordan kompetansen kan brukes i arbeidslivet, om hvilke yrker/bransjer som er relevante for dem samt om de får mulighet til å møte potensielle arbeidsgivere gjennom forskjellige kanaler. Noe færre svarer tilsvarende på spørsmålet om representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen, mens kun rundt 30 prosent svarer 4 eller 5 på om det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet og om de får innføring i hvordan formidle egen kompetanse.

Gjennomsnittsverdier vises i tabell 3.1. Spørsmålsbatteriet er egnet til å konstruere en samlet indeks.

Tabell 3.1 Gjennomsnittsverdier, tilknytning til arbeidslivet. Studiebarometeret 2019.

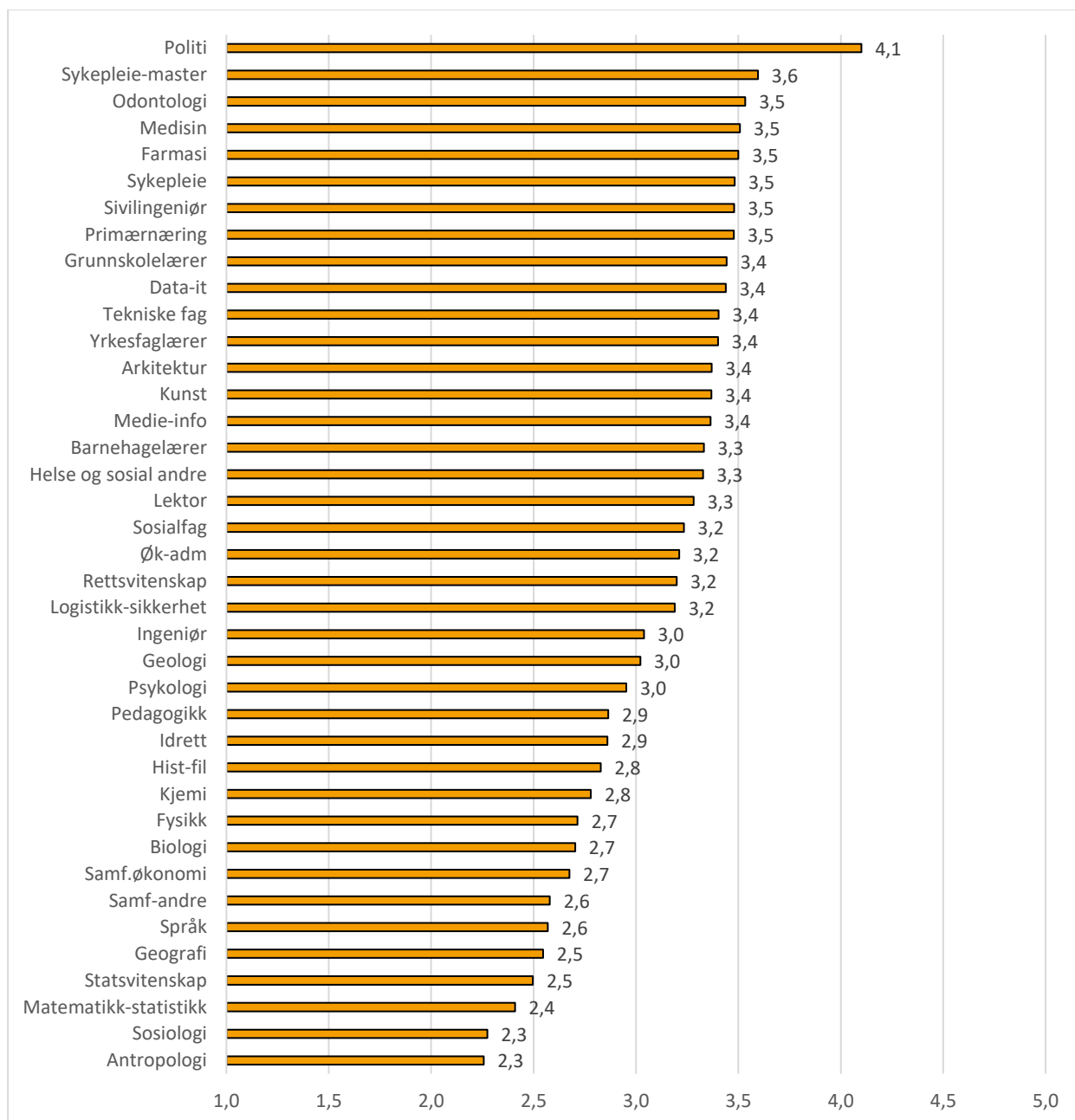
I hvilken grad opplever du følgende:	2019
Jeg får god informasjon om hvordan kompetansen min kan brukes i arbeidslivet	3,5
Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg	3,6
Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere	2,8
Jeg får mulighet til å møte potensielle arbeidsgivere gjennom karrieredager, bedriftsbesøk, praksis, etc.	3,4
Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere/kursholdere)	3,1
Det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet	2,8
Indeksverdi – Tilknytning til arbeidslivet	3,2

Spørsmålet om studenten får god informasjon om hvordan bruke kompetansen i arbeidslivet og om hvilke yrker/bransjer som er relevante for dem har noe høyere score enn året før (omtrent 0,2 poeng høyere for begge spørsmål). Sistnevnte spørsmål har også den høyeste scoren i batteriet. Spørsmålene om formidling av kompetanse og muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet har de laveste scorene (2,8). En sannsynlig forklaring på den lave scoren er at dette er noe som i liten grad legges til rette for på studieprogrammene. Det er nok også disse spørsmålene som bidrar i størst grad til at indeksverdien er noe lavere enn i fjor (3,2 vs. 3,4). Indeksen for tilknytning til arbeidslivet er den indeksen med lavest verdi i Studiebarometeret. En årsak til dette kan være at batteriet inkluderer flere spørsmål om tiltak som sannsynligvis er lite utbredt på en del institusjoner og studieprogrammer.

Figur 3.1 viser gjennomsnittlig indeksverdi fordelt på utdanningstyper. Vi ser at studentene innenfor utdanningstypene politi (4,1) og sykepleie-master (3,6) gir de høyeste svarverdiene. Rett bak sykepleie-master ligger andre profesjonsutdanninger som sykepleie (øvrig), odontologi, medisin, farmasi og sivilingeniør. Studentene gir lavest score i utdanningstypene i sosiologi og antropologi (begge 2,3). En oversikt over scorene på alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

Figur 3.2 Gjennomsnitt på indeksen «tilknytning til arbeidslivet», fordelt på utdanningstyper. Studiebarometeret 2019.

Vi ser også noen forskjeller i indeksverdien på tvers av studienivå. Studenter på femårige masterprogrammer scorer mye høyere på muligheten til å møte potensielle arbeidsgivere (3,9 i gjennomsnitt) sammenlignet med toårige masterprogrammer (3,2) og bachelorprogrammer (3,3). Studenter på erfaringsbaserte mastergrader oppgir i større grad at det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet (3,5) sammenlignet med studenter på bachelorgrader (2,7) og andre mastergrader (ca. 2,8).

Går vi ned på enkeltspørsmål ser vi at særlig studentene innenfor politi, odontologi og medisin gir gjennomgående høye scorer på om de får god informasjon om hvordan kompetansen kan brukes og om hvilke bransjer som er relevante. Politi og odontologi scorer også høyest på spørsmålet om de får innføring i hvordan formidle egen kompetanse selv om scorene på spørsmålet jevnt over er lave på tvers av utdanningstyper. Det er imidlertid rimelig å forvente at profesjonsstudier scorer forholdsvis høyt på spørsmål om hvordan kompetansen kan brukes, hvilke bransjer som er relevante og hvordan formidle egen kompetanse fordi dette er en naturlig del av profesjonen de lærer.

Når det gjelder muligheter til å møte potensielle arbeidsgivere, ligger utdanningene innenfor sivilingeniør, data/IT og rettsvitenskap høyest, mens studentene innenfor politi, arkitektur, sykepleie (master), medisin og kunst er de som i størst grad opplever at representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen. På spørsmålet om mulighetene for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet scorer ingen av utdanningstypene særlig høyt. Politi er et mulig unntak her (3,8 i gjennomsnitt – resten varierer mellom 1,9 og 3,3).

I den andre enden av skalaen ser vi at disiplinutdanningene innenfor antropologi, sosiologi og statsvitenskap scorer mer eller mindre konsekvent lavt på samtlige spørsmål i batteriet om tilknytning til arbeidslivet. Vi ser også et betydelig innslag av de naturvitenskapelige og matematiske fagområdene i den lave enden av skalaen.

4 Overordnet tilfredshet

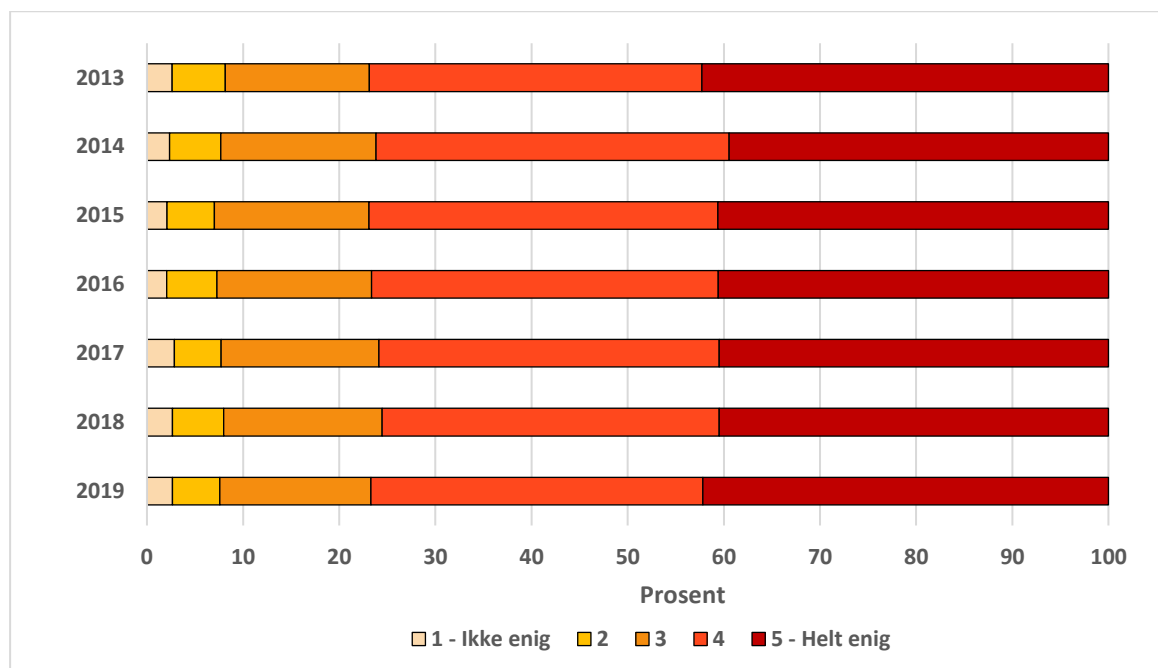
Spørsmålet om overordnet tilfredshet med studieprogrammet kommer omtrent halvveis ut i skjemaet¹⁵. Studentene får spørsmål om i hvilken grad de er enige i følgende påstand: «*Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på*». Dette spørsmålet er obligatorisk å svare på, og studentene angir grad av enighet på en fem-delt skala som går fra «1 – Ikke enig» til «5 – Helt enig». Det er også mulig å svare «Vet ikke», men under 1 prosent av respondentene svarte det.

Figur 4.1 viser svarfordelingen på dette spørsmålet de siste syv årene. Tabell 4.1 viser gjennomsnittsscore for perioden 2013–2019 på spørsmålet om respondenten alt-i-alt er tilfreds med studieprogrammet.

---

¹⁵ Spørsmålet er omtrent halvveis i skjemaet for respondenter som svarte at de hadde hatt praksis, da disse fikk alle de påfølgende spørsmålene om praksis. For respondenter som ikke hadde hatt praksis, kom spørsmålet om overordnet tilfredshet nesten til slutt av skjemaet.

Figur 4.1 Svarfordeling, overordnet tilfredshet. Studiebarometeret 2013–2019. Studiebarometeret 2019.

Tabell 4.1 Gjennomsnittsverdier, overordnet tilfredshet. Studiebarometeret 2019.

I hvilken grad er du enig i følgende påstand:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1

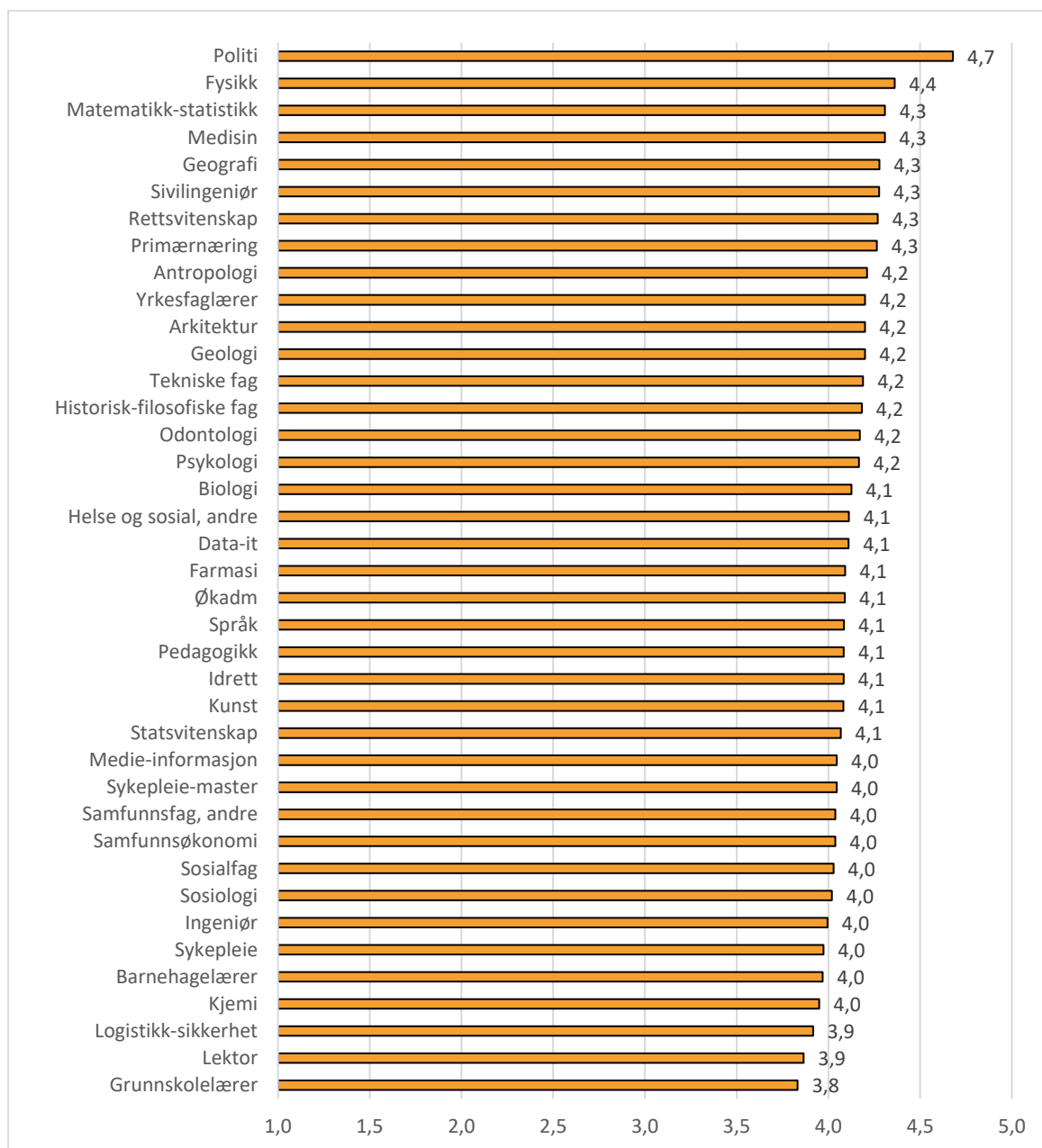
Gjennomsnittscore på spørsmålet om alt-i-alt tilfredshet med studieprogrammet var på 4,1 i 2019 – det samme som tidligere år. Brutt ned på svarkategoriene ser vi at det er svært små endringer i svarfordelingen over de siste seks årene. Totalt svarer tre av fire enten 4 eller 5 på spørsmålet om de er alt-i-alt tilfreds med studieprogrammet.

Spørsmålet oppnår gjennomgående høyere score enn de andre spørsmålene i skjemaet. Dette skyldes trolig at det er andre forhold enn de vi spør om ellers som påvirker total tilfredshet. Det kan blant annet være ikke-faglige forhold som bosituasjon, fritidstilbud og generell trivsel. Grad av tilfredshet hos studentene kan også ha en sammenheng med hvilke forventninger og motivasjon studentene hadde da de begynte på studieprogrammet samt deres eget og medstudentenes faglige nivå.

4.1 Overordnet tilfredshet fordelt på utdanningstyper og studieprogram

I denne delen ser vi på overordnet tilfredshet og variasjon etter utdanningstype- og studieprogramnivå. Figur 4.2 viser gjennomsnittsscoren for studentenes overordnede tilfredshet per utdanningstype.

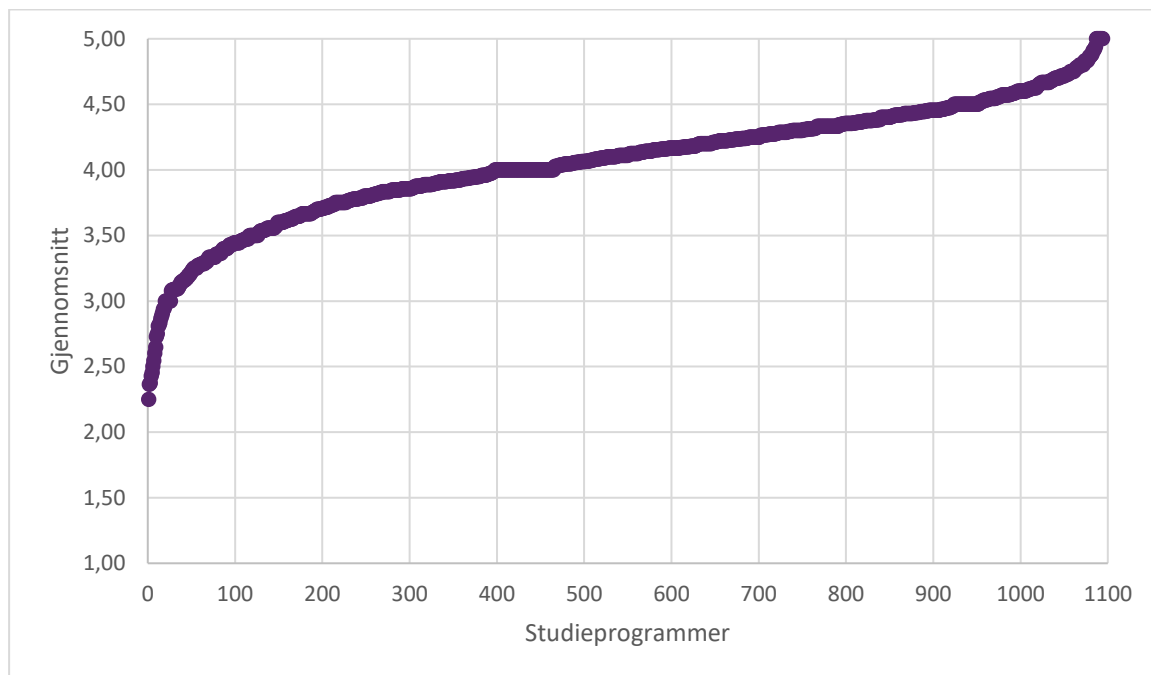
Figur 4.2 Gjennomsnitt overordnet tilfredshet, etter utdanningstype. Studiebarometeret 2019

Som figur 4.2 viser er det relativt liten variasjon mellom de fleste forskjellige utdanningstypene. Politiutdanning stikker seg klart ut og har høyest tilfredshet med en gjennomsnittsscore på 4,7. Grunnskolelærerutdanning har lavest gjennomsnittlig tilfredshet med 3,8. Både disse to og de andre utdanningstypene har stabile verdier over tid (se vedlegg 5).

På studieprogramnivå ser vi større variasjon i studentenes overordnede tilfredshet enn på utdanningstypenivå. Figur 4.3 viser gjennomsnittsscoren per studieprogram blant de 1 095 studieprogrammene som har nok svarende i 2019 til at de når terskelverdiene våre for visning i portalen¹⁶. Hver prikk i figuren representerer ett studieprogram.

Figur 4.3 Gjennomsnitt på spørsmål om alt-i-alt tilfredshet, etter studieprogram. Studiebarometeret 2019

Laveste gjennomsnitt for studieprogram er 2,2, mens det høyeste er 5,0. Selv om gjennomsnittlig verdi på de aller fleste studieprogrammene ligger rundt 4,0, ligger ikke ubetydelige andeler en del over og en del under gjennomsnittet. Mens alle utdanningstyper har gjennomsnittsverdier på mellom 3,8 og 4,4, unntatt politi som har 4,7, har 40 prosent av studieprogrammene gjennomsnittsverdier utenfor dette intervallet. 20 prosent av studieprogrammene har et gjennomsnitt på under 3,8 mens 19 prosent av studieprogrammene har et gjennomsnitt på over 4,4.

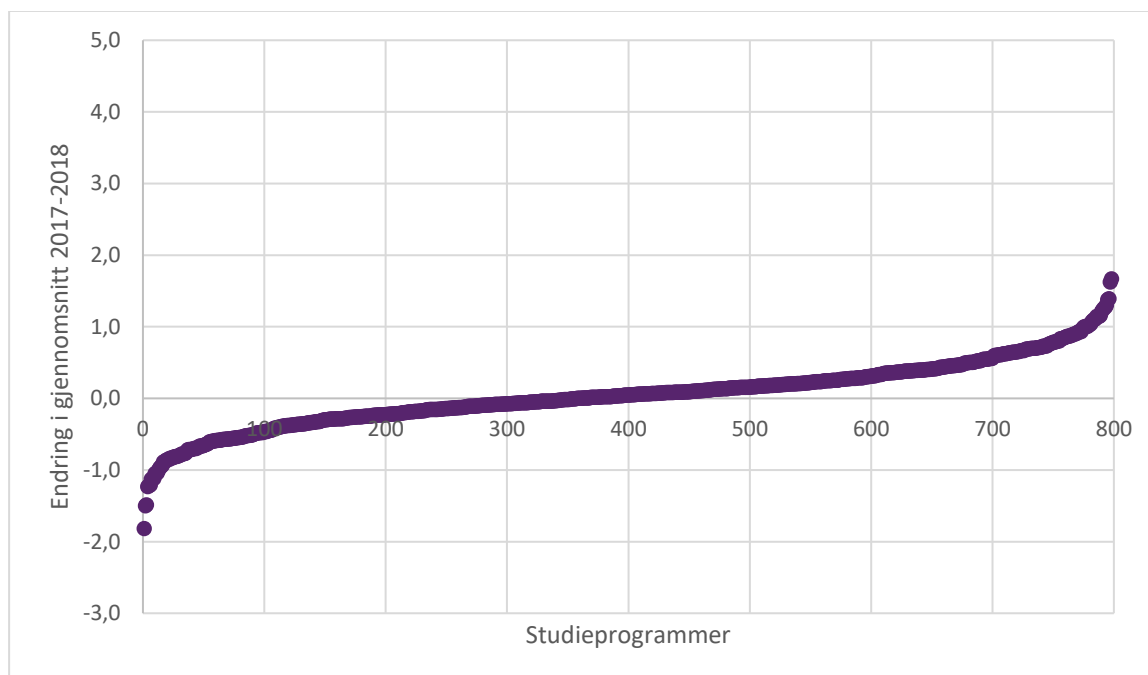
Det er også enkelte studier som har gjennomsnittlig overordnet tilfredshet på under 3,0, som grovt sett betyr at flertallet av studentene er mer misfornøyde enn fornøyde. Dette gjelder imidlertid kun 19 studieprogrammer (1,7 prosent).

4.1 Endringer over tid i overordnet tilfredshet per studieprogram

Figur 4.4 viser endring i gjennomsnittsverdi fra 2018 til 2019 på spørsmålet om overordnet tilfredshet, fordelt på studieprogram. Det er tatt med studieprogrammer som har nok svarende i både 2018 og 2019 til at de når terskelverdiene for visning i nettportalen, til sammen 798 programmer.

¹⁶ Nettportalen viser bare svardata på studieprogram som tilfredsstillter terskelverdiene våre for svarprosent og antall svarende, som er satt ut fra krav til robusthet og anonymitet. Hovedregelen er at minst 10 studenter skal ha svart for at vi viser svardata. Mer detaljer finnes under fanen *Terskelverdier og sammenslåing av resultater* på <http://studiebarometeret.no/no/artikkel/2>.

Figur 4.4 Endring fra 2018–2019 i gjennomsnitt på spørsmål om alt-i-alt tilfredshet, etter studieprogram. Studiebarometeret 2019.

Størsteparten av studieprogrammene er rimelig stabile når det gjelder gjennomsnittsverdi på overordnet tilfredshet fra år til år. Fra 2018 til 2019 hadde 77 prosent av studieprogrammene en endring i gjennomsnittsverdi på bare 0,5 eller mindre. 10 prosent gikk ned med mer enn 0,5 poeng, og 13 prosent gikk opp med mer enn 0,5 poeng, sammenlignet med ett år før. Kun 27 studieprogrammer (3 prosent) hadde en endring på mer enn 1,0 i enten positiv (17 studier) eller negativ (10 studier) retning. Største oppgang var en endring i gjennomsnitt på 1,7 poeng, mens største nedgang var en endring i gjennomsnitt på -1,8 poeng.

4.2 Jeg går på det programmet jeg helst vil gå på

I tilknytning til spørsmålet om overordnet tilfredshet får respondentene også spørsmålet om de går på det programmet de helst vil gå på. Svorskalaen er den samme her. Gjennomsnittsscoren på dette spørsmålet er høy, og det er stabilt over alle år. Det tyder på at til tross for at studentene kan være mer eller mindre misfornøyde med ulike sider ved studieprogrammet, er de aller fleste godt fornøyd med utdanningen de har valgt.

Tabell 4.2 Gjennomsnittsverdier, om man går på studieprogrammet man helst vil gå på. Studiebarometeret 2013–2019.

I hvilken grad er du enig i følgende påstand:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jeg går på det studieprogrammet jeg helst vil gå på	4,5	4,4	4,5	4,4	4,4	4,4	4,5

5 Undervisning

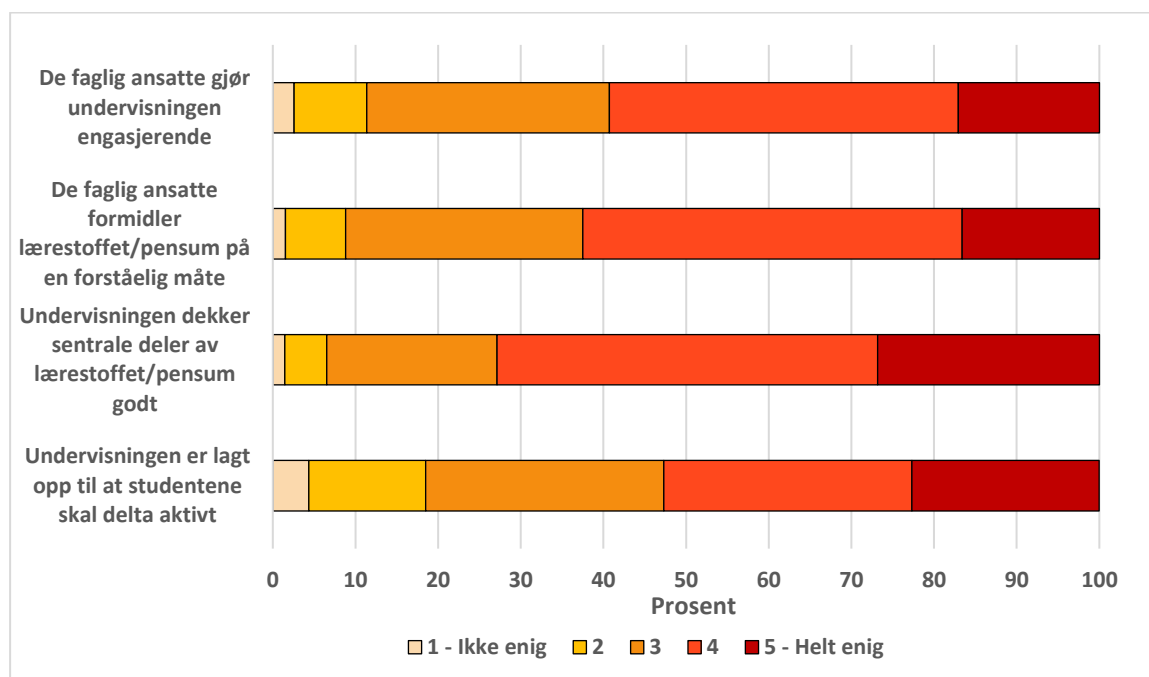
Spørsmålene i batteriet om undervisning ble endret i 2018 og på grunn av endringene har vi bare tidsserie for 2018 og 2019¹⁷. Spørsmålsbatteriet er egnet til å konstruere en samlet indeks (se kapittel 1.2 for beskrivelse om indeksene. Indeksene er også beskrevet i dokumentasjonsrapporten for undersøkelsen¹⁸).

Studentene fikk fire spørsmål i dette batteriet med den innledende teksten «Hvor enig er du i følgende påstander?»:

- De faglig ansatte gjør undervisningen engasjerende
- De faglig ansatte formidler lærestoffet/pensum på en forståelig måte
- Undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt
- Undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt

Svarkategoriene går fra «1 – Ikke enig» til «5 – Helt enig». I tillegg kunne respondentene velge «Vet ikke». Dette er det første batteriet i spørreskjemaet, noe som forklarer at bare 0,3 prosent av de som startet å svare på skjemaet valgte å ikke svare på disse spørsmålene. Andel «Vet ikke» er også lav, i gjennomsnitt 0,8 prosent. Figur 5.1 viser svarfordelingen.

Figur 5.1 Svarfordeling på spørsmål om undervisning. Studiebarometeret 2019. Studiebarometeret 2019.

Andelene som svarer positivt er jevnt over høye. Helt opp i 73 prosent av studentene svarer 4 eller 5 på påstanden om at undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt. Andelen som er enige i at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt, er 53 prosent, og her er et

¹⁷ Før 2018 hadde vi et spørsmålsbatteri som omhandlet både undervisning og tilbakemelding/veiledning. I 2018 ble dette er delt i to spørsmålsbatterier – ett for undervisning og ett for tilbakemelding og veiledning. I tillegg ble ordlyden i noen av spørsmålene endret.

¹⁸ Wiggen (2020): Studiebarometeret: Dokumentasjonsrapport. NOKUT Rapport 2-2020

betydelig mindretall, 18 prosent, uenige i påstanden. Svarfordelingen var tilsvarende som i 2018. Tabell 5.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene.

Tabell 5.1 Gjennomsnittsverdier, undervisning. Studiebarometeret 2018–2019.

Hvor enig er du i følgende påstander:	2018	2019
De faglig ansatte gjør undervisningen engasjerende	3,6	3,6
De faglig ansatte formidler lærestoffet/pensum på en forståelig måte	3,7	3,7
Undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt	3,9	3,9
Undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt	3,5	3,5
Indeksverdi – Undervisning	3,7	3,7

Som vi så av svarfordelingen viser også gjennomsnittsverdiene at studentene er mest enige i påstanden om at undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt. Her er gjennomsnittscoren 3,9 og tilsvarende som i 2018. I gjennomsnitt er de minst enige i at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt (3,5).

Studentene på politiutdanningene er de mest tilfredse med undervisningen med en gjennomsnittsverdi på indeksen på 4,3. Også studentene innen arkitektur er godt fornøyde med indeksverdi på 4,1, deretter fulgt av studenter innen historisk-filosofiske fag, språk- og kunstfag, yrkesfaglærerutdanning og antropologi med 4,0.

Studentene på utdanninger innen odontologi, sykepleie, sivilingeniør, ingeniør, samfunnsøkonomi, medisin og grunnskolelærer er de minst enige i disse påstandene om undervisning. Disse utdanningstypene har alle et gjennomsnitt på 3,5 på indeksen for undervisning.

På påstanden om at undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt gir studenter på utdanningstypene matematikk-statistikk, sivilingeniør og samfunnsøkonomi lavest score (2,9–3,0). Arkitektur- og politistudentene er mest enige i at undervisningen er lagt opp på en måte som aktiviserer dem, med en gjennomsnittsscore på henholdsvis 4,5 og 4,4. En oversikt over indeksscoren på alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

6 Tilbakemelding og veiledning

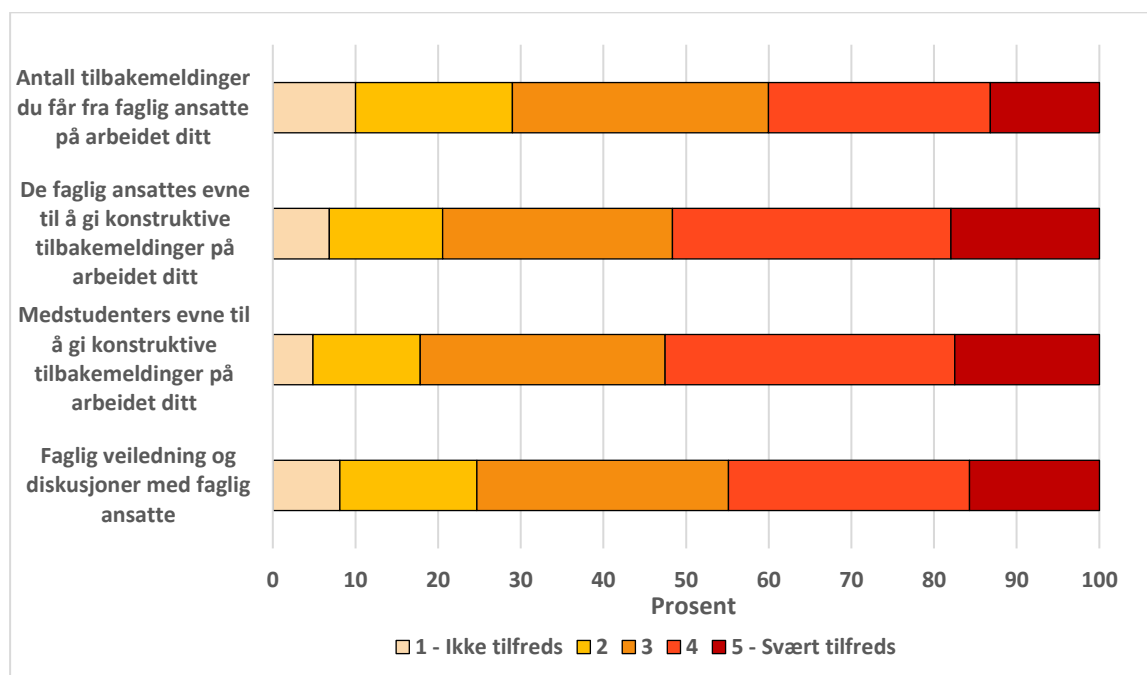
Dette batteriet ble noe justert i 2018 da det ble skilt ut som et eget batteri. Tidligere år var spørsmål om undervisning, tilbakemelding og veiledning i samme batteri. Noen spørsmål var nye i 2018, mens andre beholdt så å si sammen ordlyd fra tidligere år.

Studentene fikk fire spørsmål med den innledende teksten «Hvor tilfreds er du med følgende?»:

- Antall tilbakemeldinger du får fra faglig ansatte på arbeidet ditt
- De faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt
- Medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt
- Faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte

Om lag 6 prosent av respondentene (av de som startet å svare på skjemaet) valgte å ikke svare på disse spørsmålene. Andelen «Vet ikke / ikke relevant» var lav, i gjennomsnitt 6 prosent, på disse spørsmålene. Spørsmålet om tilbakemeldinger fra medstudenter hadde høyest andel «Vet ikke / ikke relevant» (10 prosent), noe som trolig kan forklares med at en del studenter ikke har opplevd slike tilbakemeldinger. Figur 6.1 viser svarfordelingen på spørsmålene om tilbakemelding og veiledning.

Figur 6.1 Svarfordeling på spørsmål om tilbakemelding og veiledning. Studiebarometeret 2019.

Omtrent halvparten av studentene svarer at de er tilfreds (4 eller 5) på spørsmålene om faglige ansattes og medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger, mens lavest andel er tilfreds med antall tilbakemeldinger de får fra faglig ansatte. Sammenlignet med de andre spørsmålene i Studiebarometeret er det relativt store andeler som er lite tilfreds med tilbakemelding og veiledning: Hele 30 prosent er lite eller ikke tilfreds med antall tilbakemeldinger de får fra faglige ansatte på arbeidet sitt. Lavest andel som har svart 1 eller 2 er det på medstudenters tilbakemeldinger, her er andelen 18 prosent. Det er fortsatt en ganske høy andel.

Spørsmålene er godt egnet til å konstruere en samlet indeks. Vi velger likevel å utelate spørsmålet om tilbakemelding fra medstudenter i indeksverdien. Dette av flere årsaker, blant annet at vi da rendyrker synspunkter på tilbakemelding og veiledning på de som har ansvaret for det – de faglig ansatte – og fordi vi med dette grepet får tidsseriedata på denne indeksverdien. Tabell 6.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene for de årene vi har sammenlignbare tall.

Tabell 6.1 Gjennomsnittsverdier, tilbakemelding og veiledning. Studiebarometeret 2014–2019.

Hvor tilfreds er du med:	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall tilbakemeldinger du får fra faglig ansatte på arbeidet ditt	-	-	3,1	3,2	3,1	3,1
De faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	-	-	-	-	3,5	3,5
Faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte	-	3,3	3,4	3,4	3,3	3,3
Indeksverdi – Tilbakemelding og veiledning fra de faglig ansatte	-	-	3,3	3,3	3,3	3,3

Funnene vi så over gjenspeiles også i gjennomsnittsverdiene: Høyest score (3,5) får spørsmålet om medstudenters tilbakemeldinger, riktignok er den bare marginalt høyere enn tilbakemeldinger fra faglig ansatte (3,4). Gjennomsnittet for spørsmålet om tilfredshet med antall tilbakemeldinger er på 3,1, noe som er veldig lavt i Studiebarometer-sammenheng.

Studentene på politiutdanningene er de mest tilfredse med tilbakemelding og veiledning, med en indeksverdi på 4,0. Også studentene innen arkitektur- og kunsthøgskolen er fornøyde, med indeksverdier på 3,8. Studentene på medisin (2,8), samfunnsøkonomi, sosialfag og sosiologi (3,0) har lavest gjennomsnittsverdi på indeksen og er dermed de minst tilfredse når vi grupperer etter utdanningstype. Vedlegg 2 viser indeksverdier for alle utdanningstypene.

Studentene er minst tilfreds med antall tilbakemeldinger de får fra faglig ansatte på arbeidet sitt. Dette tolkes som at mange studenter mener omfanget burde vært større. Studentene i medisin er de minst tilfredse (2,4), mens politistudentene er de mest tilfredse (3,9).

Spørsmålet om medstudenters tilbakemeldinger var nytt i 2018. Studentene svarer mer positivt her enn på de andre spørsmålene om tilbakemelding og veiledning, noe som kan skyldes hvilke forventninger de har til tilbakemeldinger fra ulike aktører. Dette spørsmålet har også lavest variasjon mellom utdanningstypene av de fire: Avstanden fra øverste score til nederste score er 0,9.

7 Organisering av studieprogrammet

Det ble innført et nytt batteri med fire spørsmål om organiseringen av studieprogrammet i 2017. Spørsmålene kartlegger hvordan studentene opplever den administrative og faglige organiseringen av programmet. To av spørsmålene handler om informasjon om administrative og faglige forhold, et om administrativ tilrettelegging og et om faglig sammenheng mellom emnene. Lignende spørsmål har vært med i Studiebarometeret også før 2017, men formuleringene er for ulike til at de kan videreføres i tidsserier.

Studentene fikk fire spørsmål med den innledende teksten «Hvor tilfreds er du med?»:

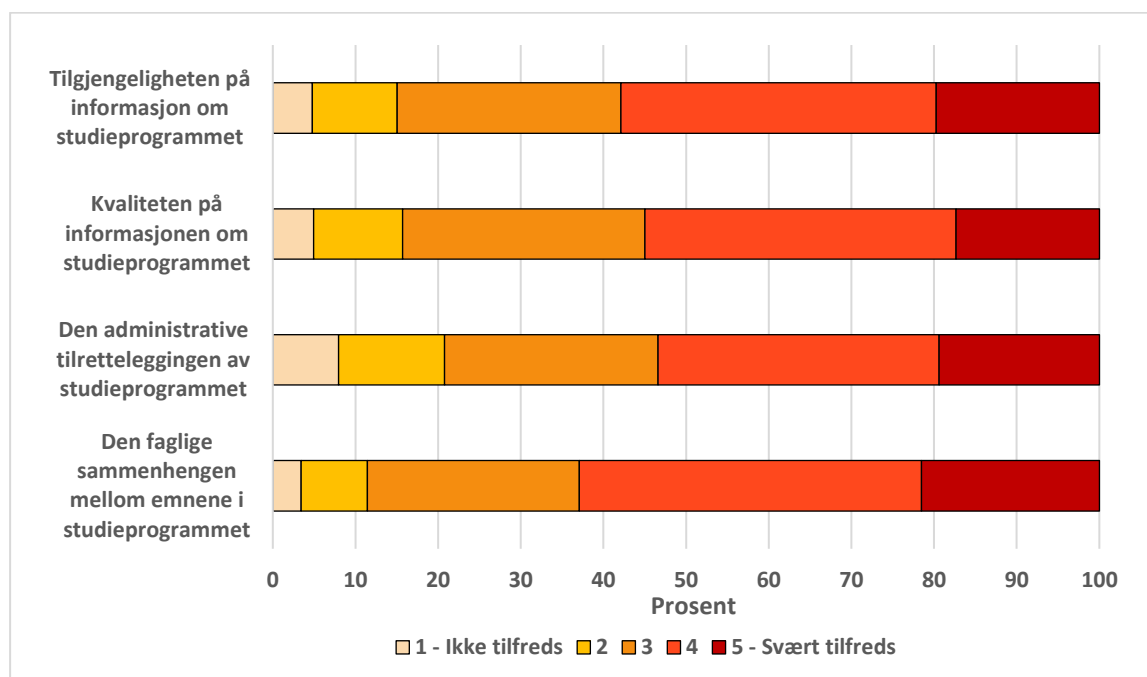
- Tilgjengeligheten på informasjon om studieprogrammet
- Kvaliteten på informasjonen om studieprogrammet

- Den administrative tilretteleggingen av studieprogrammet (timeplan, studieplan etc.)
- Den faglige sammenhengen mellom emnene i studieprogrammet

Svarkategoriene går fra «1 – Ikke tilfreds» til «5 – Svært tilfreds», i tillegg kunne «Vet ikke» velges.

Studentene klarte i stor grad å besvare spørsmålene. Bare om lag 9 prosent av respondentene (av de som startet å svare på skjemaet) valgte å ikke svare på disse spørsmålene, og andelen «Vet ikke» var svært lav, i gjennomsnitt 1,4 prosent, på disse spørsmålene. Figur 7.1 viser svarfordelingen.

Figur 7.1 Svarfordeling på spørsmål om organisering av studieprogrammet. Studiebarometeret 2019.

Studentene er ganske fornøyde med organiseringen av studieprogrammet. Over halvparten er tilfredse (svarkategori 4 eller 5). Studentene er mest tilfredse med faglig sammenheng, her velger 62 prosent svarkategori 4 eller 5. Likevel har et ganske stort mindretall, cirka 15 prosent, valgt svarkategori 1 eller 2, noe som indikerer at de er lite tilfreds. For spørsmålet om tilfredshet med den administrative tilretteleggingen, svarer over 20 prosent at de er lite tilfreds. Nesten 30 prosent velger midtkategorien 3.

Tabell 7.1 Gjennomsnittsverdier, organisering av studieprogrammet. Studiebarometeret 2017–2019.

Hvor tilfreds er du med:	2017	2018	2019
Tilgjengeligheten på informasjon om studieprogrammet du går på	3,5	3,6	3,6
Kvaliteten på informasjonen om studieprogrammet du går på	3,5	3,5	3,5
Den administrative tilretteleggingen av studieprogrammet (timeplan, studieplan etc.)	3,5	3,4	3,4
Den faglige sammenhengen mellom emnene i studieprogrammet	3,7	3,7	3,7
Indeksverdi – Organisering av studieprogrammet	3,5	3,5	3,6

Tabell 7.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene for de tre årgangene vi har sammenlignbare tall for. Endringene fra år til år er svært små. Spørsmålet om den faglige sammenhengen fikk høyest gjennomsnittsverdi (3,7), mens spørsmålet om administrativ tilrettelegging fikk lavest på 3,4. Fra 2018 til 2019 økte indeksverdien kun fra 3,54 til 3,56, men på grunn av avrunding av desimaler ser det ut som at det er en økning på 0,1.

Om vi fordeler tallene på utdanningstype, fremkommer et klart bilde av at studentene på lærerutdanningene er de minst tilfredse: Utdanningstypene grunnskolelærer, barnehagelærer og lektor er de som har lavest indeksverdi (henholdsvis 3,2, 3,3 og 3,4). Høyest indeksverdi har utdanningstypene politi og fysikk med 4,0. En oversikt over alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

Gjennomgående for hver av utdanningstypene er at scoren er ganske lik på alle de fire spørsmålene som inngår i indeksen, og for de fleste utdanningstyper er studentene aller mest tilfreds med den faglige sammenhengen mellom emnene. Noen utdanningstyper skiller seg imidlertid ut med at det er stor differanse mellom tilfredshet med administrativ tilrettelegging og tilfredshet med faglig sammenheng: For eksempel er barnehagelærerstudenter i gjennomsnitt ganske tilfreds med den faglige sammenhengen (3,5), men langt fra så tilfreds med den administrative tilretteleggingen (3,0). Vi ser også tilsvarende differanse hos kunst-, odontologistudenter (3,7 mot 3,1), sosialfagsstudenter (3,7 mot 3,2), arkitektur-, medisin- og psykologistudenter (3,8 mot 3,4), studenter innen medie- og informasjonsfag (3,6 mot 3,2).

8 Læringsmiljø

Spørsmålene om læringsmiljø er uendret i 2019. I 2017 ble det gjort endringer, blant annet ble temaet splittet i to separate batterier i spørreskjemaet. Spørsmålene ble dermed presentert under hver sin overskrift. De tre første spørsmålene om faglig og sosialt miljø ble skilt ut som én gruppe i spørreskjemaet. De resterende spørsmålene om fysisk læringsmiljø og infrastruktur dannet den andre gruppen av spørsmål. Analyser av resultatene viste at denne oppdelingen i spørreskjemaet ikke har påvirket hvordan studentene svarer.

Studentene fikk sju spørsmål med den innledende teksten «Hvor tilfreds er du med?»:

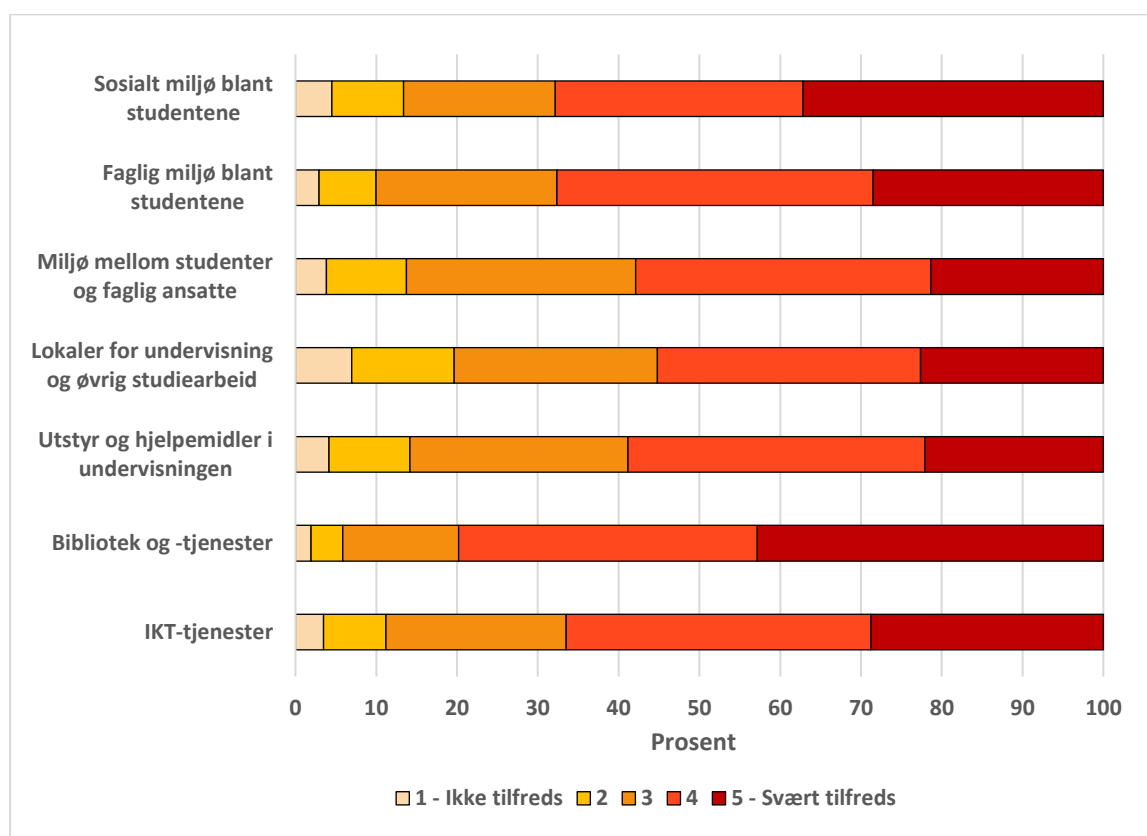
- Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet
- Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet
- Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet
- Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid
- Utstyr og hjelpemidler i undervisningen
- Bibliotek og bibliotekstjenester
- IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og PC-tilgang)

Svarskalaen gikk fra «Ikke tilfreds – 1» til «Svært tilfreds – 5», i tillegg til «Vet ikke».

Blant respondentene som startet å svare på skjemaet, var det om lag 7 prosent som ikke svarte på spørsmålsbatteriet om faglig og sosialt læringsmiljø, mens andel som ikke svarte var over 8 prosent på spørsmålene om fysisk læringsmiljø.

Andelen «Vet ikke» varierte fra 0,8 prosent på spørsmålet om lokaler til nesten 9 prosent på spørsmålet om bibliotekstjenester. Det kan tyde på at en del studenter ikke kjenner så godt til biblioteket og bibliotekstjenester på institusjonen, men som vi ser på svarfordelingen i figur 8.1 er de som kjenner til det eller har erfaring med det jevnt over svært tilfredse. Figur 8.1 viser svarfordelingen på alle spørsmålene om læringsmiljø.

Figur 8.1 Svarfordeling på spørsmål om læringsmiljø. Studiebarometeret 2019.

Over halvparten av studentene svarer 4 eller 5 (tilfreds eller svært tilfreds) på alle enkeltspørsmålene, og det er svært få som svarer 1 (ikke tilfreds). Størst andel tilfredse studenter er det på spørsmålet om bibliotek og bibliotekstjenester (80 prosent), mens på spørsmålet om lokaler er det størst andel som er lite tilfreds (20 prosent).

Tabell 8.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene for de årene vi har sammenlignbare tall. Spørsmålene egner seg godt til å konstruere indekser. Det gjelder både samlet og hver for seg gruppert i to underindekser, som de fremkommer i tabell 8.1.

Tabell 8.1 Gjennomsnittsverdier, læringsmiljø. Studiebarometeret 2013–2019.

Hvor tilfreds er du med:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,9	3,9	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,8	3,8	3,9	3,9	3,8	3,8	3,8
Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet	-	-	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6
Indeksverdi – Faglig og sosialt miljø			3,8	3,9	3,8	3,8	3,8
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Utstyr og hjelpemidler i undervisningen	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Bibliotek og bibliotekstjenester	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1
IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og PC-tilgang)	3,8	3,7	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8
Indeksverdi – Fysisk læringsmiljø			3,8	3,7	3,7	3,7	3,8
Indeksverdi – Læringsmiljø	3,8	3,8	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8

Resultatene på indeksen om læringsmiljø, og de enkelte spørsmålene, har vært svært stabile over tid. Som vi så på svarfordelingen viser også gjennomsnittsverdiene at studentene er mest tilfreds med bibliotek og bibliotekstjenester: Her er gjennomsnittet på 4,1, noe som er godt over indeksverdien for alle spørsmålene på 3,8. Studentene er minst tilfreds med lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid, som oppnår en score på 3,5. En oversikt over scorene på alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

På indeksen om faglig og sosialt miljø gir studenter innenfor utdanningstypene politi (4,3), yrkesfaglærer, arkitektur og geologi (4,1) høyest gjennomsnittsverdi. Lavest gjennomsnittsverdi gir studentene innen utdanningstypen sosiologi (3,4).

Når det gjelder fysisk læringsmiljø, gir studentene innen utdanningstypene matematikk-statistikk og fysikk høyest score (henholdsvis 4,2 og 4,0). Studentene innen arkitektur (3,3), sosialfag og barnehagelærer (3,5) gir lavest score.

9 Vurdering og eksamen

Spørsmålsbatteriet om vurdering tar sikte på å si noe om hvordan studentene opplever eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer på studieprogrammet sitt. Statistisk test av batteriets interne konsistens viser at det egner seg godt som indeks.

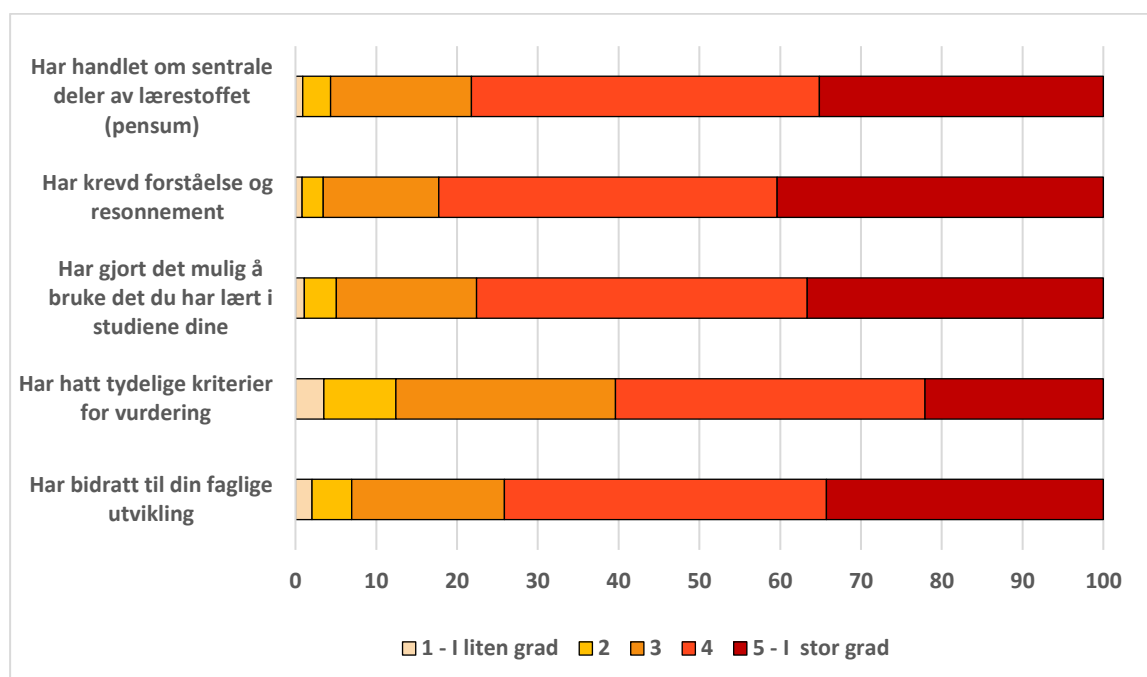
Studentene fikk fem spørsmål med den innledende teksten «I hvilken grad mener du at eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer hittil i studieprogrammet ditt?»:

- Har handlet om sentrale deler av lærestoffet (pensum)
- Har krevd forståelse og resonnement
- Har gjort det mulig å bruke det du har lært i studiene dine

- Har hatt tydelige kriterier for vurdering
- Har bidratt til din faglige utvikling

Svarkategoriene går fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad». I tillegg kunne respondentene velge «Vet ikke». Andelen av respondentene som ikke svarte på disse spørsmålene var om lag 11 prosent på hvert enkelt spørsmål. Andelen som svarte «Vet ikke» var svært lav på alle spørsmålene, med et gjennomsnitt på 1,3 prosent. De som svarte «Vet ikke» er holdt utenfor ved beregning av svarfordeling og gjennomsnitt. Figur 9.1 viser svarfordelingen.

Figur 9.1 Svarfordeling på spørsmål om vurdering. Studiebarometeret 2019.

Studentene svarer overveiende positivt på spørsmålene. Andelen som velger svarkategori 4 og 5 ligger på mellom 74–82 prosent, unntatt spørsmålet om «Tydelige kriterier for vurdering», hvor andelen som svarer 4 eller 5 er omtrent 20 prosentpoeng lavere (60 prosent). Her er andelen som svarer 1 eller 2 (i liten grad) 12 prosent. På de øvrige spørsmålene ligger denne andelen på 3–7 prosent.

Tabell 9.1 angir de nasjonale gjennomsnittsverdiene for de årene vi har sammenlignbare tall. Spørsmålsbatteriet ble vesentlig endret i 2017. I 2018 ble det justert noe ved at et spørsmål om tilrettelegging for bruk av digitale hjelpemidler ble fjernet. Dette ble fjernet fordi andelen «Vet ikke» og «Ikke besvart» var høye og fordi faktoranalyse viste at spørsmålet ikke kunne brukes i beregning av indeksverdi. I tillegg berøres temaet i batteriet om bruk av digitale verktøy. I 2019 ble det ikke gjort endringer i dette spørsmålsbatteriet.

Tabell 9.1 Gjennomsnittsverdier, vurderinger. Studiebarometeret 2013–2019.

Hvor tilfreds er du med:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Har handlet om sentrale deler av lærestoffet (pensum)	4,1	4,1	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1
Har krevd forståelse og resonnement	4,2	4,2	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2
Har gjort det mulig å bruke det du har lært i studiene dine	-	-	-	-	4,1	4,1	4,1
Har hatt tydelige kriterier for vurdering	-	-	-	-	3,6	3,6	3,7
Har bidratt til din faglige utvikling	-	-	-	-	4,0	4,0	4,0
Indeksverdi – Vurdering	-	-	-	-	4,0	4,0	4,0

De to spørsmålene som kan sammenlignes helt siden 2013 har svært stabile resultater over tid. De nyere spørsmålene har også svært stabile resultater etter at de ble innført i 2017. I gjennomsnitt oppgir studentene at vurderingene i stor grad handlet om sentrale deler av pensum, gjorde det mulig å bruke det de har lært, krevde forståelse og resonnement og bidro til faglig utvikling. Studentene er noe mer avmålte i sin vurdering av om det har vært tydelige kriterier for vurdering, her er gjennomsnittsverdien bare 3,7.

Forskjellene mellom utdanningstypene er ganske små, og de fleste studentene, på de fleste utdanningstypene, er fornøyde med denne delen av studieprogrammet sitt (se vedlegg 2). Studentene på utdanningstypene fysikk, antropologi og matematikk-statistikk (4,3) er mest enige i påstandene. Studentene som er minst enige i påstandene befinner seg på medisin (3,7) og logistikk-sikkerhet. Dette sammenfaller i stor grad med funnene i 2017 og 2018.

Utdanningstypene som i gjennomsnitt scorer best, scorer også best på spørsmålet om tydelige kriterier for vurdering. Det gjelder matematikk-statistikk og fysikk, men også antropologi og politi scorer høyt her. Lavest scorer arkitektur og medisin.

Fritekstfelt med kommentarer

Årets Studiebarometeret inkluderte et fritekstfelt under spørsmålene om vurdering. Hele 5 705 av de svarende valgte å kommentere her. Nesten alle disse kommentarene omhandlet vurdering. De fleste dreide seg om eksamener, mens et betydelig mindretall dreide seg om innleveringer/arbeidskrav/etc.

Negativ slagside

De som har brukt fritekstfeltet er i gjennomsnitt noe mindre fornøyde med vurderingene enn de som ikke har kommentert, se tabellen under.

Tabell 9.2 Gjennomsnittsverdier på spørsmålene om vurdering, gruppert etter respondenter som har / ikke har kommentert i fritekstfeltet. Studiebarometeret 2019.

	Sentrale deler av lærestoffet	Forståelse og resonnement	Bruke det du har lært	Tydelige kriterier	Faglig utvikling	Indeks
Ikke kommentert	4,1	4,2	4,1	3,7	4,1	4,0
Kommentert	3,9	4,1	3,9	3,4	3,8	3,8

Forskjellene er størst på spørsmålet om vurderingsformene har hatt tydelige kriterier for vurdering, her er differansen mellom gruppene 0,39. Spørsmålet om kriterier er også det begge gruppene er minst fornøyde med. Dette kan indikere at mange studenter opplever at det er en mangel på tydelige kriterier, og at mange av de som tar seg bryet med å kommentere er spesielt kritiske til kriterienes tydelighet.

De som kommenterer svarer altså noe mer negativt enn de som ikke kommenterer. I tillegg har mange av studentene som benyttet fritekstfeltet et *negativt fokus* i kommentarene sine selv om de i overveiende grad svarer positivt (svaralternativ 4 eller 5) på enkeltspørsmålene i batteriet. Mange er altså generelt fornøyde, men ønsker å trekke frem forhold som burde vært forbedret. Den store mengden kommentarer gir en god pekepinn på hva norske studenter er opptatte av og hvor de opplever at skoen trykker.

Om lag 60 prosent av svarene kan kategoriseres som negative, mens 18 prosent kan kategoriseres som positive (resten er nøytrale eller vanskelig å plassere i disse kategoriene).

Hyppigst brukte ord

En gjennomgang av hvilke ord som er hyppigst brukt, viser at «eksamen», «eksamener» og lignende former av ordet (over 4000 forekomster) er klart mest forekommende, deretter følger «innlevering», «oppgave» og «student» (også her telles lignende former av ordet med). Disse ordene er generelle og nøytrale og er av en slik type man kan forvente i et fritekstfelt som omhandler vurderinger. Deretter følger mer spesifikke ord som «tilbakemelding» og «pensum» og en del adjektiv, som «bra», «dårlig», «vanskelig» etc.

Spriket i tematikk i kommentarene er stort. Vi har valgt å gå gjennom svarene på noen ofte kommenterte temaer, som også kan sies å være relativt spesifikke. Under viser vi gjennomgangen som er gjort av disse temaene og supplerer med typiske kommentarer i sitats form.

Tilbakemelding

De mange (cirka 800) som omtalte tilbakemeldinger var i all hovedsak kritiske. Mange savner mer og bedre tilbakemelding, spesielt på innleveringer (f.eks. semesteroppgaver og arbeidskrav), men også på eksamensbesvarelser. Svært mange savner mer konstruktive tilbakemeldinger. Og de som kommenterer at tilbakemelding mangler, har følgelig heller ikke mottatt konstruktiv tilbakemelding. Typiske eksempler på slike kommentarer:

«Tilbakemeldinger på skriftlig arbeid består ofte av to linjer der det står hva en har gjort bra. Sjeldent hva som kunne vært bedre. En god blanding tror jeg er viktig her. Jeg ønsker meg skriftlig konstruktiv tilbakemelding, fremfor kun muntlig når en selv spør om det.» (Masterstudent, pedagogikk)

«Alle vurderingsformer har sine fordeler og ulemper. Likevell føler jeg at å få tilbakemeldinger mangler generelt i alle vurderingsformer. For at vurdering skal bidra til faglig utvikling, burde tilbakemeldinger være en selvfølge. I større oppgaver som krever mye skriving, har man som regel en veileder tilgjengelig som kan gi tilbakemeldinger på progresjon, men ved eksamener, vurdering på muntlig fremføring, osv, mangler tilbakemeldinger i ganske stor grad.» (Masterstudent, helsefag)

«Bestått arbeidskrav og eksamen mangler dybde i tilbakemeldingene. Man sitter igjen med en følelse av at man ikke vet hva man gjorde bra, eller dårlig.» (Bachelorstudent, barnehage)

«Ingen tilbakemelding etter innleverte oppgaver, kun godkjent/ikke godkjent.» (Masterstudent, økadm)

Mer atypiske eksempler på kommentarer finnes også:

«At de faglige ansatte skal bruke tid på å gi bachelorstudenter tilbakemeldinger, er helt bortkastet, og virker som bortkastede ressurser, og jeg mener at dere ikke bør ha dette som mål for studieprogrammer.» (Bachelorstudent, data-IT)

Flervalgseksamen

Det var også en del (nesten 300) som omtalte flervalgseksamen eller multiple choice. Et mindretall på 10 prosent omtalte eksamensformen i positive ordelag, mens 15 prosent hadde en nøytral omtale av eksamensformen.

De fleste (75 prosent) av de som omtalte flervalgseksamen, var kritiske. Kritikken går hovedsakelig på at studentene mener eksamensformen ikke gir rom for å vise frem sin faglige forståelse og refleksjon – ord som *pugging* går igjen og brukes som et negativt ladet begrep og som en motsetning til *forståelse*. I tillegg mener mange at eksamensformen gjør at de ikke får vist hva de kan/har lært på studiene. Typiske eksempler på slike kommentarer:

«Flervalsoppgaver krever ofte lite forståelse og resonnement, er mest gjenkjenning og utelukkning av svaralternativer. Flervalg tester ikke studentenes forståelse like godt som tradisjonelle langsvarsoppgaver.» (Masterstudent, sivilingeniør)

«Ikke fornøyd med skriftlig eksamensoppsettet, der store deler er multipel choice på Svært stort pensum. Gir ikke rom for at studenten skal kunne vise noe kunnskap enn bare selve spørsmålet.» (Masterstudent, medisin)

«Det er helt idiotisk å ha multiple choice eksamener, som vi har hatt i flere fag. Dette viser på ingen måte at vi har en selvstendig forståelse og refleksjon av pensum, men oppfordrer til pugging. Det gjør det verken spennende å lese eller utfordrende å studere. Studiet bør forberede oss for arbeid, ikke være fokusert på hvor mye man klarer å pugge innen en viss dato.» (Bachelorstudent, psykologi)

«Jeg synes multiple choice eksamener ikke har noe å gjøre på universitetsnivå, som jeg mener skal være en institusjon for fri tenkning, vurdering og drøftring. Multiple choice tester bare hvor god du er til å pugge og huske ting utenat. Det er flaut at vi holder på slik på universitetsnivå!! Dette bør vi virkelig gå bort ifra!» (Masterstudent, pedagogikk)

Et mindretall var imidlertid positive til flervalgseksamener, et eksempel på en positiv kommentar:

«... Det burde vært multiple choice på slike eksamener, slik at studentene blir belønnet for å kunne stoffet, ikke for hvor gode de er til å formulere setninger.» (Bachelorstudent, helsefag)

Pensum og undervisning

Noe over 800 studenter omtalte pensum i fritekstfeltet. I tillegg kommer flere hundre som ikke bruker begrepet pensum, men som skriver om hva de er blitt undervist i eller hva de har lært. Dette vil i mange tilfeller samsvare med pensum og bør derfor ses i sammenheng med pensum. Om lag halvparten av svarene er vanskelig å plassere i enten en negativ eller en positiv kategori, de er mer en nøytral beskrivelse der ordet pensum inngår. Variasjonen i kommentarenes tema er svært stor, nedenfor omtaler vi de to hyppigst forekommende temaene.

Det ene er *omfanget* av pensum samt omfanget av innleveringer, undervisning etc. De som kommenterer på dette mener pensum og/eller arbeidskrav er for omfattende.

Det andre er hvorvidt oppgavene som gis i eksamener og innleveringer *samsvarte* med pensum og/eller det de hadde lært. På tross av at mange – generelt i Studiebarometeret – har en negativ vinkling i fritekstfeltene, er det flere som eksplisitt nevner at det er godt samsvar enn omvendt.

Typiske eksempler på kommentarer:

«*Ekstremt mye innleveringer og som regel må vi uansett hva, levere en forbedret versjon. Får liten tid til å lese pensum*» (Bachelorstudent, medie og informasjon)

«*Oppgaver, innleveringer, studiekrav og eksamener føles relevante og gode i forhold til pensum.*» (Bachelorstudent, økadm)

«*mange oppgaver på eksamen, og få ord, vanskelig å komprimere når man mangler kompetansen til å vite hva som er relevant. merkelig å få spørsmål om ting vi ikke har hatt på pensum på eksamen*» (Masterstudent, pedagogikk)

«*Innleveringene i DAT103 har manglet relevanse og direkte sammenheng med mye av pensum.*» (Bachelorstudent, data-IT)

Vurderingskriterier

Ganske mange (260) kommenterte på vurderingskriterier, som studentene samlet sett er relativt negative til, jamfør svarene på tilfredshetsspørsmålene.

Nesten alle som har kommenter på kriterier, har kommentert på at kriteriene for bedømmelse av eksamen/innlevering er *utydelige*. I tillegg er det en del som nevner at det har blitt formidlet lite eller ingen informasjon om kriteriene. En god del av de som kommenterer er positive til vurderinger *generelt*, men opplever at kriteriene ikke formidles eller ikke er tydelige.

Typiske eksempler på kommentarer:

«*Ingen informasjon om kriterier eller oppgavetekst, det må studentene ALLTID etterspørre selv*» (Masterstudent, pedagogikk)

«*Føler ofte innleveringer underveis ikke har tydelige kriterier for hva som kreves, og ofte handler om noe som ikke er eksamensrelevant.*» (Masterstudent, sivilingeniør)

«*Generelt har innleveringer, eksamener o.l. vært veldig relevante og har bidratt til min utvikling både på et teoretisk og praktisk nivå. Likevel har kriterier for eksamen tidvis vært heller lite tydelige. Som oftest kommuniseres det hva som skal til for å få en A eller B, mens de lavere karakterene og hva som kjennetegner disse karakterene blir ikke kommunisert. Husk at ikke alle studenter har forutsetninger for å få en A.*» (Masterstudent, grunnskolelærer)

«*Kriteriene for vurdering av akademisk skriving er svært utydelig, da ulike veiledere har ulike meninger om hvordan man bør skrive akademisk i apa stil. Ulike studenter får ulike beskjeder av sine veiledere, og noen veiledere er mer kritiske enn andre til vurderingen.*» (Bachelorstudent, sosialfag)

«Helt pinlig dårlig informasjon rundt vurderingskriterier når det kommer til eksamener og innleveringer. Oppgavesettene er ofte uoversiktlige, har skrivefeil og virker som er satt sammen i en fei. Til en av våre eksamener dette semesteret fikk vi vurderingskriteriene til eksamenen på dag fem av en syv dagers lang eksamen ...» (Bachelorstudent, kunstfag).

10 Bruk av digitale verktøy

Studiebarometeret har inneholdt spørsmål om bruk av digitale verktøy siden 2016. I 2018 ble antall spørsmål om dette temaet redusert fra åtte til fire, spørsmålene ble da endret ved at de ble mer generelle. Spørsmålene i 2019 er identiske med dem vi hadde i 2018. Spørsmålene dekker tre ulike sider ved bruk av digitale verktøy: Bruk i undervisningen (spørsmål 1 og 2), opplæring (spørsmål 3) og administrativ bruk (spørsmål 4). Det siste spørsmålet om læringsplattform kan også sies å dekke en faglig dimensjon, da faglærere gjerne bruker læringsplattformen til å kommuniserer rundt faget.

Over spørsmålene i spørreskjemaet ligger det en tekst som forklarer hva vi legger i begrepet digitale verktøy: «Med digitale verktøy mener vi for eksempel:»

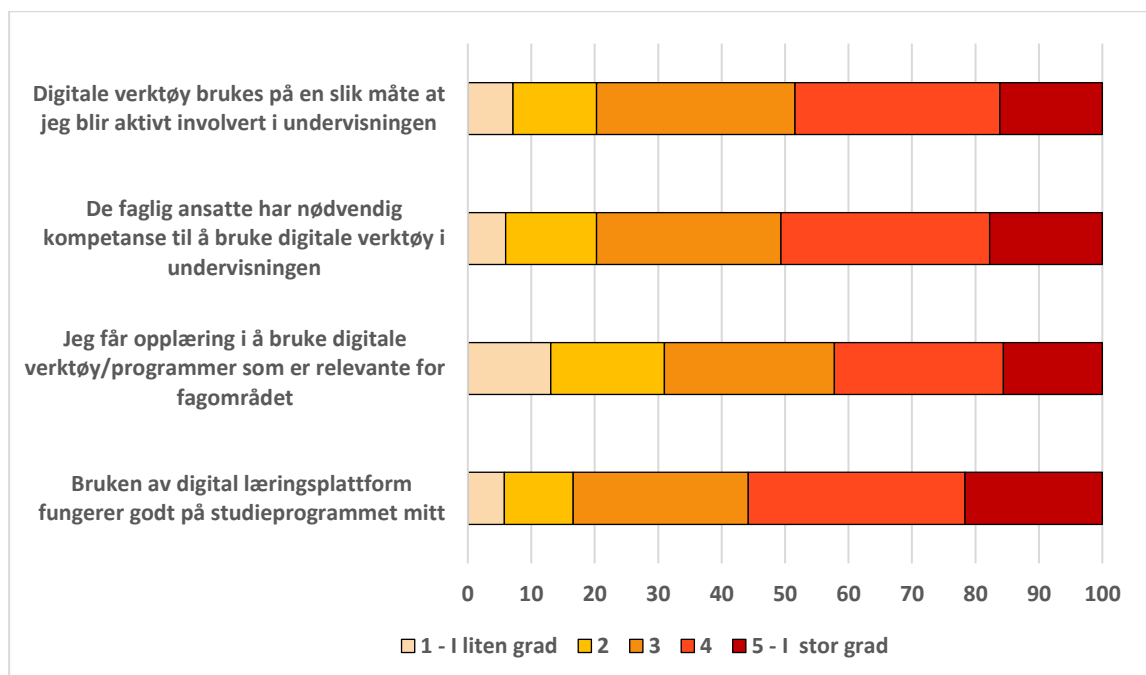
- Digitale læringsplattformer (Canvas, Blackboard, It's learning, etc.)
- Programvare (Excel, Stata, MatLab, Photoshop, etc.)
- Sosiale medier (Forum, Facebook, etc.)
- Nettbaserte verktøy og medier (Youtube, Kahoot, Google Drive, etc.)
- Videooptak, streaming, podcast, etc.

Studentene fikk deretter fire spørsmål med den innledende teksten «I hvilken grad opplever du følgende?»:

- Digitale verktøy brukes på en slik måte at jeg blir aktivt involvert i undervisningen
- De faglig ansatte har nødvendig kompetanse til å bruke digitale verktøy i undervisningen
- Jeg får opplæring i å bruke digitale verktøy/programmer som er relevante for fagområdet
- Bruken av digital læringsplattform fungerer godt på studieprogrammet mitt

Svarkategoriene går fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad». I tillegg kunne respondentene velge «Vet ikke / brukes ikke». Andelen ikke besvart var om lag 17 prosent. Det høye frafallet er om lag som forventet, da dette batteriet var plassert langt ute i skjemaet. Andelen som svarte «Vet ikke / brukes ikke» varierte, mellom spørsmålene, fra 3 prosent til 5 prosent. I figur 10.1 viser vi svarfordelingen.

Figur 10.1 Svarfordeling på spørsmål om bruk av digitale verktøy. Studiebarometeret 2019.

Om lag halvparten av studentene er enige i påstandene. De opplever at digitale verktøy brukes på en slik måte at de blir aktivt involvert i undervisningen, at de faglig ansatte har nødvendig kompetanse, at de får opplæring i relevante verktøy og at læringsplattformen fungerer godt. Spørsmålet om de opplever at de får opplæring i relevante digitale verktøy har høyest andel som svarer i liten grad (31 prosent). Dette spørsmålet har også lavere gjennomsnittsverdi enn de andre spørsmålene i batteriet. Gjennomsnittsverdiene angis i tabell 10.1.

Tabell 10.1 Gjennomsnittsverdier, bruk av digitale verktøy. Studiebarometeret 2018-2019.

I hvilken grad opplever du følgende?	2018	2019
Digitale verktøy brukes på en slik måte at jeg blir aktivt involvert i undervisningen	3,4	3,4
De faglig ansatte har nødvendig kompetanse til å bruke digitale verktøy i undervisningen	3,4	3,4
Jeg får opplæring i å bruke digitale verktøy/programmer som er relevante for fagområdet	3,1	3,1
Bruken av digital læringsplattform fungerer godt på studieprogrammet mitt	3,5	3,6
Indeksverdi – Bruk av digitale verktøy	3,4	3,4

Studentene i utdanningstypene politi og geologi er mest enige i påstanden om at digitale verktøy brukes på en slik måte at de blir aktivt involvert i undervisningen. Her ligger snittscoren på henholdsvis 3,8 og 3,7. Studentene i utdanningstypene medisin, lektor og samfunnsøkonomi er de som er minst enige, med en snittscore på 3,0. Disse tallene er uendret fra i 2018, unntatt spørsmålet om digital læringsplattform som økte noe.

Når det gjelder påstanden om at de faglig ansatte har nødvendig kompetanse til å bruke digitale verktøy i undervisningen, er studenter på data-IT, fysikk, matematikk og statistikk og media og informasjon mest enige (3,8 og 3,9), mens studenter i medisin, odontologi og barnehage er minst enige (2,9 og 3,0).

På påstanden om at studentene får opplæring i å bruke digitale verktøy/programmer som er relevante, er studenter på geologi, data-IT, fysikk og politi mest enige (score på om lag 3,7), mens studenter på antropologi, lektor og barnehage er minst enige (2,5 og 2,6).

Studenter på data-IT, primærnæringer, geografi, geologi og ingeniør er mest enige i påstanden om at digital læringsplattform fungerer godt (3,8 og 3,9). Studentene i utdanningstypene medisin, sykepleie-master og barnehage er minst enige (3,2).

Studenter i mer teknisk orienterte utdanningstyper er mest enige i påstandene om bruk av digitale verktøy. Alle de 10 utdanningstypene med høyest snittscore på de fire spørsmålene er innen naturvitenskapelige fag. Unntaket her er politi, medie-informasjon og primærnæringer, som også har en del innslag av teknologi. Den andre enden av skalaen er dominert av utdanningstyper innen pedagogiske fag (grunnskolelærer, barnehagelærer og lektor) og helse- og sosialfag (sosialfag, medisin, odontologi og sykepleie). En oversikt over scorene på alle utdanningstypene finnes i vedlegg 2.

Bruk av digitale læringsplattformer er i stor grad et institusjonsanliggende, da både valg av plattform og føringer for hvordan den skal brukes trolig er avgjort sentralt. Variasjonen mellom institusjonene er også stor, fra 2,8 til 4,3. Det er de minste institusjonene som ligger i hver ende av skalaen. Dette kan skyldes et lavt antall svarende (minst med 11) og dermed mindre reliable tall, men det er sannsynlig at læringsplattformene også brukes ulikt på disse institusjonene. Om vi bare ser på institusjoner med over 100 respondenter, er variasjonen likevel ganske stor; fra 2,9 til 4,2.

11 Medvirkning

Spørsmålene om medvirkning skal si noe om studentenes mulighet til å påvirke innhold og opplegg på studieprogrammet og mulighet til å medvirke gjennom lokalt studentdemokrati. Disse spørsmålene ble vesentlig endret i 2018, men er uendret i 2019. Statistisk test av batteriets interne konsistens viser at det egner seg godt som indeks.

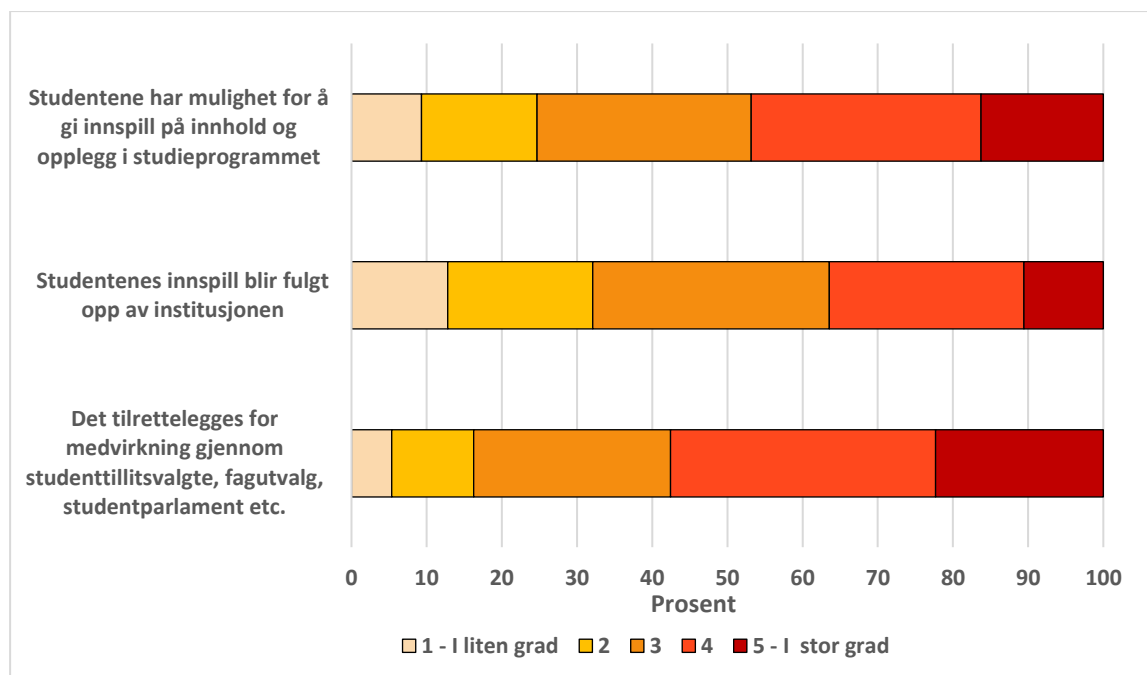
Studentene ble spurt: «I hvilken grad opplever du følgende?»

- Studentene har mulighet for å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet
- Studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen
- Det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte, fagutvalg, studentparlament etc.

Svarskalaen gikk fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», og i tillegg var det mulig å svare «Vet ikke». Andel som svarte «Vet ikke» på det første spørsmålet var 4 prosent, mens på spørsmål om i hvilken grad studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen og om det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitvalgte etc. var andelen på 14 prosent. Andel som svarer «Vet ikke»

er med andre ord fortsatt høy på disse to spørsmålene, men når det gjelder det siste spørsmålet, er den likevel betraktelig lavere enn ved tidligere årganger. Den høye andelen som svarer «Vet ikke» skyldes mest sannsynlig en reell manglende kjennskap til hvordan innspill og tilbakemeldinger fra studentene blir fulgt opp av institusjonen og manglende kjennskap til muligheter for medvirkning gjennom studentdemokratiet. Andelen som ikke besvarte disse spørsmålene er på om lag 12 prosent. Figur 11.1 viser svarfordelingen på de tre påstandene om medvirkning.

Figur 11.1 Svarfordeling på spørsmål om medvirkning. Studiebarometeret 2019.

Svarfordelingen viser at om lag 30 prosent svarer 1 eller 2 på de to første påstandene, om mulighet for å gi innspill og om innspill blir fulgt opp av institusjonen. På den siste påstanden, om det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte etc., er det 16 prosent som svarer 1 eller 2 og 61 prosent som svarer 4 eller 5. Godt over halvparten (58 prosent) velger å svare i de to mest positive kategoriene (4 og 5) på spørsmålet om det tilrettelegges for medvirkning. Bare 36 prosent velger samme svaralternativ på spørsmålet om innspill blir fulgt opp.

Spørsmålene om medvirkning har en lav gjennomsnittsscore sammenlignet med de fleste andre spørsmålene i undersøkelsen, spesielt de to første påstandene (figur 11.1 og tabell 11.1): Studentene opplever i mindre grad at innspill blir fulgt opp av institusjonen (3,0) og å ha mulighet til å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet (3,3). De opplever i noe høyere grad at det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte etc. (3,6). Disse tallene er uendret fra i 2018.

Andelen som svarte «Vet ikke» er høy på påstandene om innspill blir fulgt opp og om det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte etc.: henholdsvis 13 og 12 prosent av studentene valgte denne svarkategorien. Når det gjelder spørsmålet om i hvilken grad studentenes innspill blir fulgt opp, er det kanskje naturlig med høy andel «Vet ikke»: Endringer som følge av innspill fra studenter kan først skje etter at studentene er ferdige på studieprogrammet eller emnet.

Kanskje bør institusjonene i større grad kommunisere til studentene at det er gjort endringer på bakgrunn av innspill fra tidligere studenter.

Tabell 11.1 Gjennomsnittsverdier, medvirkning. Studiebarometeret 2018–2019

I hvilken grad opplever du følgende?	2018	2019
Studentene har mulighet for å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet	3,3	3,3
Studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen	3,0	3,0
Det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte, fagutvalg, studentparlament, etc.	3,6	3,6
Indeksverdi – Medvirkning	3,3	3,3

Studenter innenfor utdanningstypene fysikk og antropologi scorer høyest med en indeksverdi på 3,6, mens flere (blant andre samfunnsfag-andre, historisk-filosofiske fag, primærnæringsfag og arkitektur) scorer 3,5. Studenter innenfor sosiologi, barnehage, lektor, sosialfag og samfunnsøkonomi scorer lavest på indeksen (3,1 i gjennomsnittsscore). Se vedlegg 2.

Selv om spørsmålene er endret siden 2017, er det mange av de samme utdanningstypene som scorer henholdsvis høyt og lavt i 2018 og i 2019, og gjennomsnittsverdiene for de to siste spørsmålene ligger på samme nivå som for de lignende spørsmålene i 2017.

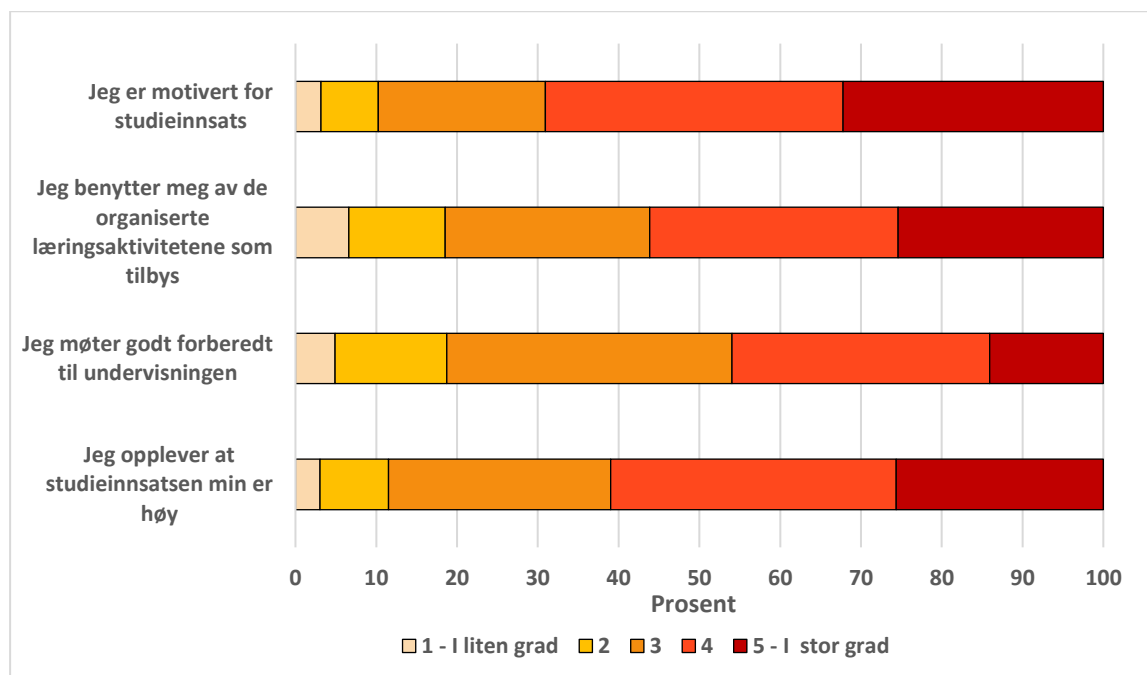
12 Eget engasjement

I dette spørsmålsbatteriet blir studentene spurt om sitt eget engasjement og motivasjon for studiene. Studentene får følgende spørsmål: «I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene?»

- Jeg er motivert for studieinnsats
- Jeg benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys
- Jeg møter godt forberedt til undervisningen
- Jeg opplever at studieinnsatsen min er høy

Svarskalaen går fra «1 – Ikke enig» til «5 – Helt enig», i tillegg til «Vet ikke». Andel som svarer «Vet ikke» er lav på disse spørsmålene, med 4 prosent på spørsmålet om de benytter seg av de organiserte læringsaktivitetene og under 1 prosent på de andre. Andelen som ikke besvarte disse spørsmålene er på om lag 15 prosent. Dette er ganske mye, men spørsmålene er plassert forholdsvis langt bak i spørreskjemaet, så frafallet kan anses som ganske naturlig. I figur 12.1 vises svarfordelingene for alle enkeltspørsmålene.

Figur 12.1 Svarfordeling på spørsmål om eget engasjement. Studiebarometeret 2019.

På spørsmålet om studentene er motivert for studieinnsats svarer 32 prosent det høyeste svaralternativet (5 – Helt enig). På spørsmålet om de opplever studieinnsatsen sin som høy og at de benytter seg av de organiserte læringsaktivitetene svarer om lag 25 prosent det samme. Samtidig er det kun 14 prosent som svarer at de i stor grad møter godt forberedt til undervisningen. Men et ganske stort mindretall av studentene, 19 prosent, velger svaralternativet 1 eller 2 på spørsmålene om de benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys og om de møter godt forberedt til undervisningen.

De samme spørsmålene har blitt stilt i Studiebarometeret siden 2014, slik at vi her har en tidsserie over flere år. I tabell 12.1 ser vi gjennomsnittsverdiene for de fire påstandene om eget engasjement for perioden 2014–2019.

Tabell 12.1 Gjennomsnittsverdier, eget engasjement. Studiebarometeret 2014–2019.

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene?	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jeg er motivert for studieinnsats	4,1	4,1	4,0	3,9	3,9	3,9
Jeg benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Jeg møter godt forberedt til undervisningen	3,3	3,4	3,4	3,3	3,4	3,4
Jeg opplever at studieinnsatsen min er høy	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Indeksverdi – Eget engasjement	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6

Studentene scorer høyest på spørsmålet om motivasjon for studieinnsats, med et gjennomsnitt på 3,9. Dette spørsmålet har hatt høyest score i alle årgangene, men var noe høyere de første årene. På

spørsmålene om de benytter seg av organiserte læringsaktiviteter scorer de i gjennomsnitt 3,6, og på spørsmålet om de opplever studieinnsatsen som høy scorer de 3,7. Det laveste resultatet finner vi på spørsmålet om i hvilken grad studentene møter forberedt til undervisningen, med et gjennomsnitt på 3,4. Resultatet for indeksen er stabilt over tid. Mange av studentene mener altså at de er motiverte, men mange er samtidig selvkritiske spesielt når det gjelder egne forberedelser og til dels når det gjelder om de benytter seg av de faglige tilbudene og egen studieinnsats.

Studenter som går på politiutdanning scorer høyest på indeksen om eget engasjement (4,2), dernest kommer studenter innenfor utdanningstypene arkitektur (4,1) og odontologi (4,0). Lavest score på denne indeksen finner vi blant studenter innen grunnskolelærer, barnehagelærer og lektor (3,4). Indeksverdier for alle utdanningstyper vises i vedlegg 2. Tallene for utdanningstypene er stort sett stabile over tid: Mange av de samme utdanningstypene som scorer henholdsvis høyt og lavt i 2019, gjorde det også i 2018.

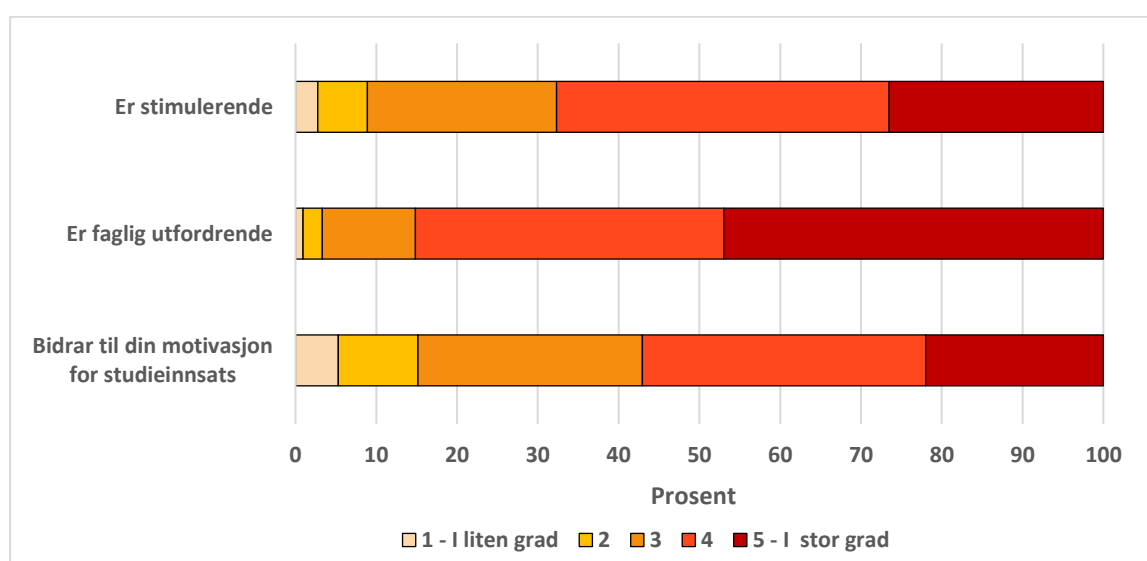
13 Inspirasjon

I spørsmålsbatteriet om studieprogrammets evne til å inspirere skal respondentene ta stilling til tre utsagn. De får spørsmålet «I hvilken grad du mener at studieprogrammet»:

- Er stimulerende
- Er faglig utfordrende
- Bidrar til din motivasjon for studieinnsats

Svarskalaen går fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», i tillegg til «Vet ikke». Andelen «Vet ikke» er svært lav på disse spørsmålene (0–2 prosent). Andelen som ikke besvarte disse spørsmålene er på om lag 13 prosent. Figur 13.1 viser svarfordeling på de tre spørsmålene.

Figur 13.1 Svarfordeling på spørsmål om inspirasjon. Studiebarometeret 2019.

Svarfordelingen i figur 13.1 viser at godt over halvparten av studentene svarer 4 eller 5 på spørsmålene, spesielt stor andel med høy score er det på spørsmålet om studieprogrammet er faglig utfordrende (85 prosent). Lavest andel høy score har spørsmålet om programmet bidrar til motivasjon for studieinnsats (57 prosent). På dette spørsmålet svarer 15 prosent i de lave kategoriene 1 og 2.

De to første spørsmålene har vært like siden 2013¹⁹, slik at vi har en lang tidsserie. Det siste spørsmålet, og dermed også indeksen, har vi tidsserier på fra 2014. Tabell 13.1 viser gjennomsnittsverdier for spørsmålene om inspirasjon for perioden 2013–2019.

Tabell 13.1 Gjennomsnittsverdier, inspirasjon. Studiebarometeret 2013–2019.

I hvilken grad mener du at studieprogrammet:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Er engasjerende (2013–2015) /stimulerende (2016–2018)	3,9	4,0	3,9	3,9	3,8	3,8	3,8
Er faglig utfordrende	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Bidrar til min motivasjon for studieinnsats	-	3,5	3,6	3,7	3,6	3,6	3,6
Indeksverdi – Inspirasjon	-	3,9	3,9	4,0	3,9	3,9	3,9

På spørsmålet om i hvilken grad studentene mener at studieprogrammet er faglig utfordrende svarer studentene i gjennomsnitt 4,3. Det er et høyt resultat, og gjennomsnittet har ligget på det samme i alle årgangene.

Studentene svarer lavest på spørsmålet om i hvilken grad studieprogrammet bidrar til motivasjon for studieinnsats (3,6). På spørsmålet om i hvilken grad studieprogrammet er stimulerende er gjennomsnittet 3,8. På dette spørsmålet har det vært en liten nedgang fra de første årene, fra toppen i 2014 (3,96) til bunnpunktet i 2018 (3,82). Ettersom gjennomsnittene for 2015 og 2016 er like, er det lite sannsynlig at nedgangen skyldes endringen i spørsmålsformuleringen i 2016.

Politistudenter (4,4) scorer høyest på indeksen for inspirasjon, deretter følger studenter innenfor fysikk, arkitektur og medisin (4,2). Studenter innenfor utdanningstypene grunnskolelærer (3,6) scorer lavest på indeksen for inspirasjon. Nest lavest score er det blant studenter på utdanningstypene grunnskolelærer (3,6), logistikk og sikkerhet (3,7) og barnehagelærer (3,7). Se vedlegg 2 for indeksverdi for alle utdanningstyper. Tallene for hver utdanningstype er stort sett stabile over tid.

14 Forventninger

Dette spørsmålsbatteriet var nytt i 2016. Spørsmålene handler om ulike sider ved de faglig ansattes forventninger til studentene: «I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene?»

- Jeg opplever at de faglig ansatte stiller klare forventninger til meg som student
- De faglig ansatte forventer at jeg stiller forberedt til organiserte læringsaktivitetene
- De faglig ansatte forventer at jeg deltar aktivt i organiserte læringsaktiviteter

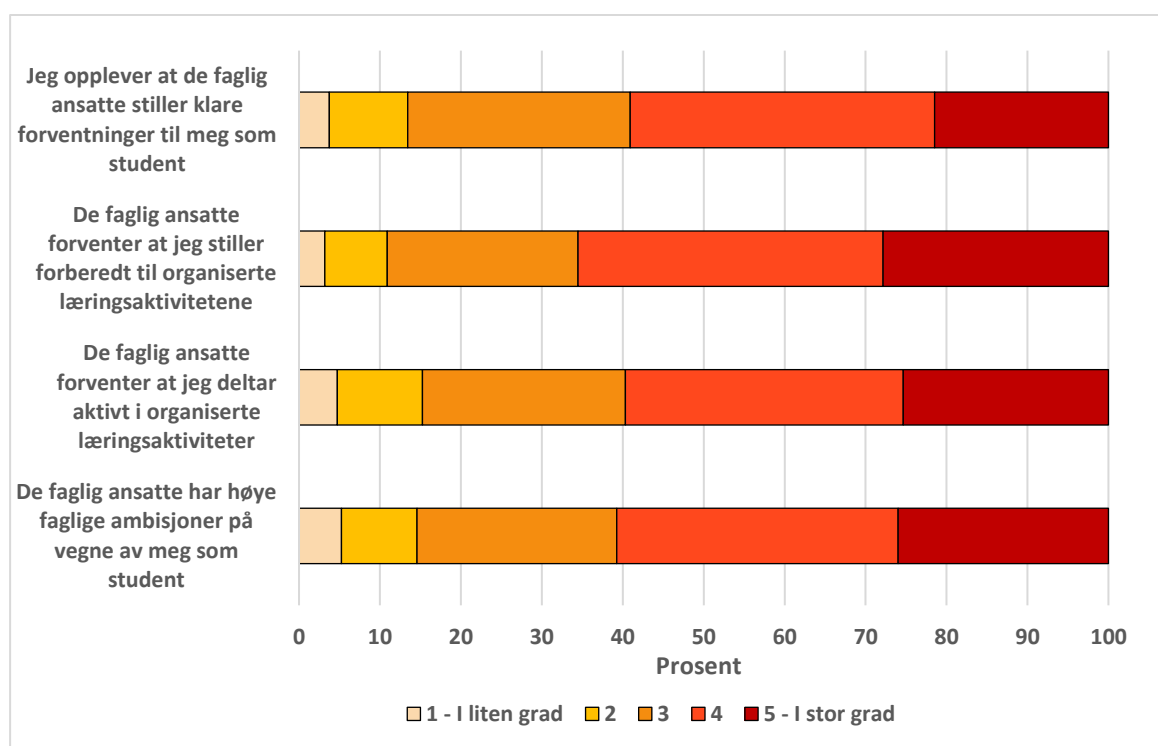
¹⁹ Vi endret ordlyden i den første påstanden fra 'engasjerende' til 'stimulerende' i 2016.

- De faglig ansatte har høye faglige ambisjoner på vegne av meg som student

Svarskalaen gikk fra «1 – I liten grad» til «5 – I stor grad», i tillegg til «Vet ikke».

Andelen som svarte «Vet ikke» er lav på de tre første spørsmålene (under 5 prosent), mens på det siste spørsmålet var det nesten 10 prosent som svarte «Vet ikke». Den høye andelen «Vet ikke» på dette spørsmålet kan komme av at de faglig ansatte ikke har kommunisert ambisjonene til studentene. Andelen ikke besvart var om lag 15 prosent. Det høye frafallet er om lag som forventet med tanke på at dette batteriet var plassert langt ute i skjemaet. Figur 14.1 viser svarfordelingen på de fire spørsmålene om forventninger. De som ikke har svart og de som har svart «vet ikke» er holdt utenfor beregningene.

Figur 14.1 Svarfordeling på spørsmål om forventninger. Studiebarometeret 2019.

Svarfordelingen i figur 14.1 viser at det er få studenter som svarer 1 eller 2 på disse spørsmålene, mens rundt 60 prosent svarer 4 eller 5 på alle spørsmålene. På spørsmålet om de faglig ansatte forventer at man stiller forberedt til organiserte læringsaktiviteter er det hele 65 prosent av studentene som opplever dette i stor grad.

I tabell 14.1 vises gjennomsnittsverdiene for perioden 2016–2019. Gjennomsnittsverdiene for de ulike spørsmålene om forventninger er ganske like. Spørsmålet om at de faglig ansatte forventer at de stiller forberedt til organiserte læringsaktiviteter har høyest score (3,8), mens de andre har litt lavere (3,7 og 3,6). Resultatene er relativt stabile over tid.

Tabell 14.1 Gjennomsnittsverdier, forventninger. Studiebarometeret 2016–2019.

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:	2016	2017	2018	2019
Jeg opplever at de faglig ansatte stiller klare forventninger til meg som student	3,8	3,7	3,6	3,6
De faglig ansatte forventer at jeg stiller forberedt til organiserte læringsaktiviteter	3,9	3,8	3,8	3,8
De faglig ansatte forventer at jeg deltar aktivt i organiserte læringsaktiviteter	3,7	3,7	3,6	3,7
De faglig ansatte har høye faglige ambisjoner på vegne av meg som student	3,7	3,6	3,6	3,7
Indeksverdi – Forventninger	3,8	3,7	3,7	3,7

Studenter innenfor politi (4,3), odontologi (4,1) og arkitektur gir høyest score på indeksen for forventninger, mens studenter innenfor utdanningstypene samfunnsøkonomi (3,2), matematikk og statistikk (3,3) og sivilingeniør (3,4) gir lavest score på indeksen om forventninger (se vedlegg 2 for alle utdanningstyper).

15 Læringsutbytte

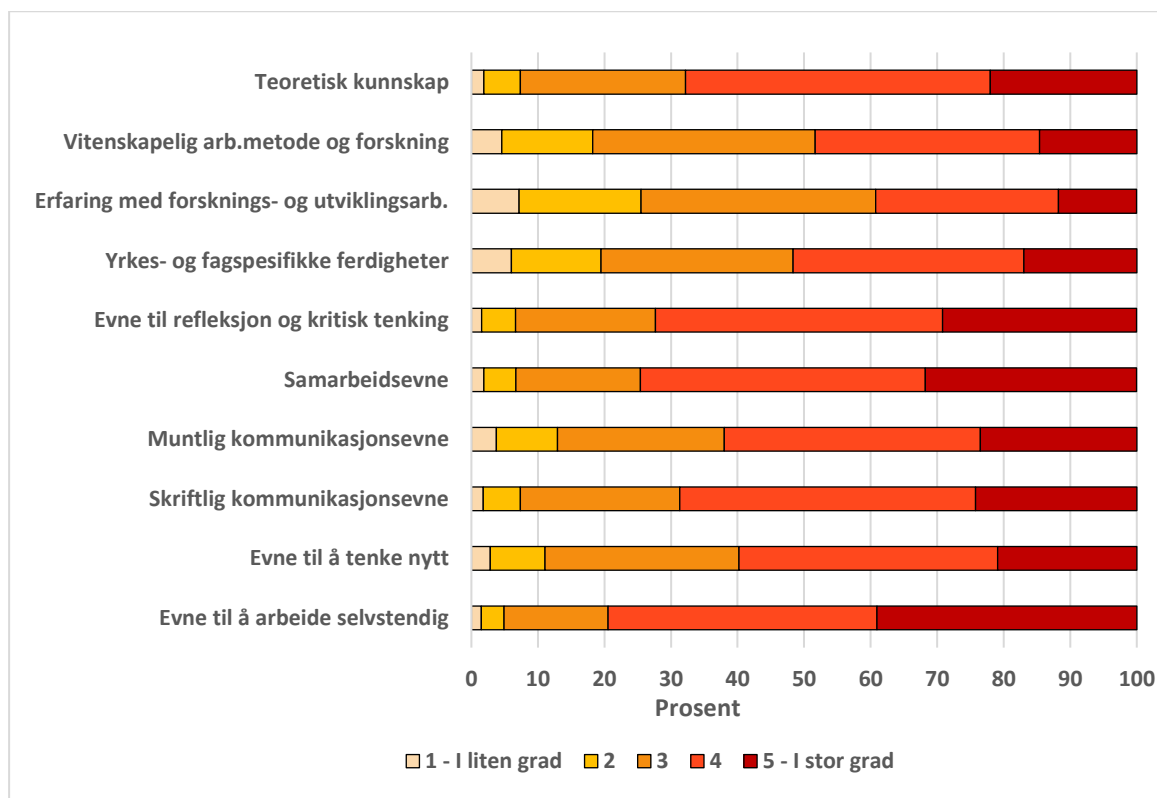
Batteriet om opplevd læringsutbytte har vært med i studentundersøkelsen siden oppstarten i 2013, uten vesentlige endringer i spørsmål eller spørsmålsformuleringer. Det regnes ikke ut indeksverdi for batteriet, på grunnlag av at NOKUTs analyser viser at batteriet egner seg dårlig som indeks.

Studentene fikk spørsmål om hvor tilfreds de var med læringsutbyttet hittil i studiet når det gjaldt:

- Teoretisk kunnskap
- Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning
- Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid
- Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter
- Evne til refleksjon og kritisk tenking
- Samarbeidsevne
- Muntlig kommunikasjonsevne
- Skriftlig kommunikasjonsevne
- Evne til å tenke nytt
- Evne til å arbeide selvstendig

Svarskalaen er fra «1 – Ikke tilfreds» til «5 – Svært tilfreds». Det var også mulig å svare «Vet ikke». Andelen som svarte «Vet ikke» var under 3 prosent på alle spørsmålene unntatt spørsmålene om «vitenskapelig arbeidsmetode og forskning», «yrkes- og fagspesifikke ferdigheter» (5 prosent) og «egen erfaring med forsknings og utviklingsarbeid» (10 prosent). Det var rundt 14 prosent av respondentene som startet på undersøkelsen som ikke besvarte spørsmålene om læringsutbytte. Figur 15.1 viser svarfordelingen på spørsmålene i 2019.

Figur 15.1 Svarfordeling på spørsmål om læringsutbytte. Studiebarometeret 2019.

Av svarfordelingen i figur 15.1 ser vi at 80 prosent av studentene er tilfredse eller svært tilfredse med læringsutbytte når det gjelder evnen til å jobbe selvstendig. Videre er 70 prosent tilfreds eller svært tilfreds med eget læringsutbytte når det gjelder evne til refleksjon og kritisk tenking, samarbeidsevne og skriftlig kommunikasjonsevne. I motsatt ende av skalaen har vi egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid, hvor under 40 prosent av studentene er tilfreds med eget læringsutbytte.

Tabell 15.1 viser gjennomsnittsscore for spørsmålene om læringsutbytte i årene 2013–2019. Som tidligere år ser vi også i 2018 noe spredning i tilfredshet mellom de ulike spørsmålene. Tilfredshet med egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid er lavest med et snitt på 3,1, mens tilfredshet med evne til å arbeide selvstendig er høyest med et snitt på 4,1. Det er ikke spesielt overraskende at det er stor variasjon i gjennomsnitt mellom de ulike spørsmålene da det også er en del tematisk spredning mellom spørsmålene som gjør at de i varierende grad vil gjelde for forskjellige studieprogrammer.

Tabell 15.1 Gjennomsnittsverdier, læringsutbytte. Studiebarometeret 2013–2019.

Hvor tilfreds er du med eget læringsutbytte hittil i studiet, når det gjelder:	2013	2014	2015 ¹	2016	2017	2018	2019
Teoretisk kunnskap	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,8	3,8
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4
Evne til refleksjon og kritisk tenking	3,9	3,8	3,9	3,8	4,0	3,9	3,9
Samarbeidsevne	3,9	3,9	4,0	3,9	4,0	4,0	4,0
Muntlig kommunikasjonsevne	3,6	3,6	-	3,7	3,7	3,7	3,7
Skriftlig kommunikasjonsevne	3,9	3,9	-	3,8	3,9	3,9	3,8
Evne til å tenke nytt	3,6	3,5	-	3,6	3,7	3,7	3,7
Evne til å arbeide selvstendig	4,2	4,2	-	4,1	4,1	4,1	4,1

¹ Pga. en feil i rekkefølgen av spørsmål i de ulike språkvarianter av spørreskjemaet i 2015, kan vi ikke vise resultater av de siste 4 enkeltspørsmålene i batteriet.

Resultatene er svært stabile over tid, med kun små endringer.

Jevnt over scorerer masterstudenter ikke overraskende noe høyere på læringsutbyttespørsmålene enn bachelorstudenter (tabell 15.2). Dette gjelder særlig på spørsmålene om teoretisk kunnskap, kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning og egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid (0,2 og 0,3 i forskjell på gjennomsnittsscore). Vi kan anta at 2.-årsstudenter som besvarer undersøkelsen ennå ikke har rukket å bli eksponert for forskning og utviklingsarbeid i samme grad som 5.-årsstudenter og dermed gir lavere score på spørsmålene som omfatter dette.

Bachelorstudentene er noe mer tilfreds enn masterstudentene med læringsutbytte når det gjelder yrkes- og fagspesifikke ferdigheter (0,2 høyere gjennomsnitt) og evne til å tenke nytt (0,1 i forskjell).

Forskjellene er imidlertid små. Enkelte av disse forskjellene kan kanskje tilskrives at det på bachelorgradsnivå er en større andel studenter innenfor profesjonsutdanninger enn på mastergradsnivå.

Tabell 15.2 Gjennomsnittsverdier, læringsutbytte. Etter studienivå. Studiebarometeret 2019.

	I alt	Bachelor	Master
Teoretisk kunnskap	3,8	3,7	3,9
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	3,4	3,3	3,5
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	3,2	3,1	3,3
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,4	3,5	3,3
Evne til refleksjon og kritisk tenking	3,9	3,9	4,0
Samarbeidsevne	4,0	4,0	4,0
Muntlig kommunikasjonsevne	3,7	3,7	3,7
Skriftlig kommunikasjonsevne	3,8	3,8	3,9
Evne til å tenke nytt	3,7	3,7	3,6
Evne til å arbeide selvstendig	4,1	4,1	4,2

16 Varslingssystemer for trakassering

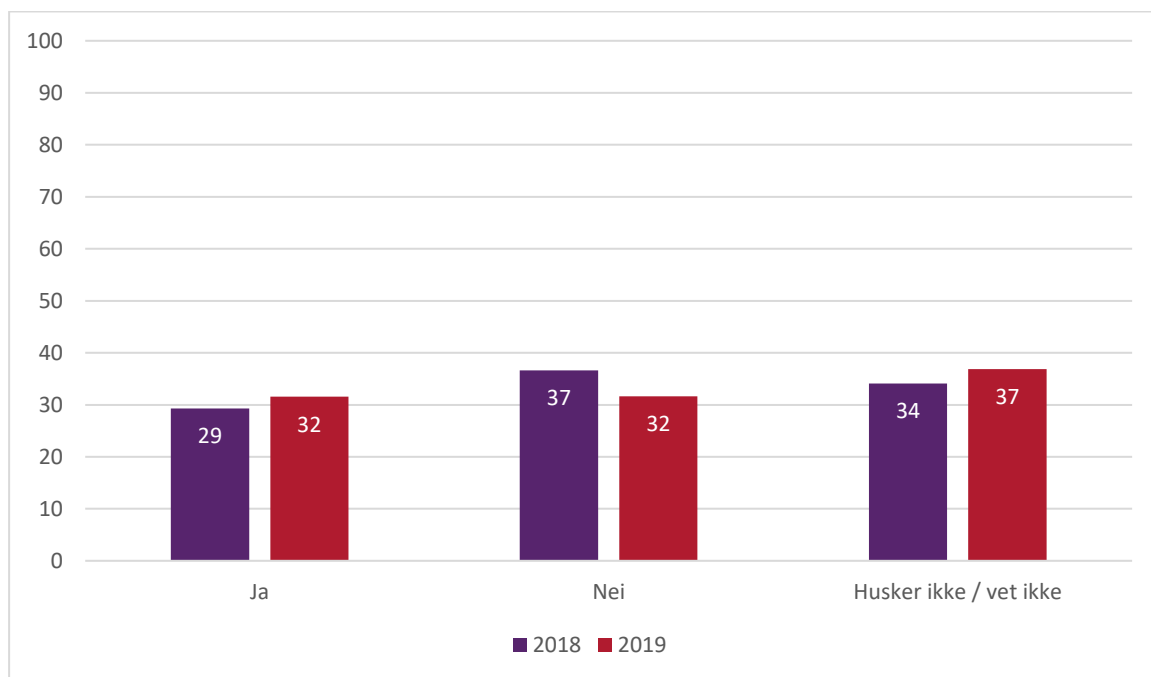
I 2018 hadde vi tre spørsmål om varslingssystemer ved trakassering. Bakgrunnen for å inkludere spørsmålene var primært en henvendelse fra NSO. SHOT-undersøkelsen²⁰, som ble gjennomført i vårsemesteret 2018, dekket mange sider av ulike former for trakassering, men manglet spørsmål om informasjon om og kjennskap til varslingssystemer. Batteriet om varslingssystemer for trakassering ble utviklet i samarbeid med NSO og er utformet for å dekke dette kunnskapshullet. I 2019 valgte vi å videreføre ett av spørsmålene. Spørsmålet skal gi kunnskap om studentene har fått informasjon fra institusjonen sin om varslingssystemet for trakassering.

Spørsmålet hadde den innledende teksten «Spørsmålet dreier seg om varslingssystemer og -rutiner ved ditt universitet/høgskole i forbindelse med seksuell trakassering, mobbing etc. Mange steder heter dette systemet "si fra". NB! Omfanget av trakassering dekkes av andre undersøkelser enn Studiebarometeret».

- Jeg har fått informasjon fra universitetet/høgskolen om varslingssystemet

Svaralternativene var «Ja», «Nei» og «Husker ikke / vet ikke». Figur 16.1 viser svarfordelingen på dette spørsmålet for 2018 og 2019. Andelen som ikke besvarte disse spørsmålene ligger på 19,5 prosent, noe som er høyt og kan forklares av at spørsmålet kommer langt bak i spørreskjemaet.

Figur 16.1 Svarfordeling, varslingssystem ved trakassering. Studiebarometeret 2018 og 2019.

Som vist i figur 16.1 er det høyest andel som svarer «Husker ikke / vet ikke» i 2019, mens det er jevnt fordelt mellom de som svarer ja og nei. Andel som svarte ja på dette spørsmålet er 3 prosentpoeng

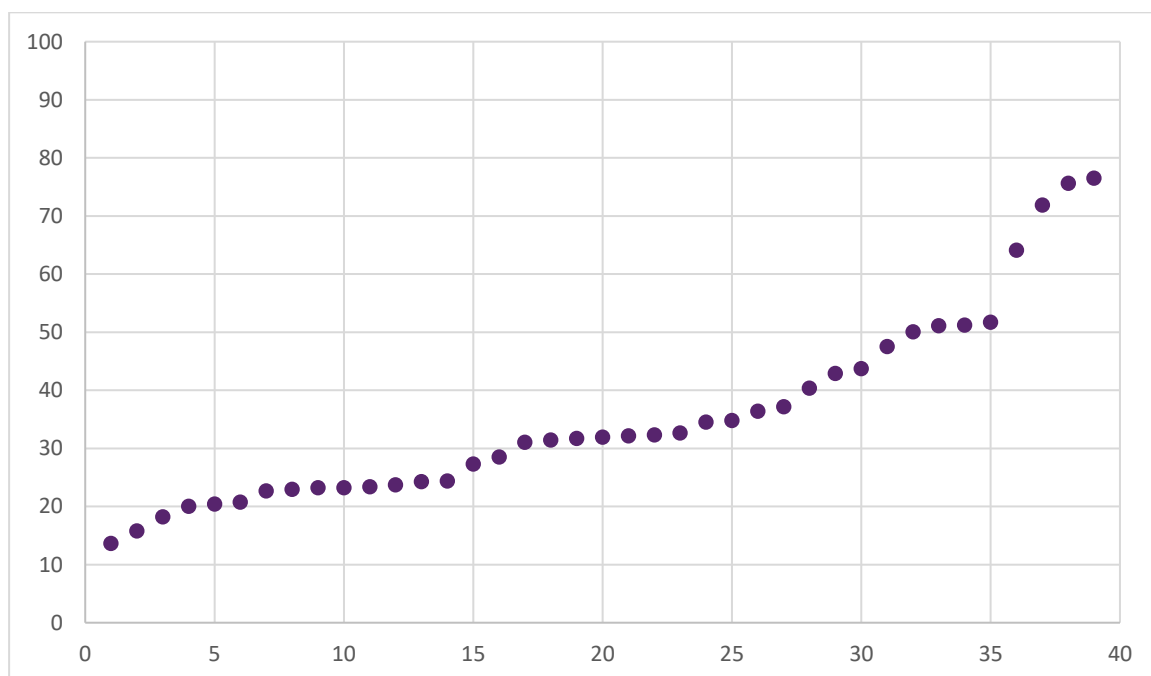
²⁰ Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT) gjennomføres hvert 4. år, sist i 2018. Undersøkelsen gjennomføres på oppdrag fra studentsamskipnadene SiO, Sit og Sammen og kartlegger studentenes helse og trivsel i bred forstand, med hovedvekt på psykososiale forhold.

høyere i 2019 enn det var i 2018, da det lå på 29 prosent. Det har dermed vært en økning i andel studenter som rapporterer at de har fått informasjon om varslingssystemer for trakassering. Samtidig er det en høyere andel som svarte «Husker ikke/ vet ikke» i 2019 enn i 2018.

Menn er mer tilbøyelige enn kvinner til å svare «Ja» på spørsmålet om de har fått informasjon om varslingssystemer. Om lag 35 prosent av alle menn svarer «Ja», mens om lag 30 prosent av alle kvinner svarer «Ja». Samtidig ligger andelen «Nei» 10 prosentpoeng høyere blant kvinner enn menn (35 mot 25 prosent). Det er ikke kontrollert for utdanningstype eller andre bakgrunnsvariabler.

I figur 16.2 viser vi andel av respondentene per institusjon som har svart «Ja» på spørsmålet om de har fått informasjon om varslingssystemet fra universitetet/høyskolen. Hver prikk i figuren representerer en institusjon.

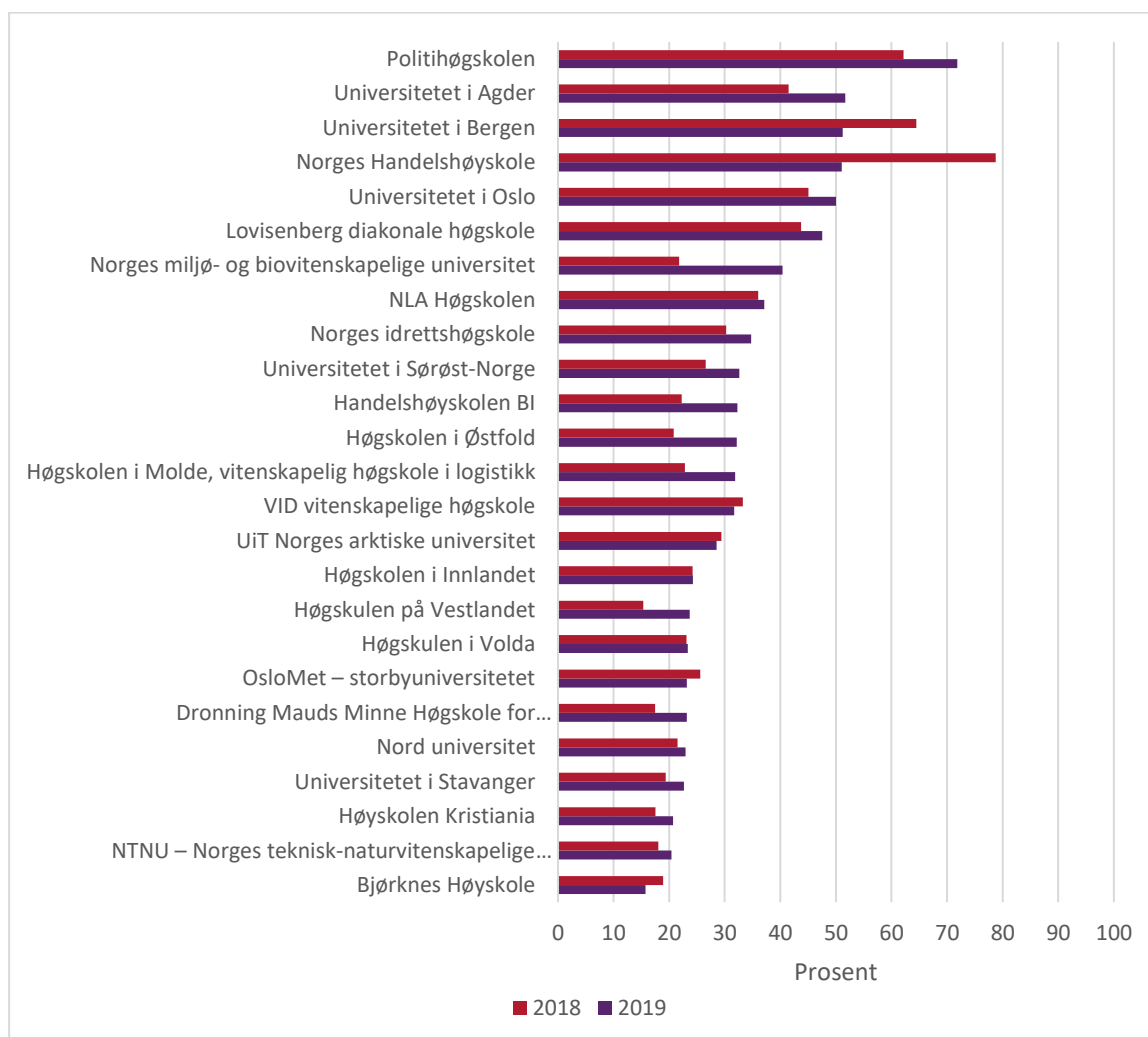
Figur 16.2 Andel per institusjon som har fått informasjon om varslingssystem ved trakassering. Studiebarometeret 2019.

Som vi ser i figuren er det stor spredning mellom institusjonene når det gjelder andel studenter som har fått informasjon om varslingssystemer. På seks av institusjonene svarte 20 prosent eller færre «Ja», mens på åtte andre institusjoner svarte over 50 prosent «Ja». I hver av disse gruppene er det både små og store institusjoner.

Siden dette spørsmålet også ble stilt i 2018, kan vi se på utviklingen fra 2018 til 2019 per institusjon. I figur 16.3 inkluderer vi institusjoner med mer enn 100 svarende på spørsmålet om informasjon om varslingssystemer i 2019.

Figur 16.3 Andel per institusjon som har fått informasjon om varslingssystem ved trakassering. Studiebarometeret 2018 og 2019. Institusjoner med mer enn 100 svarende i 2019 på spørsmålet om varslingssystemer.

Av institusjonene vist i figuren er det Norges miljø- og biovitenskapelige universitet som har størst utvikling i andel som svarer ja på at de har fått informasjon om varslingssystemer ved trakassering. I 2018 svarte 22 prosent av studentene deres ja på dette spørsmålet, mens det i 2019 var over 40 prosent. Høgskolen i Østfold, Handelshøyskolen BI og Universitetet i Agder har også hatt stor økning med rundt 10 prosentpoeng høyere andel i 2019 enn i 2018. Norges handelshøyskole har derimot hatt en stor nedgang, fra 79 prosent i 2018 til 51 prosent i 2019. De er likevel blant de institusjonene som har høyest andel av studentene som svarer ja på at de har fått informasjon om varslingssystemer.

17 Tidsbruk

Studentenes studieinnsats blir sett på som en viktig indikator for studentenes læring. Høy studieinnsats er en forutsetning for at studentene skal sitte igjen med et godt læringsutbytte. Derfor spør vi om studentenes tidsbruk. Studentene blir bedt om å oppgi antall timer per uke, i gjennomsnitt hittil i studiet (ikke medregnet ferie), de bruker på:

- Læringsaktiviteter organisert av institusjonen (inkludert all undervisning og veiledning samt praksis hvis relevant).
- Egenstudier (lese pensum, gjøre oppgaver, delta på kollokvier og annet gruppearbeid etc.).
- Betalt arbeid.

Studentene svarer med å skrive inn tall. Det er ikke mulig å skrive inn et tall som er lavere enn 0 eller høyere enn 80 når det gjelder læringsaktiviteter og egenstudier. En lignende regel gjelder for spørsmålet om betalt arbeid, men her må studentene skrive inn et tall som er mellom 0 og 50.

Spørsmålene om tidsbruk har vært med i alle årgangene av undersøkelsen. NOKUT endret spørsmålene om tidsbruk vesentlig i 2014, men beholdt de samme spørsmålene i 2015 og 2016. I 2017 justerte vi innholdet i parentesene bak «Egenstudier» fra «inkl. frivillig studiearbeid med andre studenter» til «lese pensum, gjøre oppgaver, delta i kollokvier og annet gruppearbeid etc.». Ved å spesifisere flere studieaktiviteter i parentesene bak egenstudier, blant annet «gjøre oppgaver», fikk vi som forventet en liten oppgang i rapportert tidsbruk her i 2017. Samtidig fikk vi (også som forventet) en liten nedgang i organiserte læringsaktiviteter, da en del studenter i tidligere år la inn arbeid med oppgaver her. I 2018 og 2019 har det ikke vært noen endring i ordlyden i spørsmålene om tidsbruk.

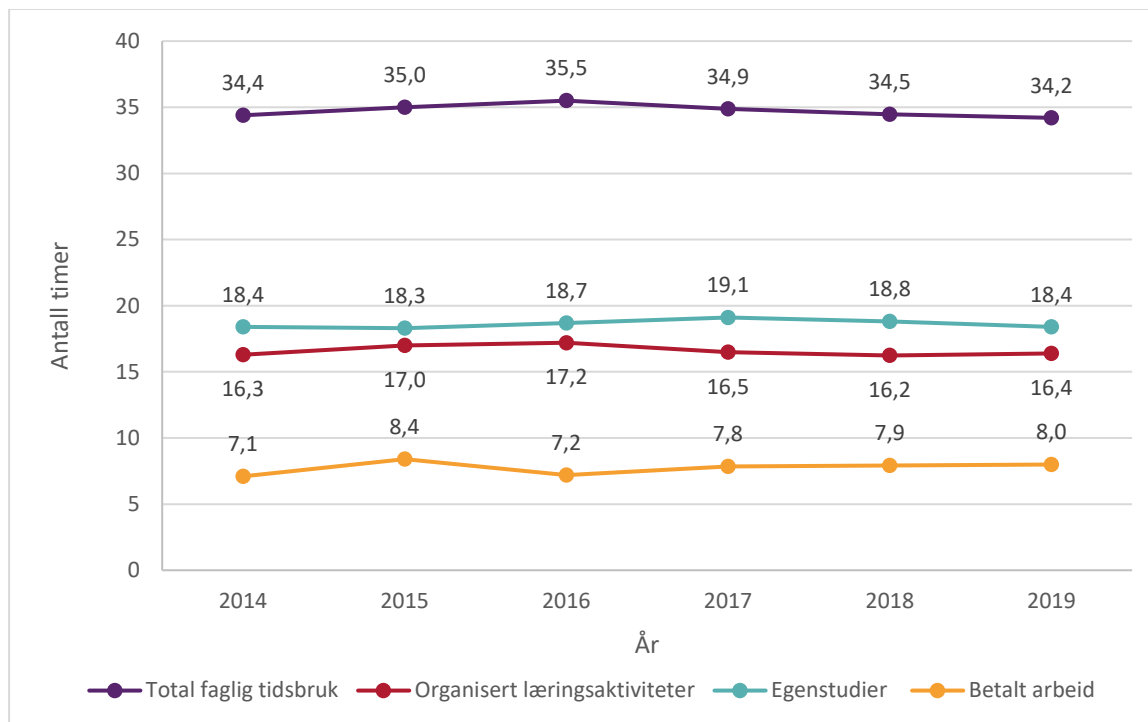
Frafallet på disse spørsmålene er på cirka 27 prosent, noe som er langt høyere enn på de andre spørsmålene i skjemaet. Dette samsvarer med tidligere år og skyldes nok i hovedsak at disse spørsmålene krever mer tid og innsats å svare på enn de andre spørsmålene, i tillegg til at det ikke er mulig å svare «Vet ikke» på disse. Spørsmålene kommer også sent i skjemaet.

I figur 17.1 ser vi gjennomsnittlig antall timer brukt per uke på hhv. organiserte læringsaktiviteter, egenstudier og betalt arbeid, samt gjennomsnittlig totaltid²¹ brukt på faglig arbeid, i årene 2014–2019. Tallene er basert på studenter som er registrert på heltidsprogrammer.

---

²¹ Total faglig tidsbruk beregnes ved å addere hver students oppgitte verdi (i antall timer) på de to spørsmålene om tidsbruk på henholdsvis organiserte læringsaktiviteter og egenstudier. Dersom en student kun har svart på ett av spørsmålene, er det denne tiden som vil utgjøre total faglig tidsbruk. Det betyr at verdien på det ubesvarte spørsmålet settes til null i stedet for «missing». Dersom en student ikke har svart på noen av spørsmålene, utføres det ingen beregning (verdien på total faglig tidsbruk settes til «missing»). Denne beregningen utføres på individnivå. Deretter kan det for eksempel beregnes gjennomsnittlig total faglig tidsbruk på et studieprogram eller innenfor en utdanningstype.

Figur 17.1 Gjennomsnitt tidsbruk per uke, etter type aktivitet. Heltidsprogrammer. Studiebarometeret 2014–2019.

I 2019 rapporterte studentene at de i gjennomsnitt brukte 16,4 timer per uke på organiserte læringsaktiviteter og 18,4 timer per uke på egenstudier. Gjennomsnittlig antall timer brukt totalt på faglig arbeid var 34,2. På betalt arbeid rapporterte studentene at de i gjennomsnitt brukte 8,0 timer per uke. Dette er helt jevnt med resultatene de to siste årene.

Det er kun små endringer i faglig tidsbruk over tid. Heltidsstudentenes totale faglige tidsbruk har variert fra 34,2 timer per uke i 2019 til 35,5 timer per uke i 2016. Noe variasjon fra år til år er naturlig og kan skyldes tilfeldigheter eller faktiske endringer i studieopplegg og populasjon.

Som forventet, pga. justeringen av teksten i parentes bak «Egenstudier» i 2017, var det en liten nedgang i organiserte læringsaktiviteter og en liten oppgang i egenstudier dette året. Gjennomsnittlig antall timer per uke til organiserte læringsaktiviteter økte med 0,2 fra 2018 til 2019. Tid brukt til egenstudier sank med 0,4.

Gjennomsnittlig antall timer brukt på betalt arbeid per uke økte med 0,1. Ukentlig tidsbruk på betalt arbeid har økt jevnt siden 2016, men det er likevel lavere enn i 2015 da det hadde et toppunkt.

Heltids mastergradsstudenter har høyere total studieinnsats (35,9 timer per uke) enn bachelorgradsstudentene (33,0 timer per uke). De organiserte læringsaktivitetene er høyere på bachelorstudiene enn masterstudiene (hhv. 17,3 og 15,0), mens masterstudenter bruker mer tid på egenstudier, se tabell 17.1.

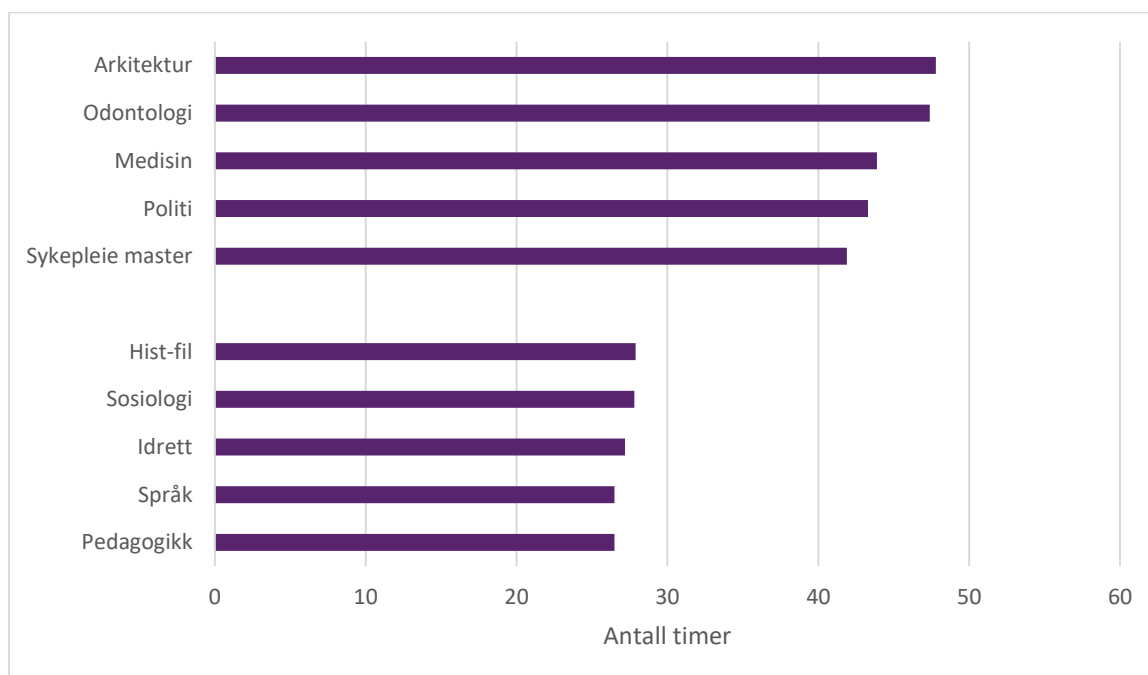
Tabell 17.1 Gjennomsnitt tidsbruk per uke, etter type aktivitet og studienivå. Heltidsprogrammer. Studiebarometeret 2019.

	Organiserte læringsaktiviteter	Egenstudier	Totaltid	Betalt arbeid
Bachelor	17,3	16,3	33,0	8,0
Master	15,0	21,3	35,9	8,1
Total	16,4	18,4	34,2	8,0

Når det gjelder studenter på *deltidsprogrammer*, var litt over 1 200 studenter som rapporterte timetall. Disse studentene oppga at de brukte 11,1 (i gjennomsnitt) timer på organiserte læringsaktiviteter, 11,2 timer på egenstudier og 27,9 timer på betalt arbeid. Til sammen utgjør dette cirka 50 timer ukentlig til studier og jobb, noe som er godt over et normert ukesverk. Sammenlignet med 2018 er gjennomsnittlig tidsbruk for deltidsstudenter noe lavere på organiserte læringsaktiviteter (0,3) og på egenstudier (1,1) og noe høyere på tid brukt til betalt arbeid (0,8).

Figur 17.2 viser total faglig tidsbruk per uke for heltidsstudenter på utdanningstyper med studenter som rapporterer henholdsvis minst og mest tidsbruk.

Figur 17.2 Gjennomsnitt ukentlig tidsbruk på faglige aktiviteter, etter utdanningstype. Heltidsstudenter. Studiebarometeret 2019.

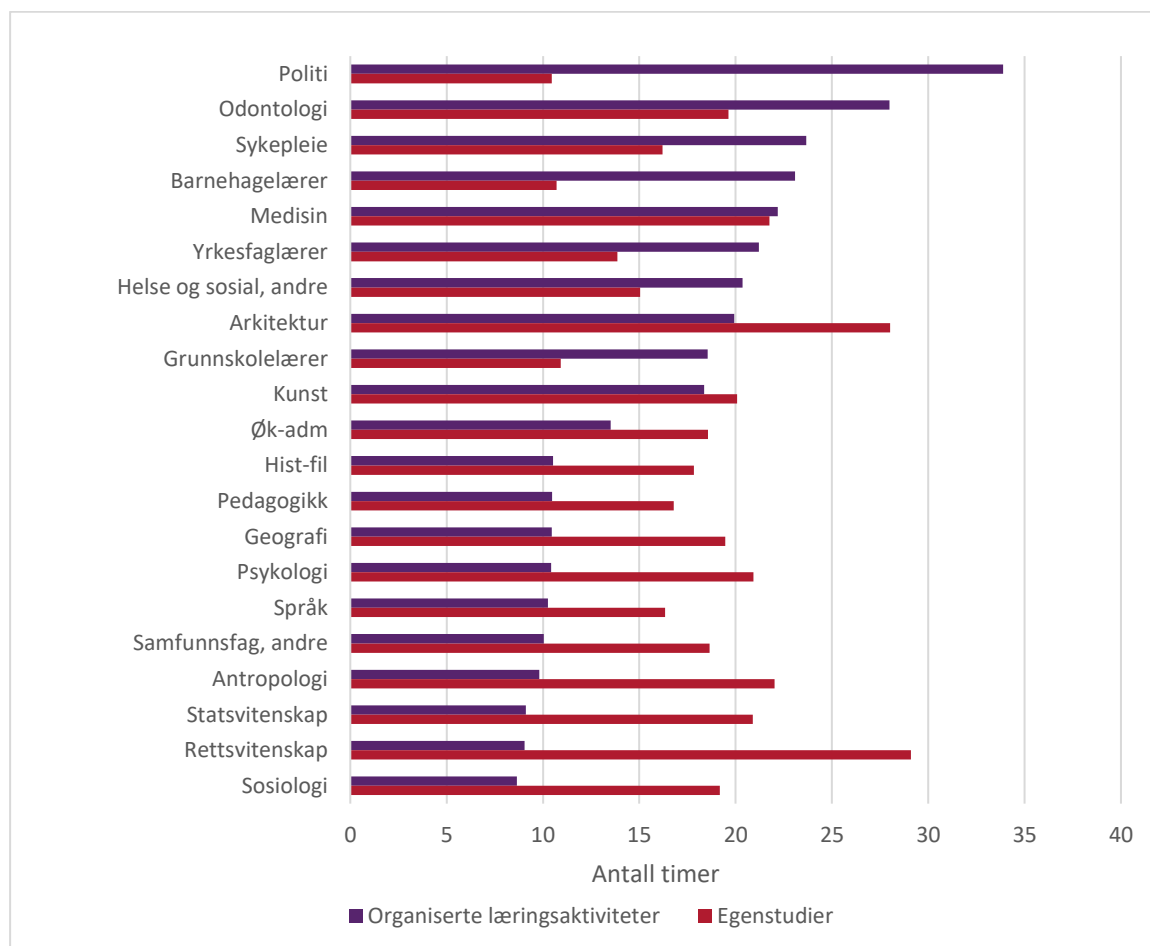
Det er store forskjeller på studentenes studieinnsats på tvers av utdanningstyper. Arkitektur- og odontologistudenter rapporterer at de bruker 47–48 timer i uken på faglige aktiviteter. Studenter på medisin og politi rapporterer 43–44 timer og sykepleie-master 42 timer. De fem utdanningstypene med lavest faglig tidsbruk ligger alle under 30 timer i uken. Det er studenter på de samme utdanningstypene som bruker mest og minst antall timer på faglige aktiviteter som i 2018.

Gjennomsnittlig timebruk pr uke på faglige aktiviteter innen de ulike utdanningstypene er noenlunde lik som i 2018. Utdanningstypene med størst endring i total faglig tidsbruk fra 2018 til 2019 er arkitektur (+4,2 timer), antropologi (+2,7 timer), matematikk-statistikk (-2,7 timer), kunst (-3,8 timer) og fysikk (-4,2 timer).

Antropologi er blant de aller minste utdanningstypene (72 svarende i 2019) og dermed mer sårbar for endringer i studieplan, studentsammensetning etc. Det samme gjelder matematikk-statistikk (92 respondenter), fysikk (114 respondenter), sosiologi (129 respondenter) og arkitektur (162 respondenter). Utdanningstypene kunst og rettsvitenskap har betraktelig flere respondenter (hhv. 680 og 820). Her har mesteparten av nedgangen funnet sted i egenstudier. Se vedlegg 3 for den totale faglige tidsbruken for de siste årene for alle utdanningstyper.

I figur 17.3 ser vi nærmere på tidsbruk for heltidsstudenter fordelt på organiserte og ikke-organiserte faglige aktiviteter, for et utvalg av utdanningstyper med høyest og lavest gjennomsnittlig tidsbruk per uke.

Figur 17.3 Gjennomsnitt ukentlig tidsbruk (i timer) på organiserte læringsaktiviteter og egenstudier, etter utvalgte utdanningstyper. Heltidsstudenter. Studiebarometeret 2019.

Forskjellene i gjennomsnittlig tidsbruk per uke skyldes i stor grad at det er bred variasjon i hvordan programmer innen utdanningstypene organiserer studiene og/eller variasjon i fagkultur. Profesjonsutdanningene har henholdsvis mest organiserte læringsaktiviteter og minst egenstudier, mens de som opererer i den andre enden av skalaen i stor grad er disiplinstudier. Innen politi er det stor forekomst av organisert læringsaktivitet og tilsvarende lav forekomst av egenstudier. Dette skyldes trolig at studentene er ute i praksis på det tidspunktet de mottar spørreskjemaet²². Arkitekturstudentene skiller seg ut med høyt antall timer både på organiserte læringsaktiviteter og egenstudier. Studentene på medisin- og kunstutdanninger har også noenlunde jevnt høyt timeantall på både organiserte og ikke-organiserte faglige aktiviteter.

Det er stor stabilitet over tid på den rapporterte tidsbruken, men blant noen utdanningstyper er det som tidligere nevnt litt større endringer. I tid brukt til organiserte læringsaktiviteter er det størst endring fra 2018 til 2019 for studenter innen arkitektur med +2,5 og primærnæring med -1,6. Størst endring i tid brukt på egenstudier er for studenter innen utdanningstypen tekniske fag med økning på +2,2, og for arkitekturstudenter var det en nedgang på -3,7. Se vedlegg 4 for en oversikt over tidsbruk på organiserte læringsaktiviteter og egenstudier for alle utdanningstyper.

18 Avsluttende kommentarer

Studentundersøkelsen er nå gjennomført hvert år siden 2013. Det store bildet er at studenter på norske universiteter og høyskoler er fornøyd med studieprogrammet sitt. Vi ser generelt sett positive svar på de fleste spørsmålsbatteriene, for eksempel spørsmålene om undervisning og faglig og sosialt miljø. Samtidig er det mange studenter som ikke erfarer at undervisningen er lagt opp slik at de kan delta aktivt, og av alle temaene som dekkes i undersøkelsen ser vi at studentene er minst fornøyd når det gjelder tilbakemeldinger og veiledning. Vi ser også at en del studenter rapporterer om relativt liten kontakt med arbeidslivet.

I 2019 inneholdt spørreskjemaet langt flere spørsmål om praksis enn tidligere år. Dette gir en god oversikt på nasjonalt nivå om hvordan praksis fungerer og hvilke forskjeller som finnes mellom ulike utdanninger og fagfelt. Oppsummert ser vi at studentene er veldig positive når det gjelder gjennomføringen av praksis, for eksempel med hvordan de ble tatt imot på praksisstedet og veiledningen de fikk underveis. Studentene er mindre positive til hvordan høyskolen eller universitetet forberedte dem på praksis.

Resultatene på nasjonalt nivå gir en nyttig innsikt i hvordan studenter i Norge opplever kvaliteten på studieprogrammet sitt. I tillegg til resultatene som er presentert i denne rapporten er også data og resultater tilgjengelig via andre kilder. Vi lagrer ulike datasett hos NSD²³. Disse er tilgjengelige for forskere og andre som ønsker å utføre egne analyser på dataene. I tillegg til resultatene fra undersøkelsen, inneholder datasettene informasjon om for eksempel institusjon, studieprogram og NUS-koder samt bakgrunnsvariabler om respondentene, som alder, kjønn og karakterer.

NOKUT produserer også resultatrapporter og datasett som sendes til de enkelte utdanningsinstitusjonene. I hovedsak presenteres da resultatene på studieprogramnivå. Inntrykket vårt

²² Studenter ved bachelorutdanningen ved Politihøgskolen er ute i praksis i hele andre studieår.

²³ <https://nsd.no/nsddata/serier/studiebarometeret.html>

er at dette leses med stor interesse og brukes på en god måte i institusjonenes arbeid med å utvikle kvaliteten på studieprogrammene.

Selv om resultatene på nasjonalt nivå generelt sett er både positive og stabile over tid, er det naturlig nok langt mer variasjon på studieprogramnivå. De fleste studieprogrammene som inngår i undersøkelsen ligger i nærheten av de nasjonale resultatene, men en del skiller seg ut i både positiv og negativ retning. Resultater på studieprogramnivå er tilgjengelig på nettsiden vår²⁴. Vi publiserer kun resultater for studieprogrammer som oppnår et visst antall og en viss andel svarende, av hensyn til både anonymisering og datakvalitet.

NOKUT utfører egne analyser av dataene fra undersøkelsen. Dette er gjerne i form av rapporter eller notater hvor vi ser nærmere på et konkret tema eller noen utvalgte spørsmål. Dette publiserer vi fortløpende på NOKUT sine nettsider²⁵. Vi kommer til å bruke dataene fra 2019-undersøkelsen til flere spennende prosjekter fremover.

---

²⁴ [www.studiebarometeret.no](http://studiebarometeret.no) (kan også lastes ned i Excel-format: <http://studiebarometeret.no/no/artikkel/5>)

²⁵ <https://www.nokut.no/publikasjoner/analyserapportar/>

Vedlegg 1 Fordeling på utdanningstyper

Grupperingen «utdanningstyper» er en kategorisering av studieprogram NOKUT har utviklet for analyseformål, som deler inn studieprogrammene i totalt 39 grupper basert på sentrale fagområder. Tabellen viser hvordan nettoutvalget i Studiebarometeret 2019 fordeler seg på de ulike utdanningstypene.

Utdanningstype	Antall	Andel
I alt	31 927	100
Antropologi	94	0,3
Arkitektur	207	0,7
Barnehagelærer	1 439	4,5
Biologi	571	1,8
Data-it	1 163	3,6
Farmasi	227	0,7
Fysikk	157	0,5
Geografi	122	0,4
Geologi	186	0,6
Grunnskolelærer	1 706	5,3
Helse og sosial andre	2 357	7,4
Historisk-filosofiske fag	1 142	3,6
Idrett	569	1,8
Ingeniør	1 769	5,5
Kjemi	194	0,6
Kunst	907	2,8
Lektor-utdanning	716	2,2
Logistikk - sikkerhet	498	1,6
Matematikk - statistikk	118	0,4
Medie - informasjon	719	2,3
Medisin	607	1,9
Odontologi	158	0,5
Pedagogikk	1 054	3,3
Politi	252	0,8
Primærnæring	256	0,8
Psykologi	811	2,5
Rettsvitenskap	1 051	3,3
Samf-andre	195	0,6
Samfunnsøkonomi	236	0,7
Sivilingeniør	2 063	6,5
Sosialfag	1 134	3,6
Sosiologi	196	0,6
Språk	406	1,3
Statsvitenskap	640	2,0
Sykepleie	2 432	7,6
Sykepleie-master	288	0,9
Tekniske fag	723	2,3
Yrkesfaglærer	275	0,9
Økonomi-administrasjon	4 289	13,4

Vedlegg 2 Indeksverdier etter utdanningstype – Studiebarometeret 2019

	Antall	Under- visning	Tilbake- meld/veil	Lærings- miljø	Organi- sering	Vurde- ring	Medvir- -kning	Inspi- rasjon	Praksis- - veiledni- ng	Tilknytn arbeids- livet	Eget engasje- -ment	Forvent- ninger
I alt		3,7	3,3	3,8	3,6	4,0	3,3	3,9	4,1	3,2	3,6	3,7
Antropologi		4,0	3,3	3,8	3,8	4,3	3,6	4,1		2,3	3,7	3,9
Arkitektur		4,1	3,8	3,7	3,5	4,1	3,5	4,2	3,4	3,4	4,1	4,1
Barnehagelærer		3,6	3,2	3,6	3,3	3,9	3,1	3,7	4,1	3,3	3,4	3,7
Biologi		3,8	3,4	3,9	3,6	3,9	3,4	3,9		2,7	3,6	3,7
Data-IT		3,6	3,3	3,8	3,6	4,0	3,4	3,9		3,4	3,5	3,5
Farmasi		3,8	3,4	3,7	3,6	3,9	3,3	3,9	3,9	3,5	3,6	4,0
Fysikk		3,9	3,7	4,0	4,0	4,3	3,6	4,2		2,7	3,5	3,7
Geografi		3,8	3,4	3,8	3,6	4,1	3,4	4,0		2,5	3,6	3,7
Geologi		3,9	3,5	4,0	3,7	4,1	3,4	4,1		3,0	3,8	3,8
Grunnskolelærer		3,5	3,3	3,7	3,2	3,9	3,2	3,6	4,2	3,4	3,4	3,6
Helse/sosial, andre		3,8	3,3	3,7	3,5	4,0	3,4	3,9	4,0	3,3	3,7	3,8
Hist-fil		4,0	3,7	3,9	3,7	4,2	3,5	4,0	4,2	2,8	3,7	3,8
Idrett		3,8	3,3	3,9	3,5	3,9	3,4	3,8	3,7	2,9	3,5	3,7
Ingeniør		3,5	3,3	3,8	3,6	4,0	3,3	3,8		3,0	3,5	3,5
Kjemi		3,8	3,5	3,9	3,6	4,0	3,2	3,8		2,8	3,8	3,6
Kunst		4,0	3,8	3,8	3,4	4,0	3,5	4,0	4,4	3,4	3,9	3,9
Lektor		3,6	3,3	3,8	3,4	4,0	3,1	3,8	4,1	3,3	3,4	3,6
Log-sikk		3,6	3,1	3,7	3,4	3,8	3,2	3,7	4,3	3,2	3,6	3,5
Matematikk-statistikk		3,7	3,5	4,1	3,8	4,3	3,3	4,0		2,4	3,5	3,3
Medie-informasjon		3,9	3,5	3,8	3,4	4,0	3,4	3,9	3,7	3,4	3,7	3,8
Medisin		3,5	2,8	3,9	3,6	3,7	3,3	4,2	3,8	3,5	3,9	3,7
Odontologi		3,5	3,3	3,9	3,5	4,0	3,2	4,1	4,5	3,5	4,0	4,1
Pedagogikk		3,8	3,4	3,8	3,6	4,1	3,2	3,9	4,0	2,9	3,7	3,7
Politi		4,3	4,0	3,9	4,0	4,2	3,5	4,4	4,7	4,1	4,2	4,3
Primærnæring		3,9	3,6	3,8	3,7	4,0	3,5	4,0		3,5	3,7	3,7
Psykologi		3,7	3,1	3,6	3,6	4,0	3,3	4,0	4,1	3,0	3,8	3,5
Rettsvitenskap		3,8	3,2	3,7	3,8	4,1	3,3	4,1	3,8	3,2	3,9	3,9
Samf.vit, andre		3,9	3,5	3,7	3,6	4,1	3,5	3,8		2,6	3,8	3,6
Samfunnsøk		3,5	3,0	3,7	3,7	3,9	3,1	3,9		2,7	3,7	3,2
Sivilingeniør		3,5	3,2	3,9	3,7	4,1	3,4	4,1		3,5	3,5	3,4
Sosialfag		3,6	3,0	3,5	3,4	4,0	3,1	3,8	3,9	3,2	3,6	3,6
Sosiologi		3,7	3,0	3,6	3,7	4,1	3,1	3,9		2,3	3,5	3,5
Språk		4,0	3,7	3,8	3,5	4,1	3,4	4,0	4,2	2,6	3,7	3,9
Statsvitenskap		3,7	3,3	3,7	3,7	4,0	3,2	3,9		2,5	3,6	3,6
Sykepleie		3,5	3,1	3,7	3,4	3,9	3,2	3,8	4,0	3,5	3,7	3,8
Sykepleie-master		3,9	3,6	3,9	3,4	4,0	3,2	4,1	4,2	3,6	3,9	3,9
Tekniske fag		3,8	3,5	3,9	3,7	4,0	3,5	4,0	4,1	3,4	3,8	3,8
Yrkesfaglærer		4,0	3,6	4,0	3,5	4,1	3,5	4,0	4,2	3,4	3,7	4,0
Økonomi/adm		3,7	3,1	3,8	3,7	4,0	3,3	3,9	3,4	3,2	3,6	3,6

Vedlegg 3 Total faglig tidsbruk etter utdanningstype

Tallene for tidsbruk viser gjennomsnittlig antall timer per uke. Total faglig tidsbruk er beregnet på individnivå og deretter aggregert. Tallene gjelder for studenter på heltidsprogrammer.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
I alt	34,4	35,0	35,5	34,9	34,5	34,2
Antropologi	29,3	29,5	28,3	32,6	26,8	29,5
Arkitektur	45,4	48,2	49,0	48,8	43,6	47,8
Barnehagelærer	33,4	32,5	34,2	32,6	31,0	32,6
Biologi	36,7	38,9	37,8	37,5	37,8	37,8
Data-IT	32,6	32,9	34,9	33,9	32,8	33,3
Farmasi	40,6	39,3	41,1	41,8	43,0	40,8
Fysikk	37,3	41,0	41,5	39,0	39,6	35,4
Geografi	30,6	30,6	31,3	31,5	28,7	29,8
Geologi	39,4	38,5	38,4	40,7	39,3	38,3
Grunnskolelærer	29,7	28,6	29,0	28,1	29,1	28,9
Helse/sosial, andre	35,0	35,2	35,0	35,6	34,6	34,8
Historisk-filosofiske fag	29,2	29,4	29,0	28,8	28,6	27,9
Idrett	28,1	29,8	29,7	27,7	26,2	27,2
Ingeniør	36,9	38,2	38,5	37,5	36,3	36,6
Kjemi	37,5	38,8	40,0	38,8	38,6	37,4
Kunst	43,9	41,7	42,2	38,7	41,6	37,8
Lektor	32,3	30,8	32,1	31,9	30,8	30,5
Logistikk-sikkerhet	33,3	35,6	37,0	34,1	35,3	34,4
Matematikk-statistikk	34,5	39,9	38,0	35,5	37,6	34,9
Medie-informasjon	29,7	31,0	30,8	32,9	31,7	32,6
Medisin	43,0	42,9	44,3	43,9	44,6	43,9
Odontologi	43,1	48,0	49,7	49,3	47,7	47,4
Pedagogikk	28,2	27,7	28,3	27,5	28,4	26,5
Politi	40,0	42,8	45,1	43,6	44,6	43,3
Primærnæring	31,8	32,5	32,5	36,2	31,8	32,8
Psykologi	32,2	33,2	34,0	32,1	32,1	31,0
Rettsvitenskap	35,0	37,2	38,5	37,1	35,3	37,7
Samf.vit, andre	28,2	31,6	31,2	30,1	30,4	28,4
Samfunnsøkonomi	34,5	35,8	34,2	31,6	32,1	32,2
Sivilingeniør	40,7	40,7	41,3	40,6	40,5	40,0
Sosialfag	29,6	30,2	30,4	29,8	28,1	30,1
Sosiologi	26,7	28,9	24,7	26,3	25,2	27,8
Språk	28,0	26,5	28,8	26,0	27,4	26,5
Statsvitenskap	30,0	31,0	29,9	31,1	30,3	29,4
Sykepleie	39,8	38,9	39,9	39,3	39,1	39,1
Sykepleie-master	32,3	37,7	40,0	42,0	41,7	41,9
Tekniske fag	36,4	38,7	38,3	36,9	38,2	40,0
Yrkesfaglærer	30,0	32,1	33,5	32,0	32,2	32,9
Økonomi/adm	31,4	32,7	32,5	32,4	32,3	31,6

Vedlegg 4 Tidsbruk blant studenter på heltidsprogrammer i 2019

Tallene for tidsbruk viser gjennomsnittlig antall timer per uke. Total faglig tidsbruk er beregnet på individnivå og deretter aggregert. Tallene gjelder for studenter på heltidsprogrammer.

	Organiserte læringsaktiviteter	Egenstudier	Totalt faglig tidsbruk	Betalt arbeid	Antall ¹
I alt	16,4	18,4	34,2	8,0	22 166
Antropologi	9,8	22,0	29,5	9,6	72
Arkitektur	19,9	28,0	47,8	3,3	162
Barnehagelærer	23,1	10,7	32,6	7,7	854
Biologi	17,3	20,9	37,8	5,0	438
Data-IT	12,3	21,1	33,3	6,4	855
Farmasi	19,3	22,0	40,8	6,4	164
Fysikk	12,9	22,9	35,4	4,6	114
Geografi	10,5	19,5	29,8	8,7	98
Geologi	14,9	23,4	38,3	5,9	157
Grunnskolelærer	18,5	10,9	28,9	8,7	1 292
Helse/sosial, andre	20,4	15,0	34,8	8,6	1 554
Historisk-filosofiske fag	10,5	17,8	27,9	8,8	808
Idrett	13,8	14,0	27,2	8,0	438
Ingeniør	18,2	18,9	36,6	5,7	1 331
Kjemi	15,9	21,9	37,4	6,2	146
Kunst	18,4	20,1	37,8	6,4	680
Lektor	13,5	17,2	30,5	7,6	526
Logistikk-sikkerhet	18,1	17,3	34,4	15,9	335
Matematikk-statistikk	12,7	22,5	34,9	4,2	92
Medie-informasjon	17,0	16,4	32,6	6,9	524
Medisin	22,2	21,8	43,9	5,5	470
Odontologi	28,0	19,6	47,4	4,3	121
Pedagogikk	10,5	16,8	26,5	13,3	609
Politi	33,9	10,5	43,3	3,2	165
Primærnæring	16,3	16,7	32,8	8,0	212
Psykologi	10,4	20,9	31,0	9,0	621
Rettsvitenskap	9,0	29,1	37,7	8,0	820
Samf.vit, andre	10,0	18,6	28,4	11,0	132
Samfunnsøkonomi	11,3	20,9	32,2	8,5	173
Sivilingeniør	15,8	24,4	40,0	3,8	1 590
Sosialfag	16,5	14,4	30,1	8,5	738
Sosiologi	8,7	19,2	27,8	8,4	129
Språk	10,3	16,3	26,5	8,9	292
Statsvitenskap	9,1	20,9	29,4	10,1	461
Sykepleie	23,7	16,2	39,1	9,5	1 595
Sykepleie-master	27,3	16,5	41,9	8,9	105
Tekniske fag	17,4	23,0	40,0	5,9	543
Yrkesfaglærer	21,2	13,9	32,9	13,3	196
Økonomi/administrasjon	13,5	18,6	31,6	10,3	2 554

¹ Antall respondenter som har besvart minst ett av spørsmålene om tidsbruk. Kun respondenter på heltidsprogrammer

Vedlegg 5 Overordnet tilfredshet etter utdanningstype 2013–2019

Utdanningstype	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt	Gj.snitt	Gjennomsnitt	Antall ¹
I alt	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	26 334
Antropologi	4,2	4,0	4,0	4,2	4,1	4,1	4,2	76
Arkitektur	4,4	4,1	4,4	4,1	4,1	4,0	4,2	175
Barnehagelærer	4,1	3,8	3,9	4,1	4,0	4,0	4,0	1 264
Biologi	4,0	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2	4,1	484
Data-it	4,0	4,0	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1	930
Farmasi	4,3	4,0	4,2	4,1	4,1	3,8	4,1	195
Fysikk	4,2	4,4	4,3	4,2	4,4	4,3	4,4	127
Geografi	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,3	104
Geologi	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	165
Grunnskolelærer	3,7	3,6	3,8	4,0	3,9	-	-	-
Grunnskolelærer-5 årig	-	-	-	-	-	3,7	3,8	1 456
Helse og sosial andre	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1	4,0	4,1	2 033
Hist-fil	4,2	4,2	4,1	4,1	4,2	4,1	4,2	953
Idrett	4,2	4,1	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	502
Ingeniør	3,8	3,9	4,0	3,9	4,0	3,9	4,0	1 478
Kjemi	4,1	4,1	4,0	4,1	3,9	4,1	4,0	160
Kunst	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,1	4,1	785
Lektor	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	552
Logistikk-sikkerhet	3,9	3,8	3,9	3,9	4,0	3,9	3,9	431
Metmatiskkk-statistikk	4,4	4,3	4,3	4,2	4,3	4,3	4,3	97
Medie-informasjon	3,9	4,0	4,0	3,9	4,0	4,0	4,0	608
Medisin	4,2	4,3	4,3	4,2	4,1	4,2	4,3	496
Odontologi	4,2	4,1	4,0	3,7	4,0	4,0	4,2	128
Pedagogikk	4,1	4,1	4,0	4,1	3,9	4,1	4,1	875
Politi	-	4,6	4,7	4,7	4,7	4,6	4,7	203
Primærnæring	4,2	4,2	4,3	4,1	4,3	4,1	4,3	230
Psykologi	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	4,1	4,2	669
Rettsvitenskap	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3	860
Samf-andre	4,0	4,0	4,0	3,8	3,9	3,9	4,0	154
Samfunnsøkonomi	4,0	3,9	3,9	3,8	3,8	3,8	4,0	183
Sivilingeniør	4,3	4,2	4,3	4,2	4,2	4,2	4,3	1 658
Sosialfag	4,1	4,1	4,1	4,1	4,0	4,0	4,0	984
Sosiologi	4,1	4,1	4,0	3,8	3,8	3,9	4,0	150
Språk	4,0	4,0	4,2	4,0	4,0	4,1	4,1	331
Statsvitenskap	4,1	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,1	519
Sykepleie	4,1	4,1	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0	1 985
Sykepleie-master	4,3	4,2	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	242
Tekniske fag	4,1	4,0	4,1	4,1	4,0	4,1	4,2	628
Yrkesfaglærer	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2	239
Økonomi/administrasjon	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	3 225

¹Antall respondenter som har svart på spørsmålet «Jeg er, alt i alt, fornøyd med studieprogrammet jeg går på» i 2019.